

**GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Mały Rocznik Statystyczny

Rok wydawnictwa II

1931

W a r s z a w a

Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego

<http://rcin.org.pl>

WYDAWNICTWA GŁÓWNEGO URZĘDU
STATYSTYCZNEGO

RZECZPOSPOLITA POLSKA ATLAS STATYSTYCZNY

(Wydawnictwo z równoległym tekstem
w językach polskim i francuskim)

ATLAS STATYSTYCZNY na 42 barwnych kartach
podaje w postaci map i wykresów stan i rozwój Polski
we wszystkich przejawach życia państwowego, gospodar-
darczego, społecznego i kulturalnego.

Cena ATLASU w oprawie zł. 20.—

ROCZNIK STATYSTYKI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

(Wydawnictwo z równoległym tekstem
w językach polskim i francuskim)

ROCZNIK STATYSTYKI stanowi tom dużego for-
matu, liczący około 700 stron i zawiera szczegółowe
zestawienia liczbowe z zakresu wszystkich dziedzin
życia państwowego, ekonomiczno-społecznego i kultu-
ralnego Polski.

Cena ROCZNIKA z 1930 r. w oprawie zł. 15.—

Równocześnie z polskim nakładem MAŁEGO ROCZ-
NIKA STATYSTYCZNEGO ukaże się to wydawnictwo
w oddzielnych wydaniach w języku angielskim
i francuskim:

CONCISE STATISTICAL YEAR-BOOK
OF POLAND

LE PETIT ANNUAIRE STATISTIQUE
DE LA REPUBLIQUE POLONAISE

Mały Rocznik Statystyczny

1931

KOMITET REDAKCYJNY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

Przewodniczący:

Dyrektor Gł. U. St. Edward Szturm^{de} Sztrem

Członkowie:

Stefan Szulc — *Redaktor główny*

Jan Piekalkiewicz — *Zastępca redaktora głównego*

Ignacy Kräutler, Aleksander K. Ivánka

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Mały Rocznik Statystyczny

Rok wydawnictwa II

1931

W a r s z a w a

Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego

<http://rcin.org.pl>

WYDZIAŁ HISTORII
UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Przedruk bez podania źródła zabroniony

Przedruk bez podania źródła zabroniony

C.90

1981 k. 33

PRZEDMOWA

Całkowite wyczerpanie zapoczątkowanego w roku ubiegłym wydawnictwa MAŁEGO ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO w ciągu paru miesięcy po jego ukazaniu się uznać należy za wymowny dowód, jak dalece odczuwały szerokie koła społeczeństwa potrzebę podręcznego informatora, w którym byłyby zgrupowane najbardziej ogólne, ale zarazem najistotniejsze dane liczbowe o Polsce.

MAŁY ROCZNIK STATYSTYCZNY, jako publikacja typu odmiennego od ROCZNIKA STATYSTYKI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, został ujęty zarówno pod względem treści jak i układu w sposób różniący się od innych publikacji Urzędu, odpowiednio do zadań, które ma spełnić.

Dążąc do zgrupowania w MAŁYM ROCZNIKU STATYSTYCZNYM możliwie wszechstronnych informacji, Główny Urząd Statystyczny nie ograniczył się do podania jedynie liczb zaczerpniętych ze źródeł urzędowych, lecz korzystał w wielu przypadkach z danych, które zostały ogłoszone przez poszczególne instytucje lub autorów, o ile były opracowane w granicach możliwej ścisłości. Tak samo, licząc się z potrzebami, dla których zaspokojenia wydawnictwo zostało podjęte, Główny Urząd Statystyczny zwrócił szczególną uwagę na rozwinięcie działu porównań międzynarodowych; nie dążył przytem do tego, aby dać wyczerpujący obraz stosunków światowych, ale poprzestał na umieszczeniu tych tylko liczb, które pozwalają na zorientowanie się co do miejsca, jakie Polska zajmuje wśród innych narodów.

Materiał liczbowy, zawarty w MAŁYM ROCZNIKU STATYSTYCZNYM, w wielu przypadkach nie został wyjaśniony uwagami i odnośnikami, które normalnie

VI

umieszczane bywają w wydawnictwach Głównego Urzędu Statystycznego, o ile mogą się nasunąć jakiegokolwiek wątpliwości. W MAŁYM ROCZNIKU umieszczano uwagi tylko tam, gdzie ich brak mógłby wywołać u czytelnika zasadniczo błędne pojęcie o istocie zjawiska. W szczególności nie zaznaczono tymczasowego charakteru niektórych liczb.

O ile chodzi o pochodzenie danych, umieszczonych w MAŁYM ROCZNIKU STATYSTYCZNYM, to jako zasadę przyjęto podawanie źródeł w tych jedynie przypadkach, kiedy liczby zostały wzięte z wydawnictwa o charakterze nieurzędowym albo też o ile ze specjalnych względów chodziło o zwrócenie uwagi na źródło.

W układzie wydania MAŁEGO ROCZNIKA STATYSTYCZNEGO na 1931 r. nie wprowadzono żadnych istotnych zmian w porównaniu z wydaniem na r. 1930. Treść została wzbogacona przez dodanie nowych tablic, przyczem objętość wydawnictwa nie powiększyła się dzięki zastosowaniu oszczędniejszego układu.

Dane liczbowe ogłoszone w wydaniu na rok 1930 zostały szczegółowo sprawdzone i we wszystkich przypadkach, kiedy to było konieczne, poprawione, głównie przez zastąpienie obliczeń tymczasowych ostatecznymi.

Poprzestając na tych paru uwagach, pozwolę sobie wyrazić nadzieję, że w bieżącym roku MAŁY ROCZNIK STATYSTYCZNY znajdzie równie życzliwe przyjęcie jak w roku ubiegłym i przyczyni się do spopularyzowania, pogłębienia i utrwalenia wiadomości o tem, czem jest istotnie dzisiejsza Polska.

Przewodniczący
Komitetu Redakcyjnego
EDWARD SZTUM DE SZTREM
Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego

Warszawa, w maju 1931 r.

ZNAKI KONWENCJONALNE

w zestawieniach tabelarycznych, przyjęte w wydawnictwach
Głównego Urzędu Statystycznego :

K r e s k a (—) oznacza stwierdzenie, że danego zjawiska nie
zaobserwowano.

Z e r o (0) oznacza, że zjawisko istnieje, jednakże w ilościach
mniejszych od tych liczb, które mogły być wyrażone uwidocznionymi
w tabelicy znakami cyfrowymi: np. jeżeli produkcja wyrażona
jest w tysiącach tonn, znak 0 oznacza, że produkcja w danym
wypadku nie osiąga 0,5 tys. tonn.

K r o p k a (.) oznacza zupełny brak informacji albo brak
informacji wiarogodnych.

SPIS RZECZY

	Str.
Dział I. Meteorologia	
Tabl. 1. Temperatura i opady	1
Dział II. Położenie geograficzne, powierzchnia, podział admi- nistracyjny, ludność	
Tabl. 1. Położenie geograficzne Polski	2
„ 2. Granice Polski	2
„ 3. Granice niektórych państw europejskich	3
„ 4. Powierzchnia i podział administracyjny Polski w dn. 1. IV 1931 r.	3
„ 5. Powierzchnia niektórych państw	4
„ 6. Ludność Polski w latach 1921, 1931	4
„ 7. Ludność niektórych państw	4
„ 8. Gęstość zaludnienia niektórych państw	5
„ 9. Powierzchnia i ludność państw posiadających kolonje, protektoraty, mandaty i t. p.	5
„ 10. Posiadłości państw europejskich w innych częściach świata	5
„ 11. Ludność większych miast w Polsce w latach 1900, 1910, 1921, 1926, 1930, 1931	6
„ 12. Miasta liczące powyżej miliona mieszkańców	6
„ 13. Liczba większych miast oraz ich ludność w niektórych państwach w 1920 r.	7
„ 14. Ludność Polski według wieku i płci w latach 1921, 1929	7
„ 15. Ludność niektórych państw według grup wieku	8
„ 16. Ludność według płci i wieku w niektórych państwach	8
„ 17. Ludność Polski według wyznań w latach 1921, 1930	9
„ 18. Ludność niektórych państw według języka lub narodowości w odsetkach	9
„ 19. Skład zawodowy ludności Polski według danych 1921 r.	10

Tabl. 20—22. Ludność poszczególnych zawodów w niektórych państwach	
„ 20. Ludność zatrudniona w rolnictwie, leśnictwie i rybactwie	10
„ 21. Ludność zatrudniona w przemyśle i górnictwie	10
„ 22. Ludność zatrudniona w handlu i ubezpieczeniach	10

Dział III. Ruch ludności

Tabl. 1. Ruch naturalny ludności w Polsce w latach 1921—1930	11
„ 2. Ruch naturalny ludności w niektórych państwach w 1909—1912, 1929	11
„ 3. Wychodztwo, powrót wychodźców i repatriacja w Polsce w latach 1919—1930	12
„ 4. Wychodztwo w niektórych państwach w latach 1920—1929	12
„ 5. Polska tablica wymieralności w 1927 r.	13
„ 6. Przeciętne dalsze trwanie życia w niektórych krajach	13

Dział IV. Własność nieruchoma

Tabl. 1. Gospodarstwa wiejskie w Polsce według wielkości i użytków	14
„ 2. Gospodarstwa rolne według wielkości w niektórych państwach	15
„ 3. Reforma rolna w Polsce w latach 1919—1930	16
„ 4. Jednostki gospodarcze nowoutworzone i powiększone w wyniku parcelacji w Polsce w latach 1919—1930	17
„ 5. Kapitał, koszty produkcji i dochody mniejszych gospodarstw rolnych w 1928/29 r.	18

Dział V. Rolnictwo, leśnictwo, hodowla, rybołówstwo

Tabl. 1. Użytkowanie gruntów w Polsce w 1930 r.	19
„ 2. Użytkowanie gruntów w niektórych państwach	19
„ 3. Zasiwy ważniejszych ziemiopłodów w Polsce w latach 1909—1913, 1926—1930	19
„ 4. Zbiory ważniejszych ziemiopłodów w Polsce w latach 1909—1913, 1923—1930	20
„ 5. Zasiwy i zbiory niektórych innych ziemiopłodów w Polsce w latach 1926—1930	21
„ 6. Ogólne zbiory światowe niektórych ziemiopłodów	21
„ 7. Zbiory z <i>ha</i> w niektórych państwach	23
„ 8. Powierzchnia lasów według rodzaju własności	24
„ 9. Drzewostan według rodzaju drzew	24
„ 10. Zwierzęta gospodarskie w Polsce w latach 1929, 1930	25
„ 11. Zwierzęta gospodarskie w niektórych państwach europejskich	26
„ 12. Rybołówstwo morskie w Polsce	26

Dział VI. Zrzeszenia gospodarcze

Tabl. 1. Stan i ruch krajowych spółek akcyjnych w Polsce w 1930 r.	27
„ 2. Ruch krajowych spółek akcyjnych w Polsce w latach 1928—1930	28

	Str.
Tabl. 3. Zyski i straty krajowych spółek akcyjnych rolniczych, górniczych i przemysłowych w Polsce 1928 r.	28
„ 4. Udział kapitałów zagranicznych w polskich spółkach akcyjnych	29
„ 5. Spółki akcyjne zagraniczne działające w Polsce według siedziby zarządu	29
„ 6. Emisje kapitałów akcyjnych w niektórych państwach w latach 1928—1930	29
„ 7. Spółdzielnie w Polsce w latach 1929, 1930	30
„ 8. Członkowie spółdzielni spożywczych, należących do związków rewizyjnych w niektórych państwach w 1928 r.	31
„ 9. Upadłości w Polsce ogłoszone w latach 1929, 1930	31
„ 10. Liczba upadłości w niektórych państwach w latach 1925—1930	31

Dział VII. Górnictwo i przemysł

Tabl. 1. Zapasy kopalín w Polsce	32
„ 2. Szacunki zapasów węgla kamiennego w niektórych państwach	32
„ 3. Siły wodne Polski	32
„ 4. Siły wodne w niektórych państwach	32
„ 5. Elektrownie w Polsce	33
„ 6. Produkcja energii elektrycznej w niektórych państwach w latach 1927, 1928	33
„ 7. Liczba zakładów oraz robotników w górnictwie i hutnictwie w Polsce w latach 1913, 1925, 1930	33
„ 8. Produkcja górnictwo-hutnicza w Polsce w latach 1913, 1925—1930	34
„ 9. Produkcja węgla kamiennego w Polsce według zagłębi w latach 1913, 1925—1930	34
„ 10. Produkcja węgla w niektórych państwach w 1929 r.	34
„ 11. Produkcja ropy naftowej w Polsce w latach 1913, 1924—1930	34
„ 12. Produkcja światowa ropy naftowej w latach 1928, 1929	35
„ 13. Produkcja soli w niektórych państwach w 1928 r.	35
„ 14. Produkcja soli potasowych w niektórych państwach w latach 1928, 1929	35
„ 15. Wytwórczość hut żelaza i stali oraz walcowni w Polsce w latach 1925—1930	35
„ 16. Produkcja światowa surowca żelaza w latach 1928, 1929	36
„ 17. Produkcja stali w niektórych państwach w latach 1928, 1929	36
„ 18. Produkcja światowa cynku w latach 1928, 1929	36
„ 19. Produkcja światowa ołowiu w latach 1928, 1929	36
„ 20. Wytwórczość produktów dystalacji ropy w Polsce w latach 1925—1930	36
„ 21. Zakłady przemysłowe od I do VII kategorii świadectw przemysłowych w Polsce	37
„ 22. Liczba przepracowanych robotniko-godzin w przemyśle przetwórczym w Polsce w latach 1925—1930	38
„ 23. Produkcja przemysłu mineralnego w latach 1927—1929	38
„ 24. Produkcja przemysłu metalowego w Polsce w 1929 r.	39

	Str.
Tabl. 25. Produkcja przemysłu chemicznego w Polsce w 1929 r.	40
„ 26. Fabryki zapalek w Polsce w latach 1928, 1929	41
„ 27. Wytwórczość fabryk gazoliny w Polsce w latach 1925—1930	41
„ 28. Przędzalnie i tkalnie w Polsce według rodzajów produkcji oraz zainstalowanych wrzecion i krosien w 1929 r.	41
„ 29. Liczba wrzecion w przemyśle bawełnianym w niektórych państwach w latach 1928, 1929	42
„ 30. Produkcja przemysłu włókienniczego w latach 1927—1929	42
„ 31. Produkcja przemysłu papierniczego w latach 1927—1929	43
„ 32. Produkcja skór oraz szczeciny w latach 1927—1929	43
„ 33. Produkcja przemysłu drzewnego w latach 1927—1929	43
„ 34. Produkcja przemysłu spożywczego w latach 1927—1929	43
„ 35. Cukrownie i produkcja cukru w Polsce w latach 1913/14, 1925/26—1929/30	44
„ 36. Produkcja światowa cukru	44
„ 37. Gorzelnie w Polsce w latach 1909/10, 1925/26—1929/30	45
„ 38. Produkcja spirytusu w niektórych państwach w tysiącach hektolitrów spirytusu 100°	45
„ 39. Fabryki cygar, papierosów i tytoniu w Polsce w latach 1928/29, 1929/30	45
„ 40. Produkcja obuwia mechanicznego	46
„ 41. Rzemieślnicy w Polsce w 1930 r.	46
„ 42. Prywatny ruch budowlany w miastach liczących ponad 25 000 mieszkańców w latach 1925—1930	47

Dział VIII. Komunikacja

Tabl. 1—4. Koleje normalnotorowe w Polsce	
„ 1. Długość linii i tabor w latach 1923—1930	48
„ 2. Przebieg parowozów, wagonów i pociągów w latach 1923—1930	48
„ 3. Przewóz pasażerów i towarów w latach 1923—1929	48
„ 4. Średni dzienny naładunek na kolejach normalnotorowych w latach 1926—1930	49
„ 5. Koleje wąskotorowe w Polsce w latach 1923—1930	50
„ 6. Koleje w niektórych państwach w 1928 r.	50
„ 7. Przewozy towarów na kolejach w niektórych państwach w latach 1927, 1928	51
„ 8. Drogi bite w Polsce w latach 1925—1930	51
„ 9. Samochody w Polsce w latach 1926—1931	52
„ 10. Samochody w niektórych państwach według stanu na 1. I 1929, 1930 r.	52
„ 11. Pasażerska międzymiastowa komunikacja autobusowa w Polsce w latach 1927—1930	52
„ 12. Ruch statków w portach morskich Gdańska i Gdyni w latach 1913, 1925—1930	53
„ 13. Obrót statków (weszło i wyszło) w Gdańsku i Gdyni według bandery w latach 1925, 1930	53
„ 14. Ruch statków handlowych w niektórych portach światowych w latach 1913, 1928—1930	54
„ 15. Ruch statków handlowych w portach bałtyckich w latach 1913, 1928, 1929 i 1930	54

	Str.
Tabl. 16. Polska flota handlowa morska i rzeczna w latach 1927—1931	54
„ 17. Światowa flota handlowa morska w latach 1914, 1929, 1930	55
„ 18. Drogi wodne w Polsce	55
„ 19. Drogi wodne śródlądowe w niektórych państwach	55
„ 20. Lotnictwo na liniach pasażerskich w Polsce w latach 1926—1930	56
„ 21. Lotnictwo na liniach pasażerskich w niektórych państwach w latach 1927—1929	56
„ 22. Instytucje pocztowo-telegraficzne w Polsce w dn. 1. I 1931 r.	56
„ 23. Ruch pocztowo-telegraficzny w Polsce w latach 1925—1929	57
„ 24. Telegraf w Polsce w latach 1925—1929	57
„ 25. Telefony w Polsce w latach 1925—1929	57
„ 26. Przesyłki pocztowe w niektórych państwach w 1928 r.	57
„ 27. Obrót telegramów w niektórych państwach w 1928 r.	58
„ 28. Telefony w niektórych państwach na 1. I 1928, 1929	58

Dział IX. Handel zagraniczny

Tabl. 1. Bilans handlu zagranicznego Polski w latach 1923—1930	59
„ 2. Przegląd ogólny handlu zagranicznego Polski według grup klasyfikacji międzynarodowej w latach 1925—1930	59
„ 3. Handel Polski z uwzględnieniem handlu przez Gdańsk i Gdynię w latach 1928—1930	60
„ 4. Handel Polski. Przywóz i wywóz najważniejszych towarów w latach 1928—1930	62
„ 5. Handel Polski wytworami rolniczymi i wyrobami przemysłu rolnego strefy umiarkowanej w latach 1928/29—1929/30	63
„ 6. Handel zagraniczny Polski według zasadniczych dziedzin przemysłu w latach 1928—1930	63
„ 7. Handel Polski z poszczególnymi krajami w latach 1924 i 1930	64
„ 8. Obrót handlu zagranicznego niektórych państw na głowę ludności w 1929 r.	64
„ 9. Handel zagraniczny niektórych państw w latach 1925—1930	65
„ 10. Struktura handlu zagranicznego niektórych państw w 1927 r.	65

Dział X. Handel wewnętrzny i spożycie

Tabl. 1. Liczba i obroty przedsiębiorstw handlowych	66
„ 2. Zbyt węgla kamiennego z kopalń Polski wewnątrz kraju w latach 1924—1930	67
„ 3. Zbyt żelaza walcowanego w latach 1927—1930	68
„ 4. Sprzedaż wyrobów Państwowego Monopolu Tytoniowego w latach 1925—1930	68
„ 5. Sprzedaż wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego w latach 1925—1930	68
„ 6. Sprzedaż soli przez Państwowy Monopol Solny w latach 1925—1930	69

		Str.
Tabl.	7. Sprzedaż cukru w Polsce w latach 1927—1929 . . .	69
"	8. Zbyt krajowych nawozów sztucznych w latach 1928—1930 . . .	70
"	9. Zbyt niektórych towarów na 1 mieszkańca w latach 1929, 1930 . . .	70
"	10. Powszechna Wystawa Krajowa w 1929 r.	71
"	11. Wystawy na międzynarodowych Targach Wschodnich i Poznańskich w latach 1925—1930	71
"	12. Targi zwierzęce w Polsce w 1928 r.	72
"	13. Przeciętne spożycie ważniejszych artykułów w Polsce w latach 1924—1930	72
"	14. Spożycie ważniejszych artykułów w niektórych państwach w 1929 r.	73
"	15. Ubój zwierząt gospodarskich w Polsce w latach 1928—1930	74

Dział XI. Kredyt

Tabl.	1. Główne pozycje bilansów Banku Polskiego w latach 1926—1930	75
"	2. Główne pozycje bilansów w bankach emisyjnych niektórych państw	75
"	3. Obieg pieniężny w Polsce w latach 1926, 1929, 1930	76
"	4. Główne pozycje bilansów Banku Gospodarstwa Krajowego w latach 1926—1930	76
"	5. Główne pozycje bilansów Państwowego Banku Rolnego w latach 1926—1930	77
"	6. Główne pozycje bilansów Pocztowej Kasy Oszczędności w latach 1926—1930	78
"	7. Kredyty krótkoterminowe, udzielone poszczególnym dziedzinom życia gospodarczego	78
"	8. Bilanse banków akcyjnych kredytu krótkoterminowego w latach 1926—1930	79
"	9. Liczba zarządów i oddziałów banków kredytu krótkoterminowego w latach 1924—1930	79
"	10. Kredyty zagraniczne, otrzymane przez polskie instytucje kredytu krótkoterminowego w latach 1928—1930	80
"	11. Wkłady w instytucjach kredytowych oraz kredyty krótkoterminowe, udzielone przez te instytucje w latach 1927—1930	80
"	12. Wkłady w kasach oszczędności w niektórych państwach w latach 1926—1930	81
"	13. Stopa procentowa od dyskonta i od wkładów w Polsce w latach 1926—1930	81
"	14. Stopy dyskontowe banków emisyjnych w niektórych państwach w latach 1913, 1927—1930	81
"	15. Protesty weksli w Polsce w latach 1929, 1930	82
"	16. Kredyt długoterminowy w Polsce w latach 1927—1930	82
"	17. Kursy walut obcych (dewiz) w Polsce w latach 1926—1930	83
"	18. Kursy papierów procentowych na giełdach pieniężnych w latach 1926—1930	84
"	19. Wskaźniki kursów 45 akcji w Polsce w latach 1926—1930	85
"	20. Wahania kursów akcji przemysłowych w niektórych państwach w latach 1926—1930	85

	Str.
Tabl. 21. Kursy polskich pożyczek na giełdzie w Nowym Yorku w latach 1926—1930	85
„ 22. Pożyczki niektórych państw na giełdzie w Nowym Yorku w latach 1927—1930	86
„ 23. Obroty na giełdach pieniężnych w Polsce w latach 1926—1930	86
„ 24. Obroty izb rozrachunkowych w Polsce w latach 1926—1930	87
„ 25. Obroty izb rozrachunkowych w niektórych państwach w latach 1926—1930	87
„ 26. Bilans płatniczy niektórych państw	87
„ 27. Bilans płatniczy Polski w latach 1927—1929	88
„ 28. Stan zadłużenia i wierzytelności Polski wobec zagranicy 31. XII 1929 r.	89

Dział XII. Ceny

Tabl. 1. Rozwój cen w Polsce w latach 1922—1930	90
„ 2. Wahania cen w niektórych państwach w latach 1927—1930	90
„ 3. Ceny giełdowe zbóż w latach 1926—1930	91
„ 4. Ceny miejscowe płacone producentom w latach 1925—1930	92
„ 5. Ceny artykułów pierwszej potrzeby w handlu detalicznym w Polsce w latach 1927—1930	93
„ 6. Ceny detaliczne niektórych artykułów przemysłowych w Polsce, wyrażone w kilogramach żyta i wiewprza żywej wagi oraz w płacy robotnika rolnego	94

Dział XIII. Statystyka społeczna

Tabl. 1. Stan rynku pracy w Polsce w latach 1927—1931	95
„ 2. Pracownicy umysłowi w dn. 1. I 1930 r.	96
„ 3. Robotnicy zatrudnieni w zakładach od I do VII kategorii świadectw przemysłowych w dniu 1. I 1929 r.	96
„ 4. Robotnicy zatrudnieni w górnictwie, hutnictwie, przemyśle przetwórczym oraz na robotach publicznych w Polsce w latach 1925—1930	97
„ 5. Wskaźniki stanu zatrudnienia w niektórych państwach w latach 1926—1930	98
„ 6. Odsetek robotników częściowo bezrobotnych w poszczególnych gałęziach przemysłu przetwórczego w Polsce w latach 1925—1930	98
„ 7. Robotnicy pracujący cały tydzień, oraz robotnicy częściowo bezrobotni w przemyśle przetwórczym w Polsce w latach 1925—1930	99
„ 8. Bezrobocie w Polsce w latach 1924—1930	99
„ 9. Bezrobotni zarejestrowani w państwowych urzędach pośrednictwa pracy w latach 1926—1930	100
„ 10. Bezrobocie w niektórych państwach europejskich w latach 1925—1930	101
„ 11. Przeciętne zarobki robotników przemysłowych	102
„ 12. Przeciętny całkowity zarobek robotnika na dniówkę w górnictwie i hutnictwie	103
„ 13. Płace miesięczne etatowych funkcjonariuszów państwowych w Warszawie w 1931 r.	103
„ 14. Uposażenia urzędników administracji ogólnej w niektórych państwach w 1930 r.	103
„ 15. Wskaźniki umownych stawek płac robotników przemysłowych w Polsce w latach 1924—1930	104

	Str.
Tabl. 16. Wskaźniki płac urzędników państwowych w Polsce w latach 1924—1930	104
„ 17. Wahania nominalnych płac robotniczych w niektórych państwach w latach 1924—1930	104
„ 18. Wydajność pracy w kopalniach węgla kamiennego w Polsce w latach 1913, 1922—1930	105
„ 19. Wydajność pracy w kopalniach węgla kamiennego w niektórych państwach w 1927 r.	105
„ 20. Płace roczne stałych robotników rolnych w Polsce w latach 1926/27—1929/30	105
„ 21. Budżety rodzin robotniczych w Polsce w latach 1927, 1928	106
„ 22. Przeciętne roczne spożycie niektórych artykułów w rodzinach robotniczych w Polsce na jednostkę konsumcyjną w latach 1927, 1928	107
„ 23. Wartość odżywcza i cieplna dziennych norm spożycia na jednostkę konsumcyjną w 1928 r.	107
„ 24. Struktura budżetów rodzin robotniczych w niektórych państwach	108
„ 25. Strajki w Polsce w latach 1921—1930	108
„ 26. Strajkujący w ważniejszych gałęziach pracy w Polsce w latach 1921—1930	109
„ 27. Lokauty w Polsce w latach 1921—1930	109
„ 28. Zatargi pracy w niektórych państwach w latach 1927—1929	109
„ 29. Ubezpieczenia społeczne i doraźna akcja państwowa pomocy dla bezrobotnych w Polsce w 1928 r.	110
„ 30. Dochody i wydatki instytucji ubezpieczeń społecznych w Polsce i Niemczech w 1928 r.	110
„ 31. Kasy Chorych w Polsce w latach 1923—1931	111
„ 32. Zgony, chorzy, pociąg oraz dni zasiłkowe wśród ubezpieczonych w Kasach Chorych w Polsce w latach 1925—1928	111
„ 33. Rachunek działalności Kas Chorych w Polsce za 1928 r.	112
„ 34. Bezrobotni pobierający zasiłki z funduszu bezrobocia i Zakładów Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Polsce 1925—1930	112
„ 35. Osoby pobierające renty z zakładów ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków oraz na wypadek inwalidztwa, starości i śmierci w Polsce w latach 1926—1928	113
„ 36. Nieszczęśliwe wypadki odszkodowane przez Zakłady Ubezpieczeń w Polsce w latach 1925—1928	114
„ 37. Przyczyny nieszczęśliwych wypadków odszkodowanych przez Zakłady Ubezpieczeń w Polsce w latach 1926—1928	114
„ 38. Czynności Inspekcji Pracy w Polsce w 1929 r.	115
„ 39. Związki zawodowe w Polsce w latach 1925—1929	115
„ 40. Związki zawodowe w niektórych państwach w 1928 r.	116
„ 41. Zakłady opieki społecznej w Polsce w 1927 r.	116
„ 42. Instytucje ochrony macierzyństwa przy zakładach pracy urządzone na zasadzie ustawodawstwa pracy	117
„ 43. Kolonie i półkolonie dziecięce w latach 1922—1929	117
„ 44. Zarejestrowani inwalidzi wojenni w Polsce według przyczyn inwalidztwa	117
„ 45. Zarejestrowani inwalidzi wojenni w Polsce według stopnia utraty zdolności zarobkowej	118

Tabl. 46.	Wydatki Skarbu Państwa na zaopatrzenie inwalidów wojennych i osób uprawnionych do zaopatrzenia z ustawy 18. III 1921 r.	118
„ 47.	Osoby pobierające renty inwalidzkie w dniu 31. III 1929 r.	118

Dział XIV. Ubezpieczenia. Pożary

Tabl. 1.	Zakłady i działy ubezpieczeń w Polsce w latach 1926—1928	119
„ 2.	Ważniejsze pozycje bilansów zakładów ubezpieczeń w latach 1927 i 1928	119
„ 3.	Stan ubezpieczeń, zbiór składek, odszkodowania wypłacone w latach 1927, 1928	120
„ 4.	Pożary nieruchomości zabudowanych w 1928 r.	120

Dział XV. Szkolnictwo i wychowanie

Tabl. 1.	Sieć szkolna w Polsce w roku szkolnym 1929/30	121
„ 2.	Rozwój nauczania początkowego w Polsce w latach szkol. 1922/23—1929/30	122
„ 3.	Szkolnictwo elementarne w niektórych państwach w roku szkol. 1926/27	122
„ 4.	Szkolnictwo w Polsce w latach szkol. 1922/23, 1929/30	123
„ 5.	Szkoły męskie, żeńskie i koedukacyjne w Polsce w roku szkol. 1929/30	124
„ 6.	Szkoły w Polsce według właścicieli w roku szkolnym 1928/29	124
„ 7.	Uczniowie według poziomu nauki w Polsce	125
„ 8.	Wiek uczniów	125
„ 9.	Wyznanie uczniów	126
„ 10.	Język nauczania w szkołach w 1929/30 roku szkolnym	126
„ 11.	Uczniowie według zawodu rodziców	127
„ 12.	Nauczyciele	127
„ 13.	Absolwenci szkół w Polsce w 1928 r.	128

Dział XVI. Oświata pozaszkolna, życie umysłowe i kulturalne

Tabl. 1.	Oświata pozaszkolna w roku szkolnym 1927/28	129
„ 2.	Biblioteki w Polsce w latach 1927—1929	129
„ 3.	Wielkie biblioteki w niektórych państwach w 1924 r.	129
„ 4.	Druki nieperjodyczne i czasopisma w Polsce w 1929 r.	130
„ 5.	Liczba druków nieperjodycznych w niektórych państwach w 1928 r.	131
„ 6.	Liczba czasopism w niektórych państwach w 1928 r.	131
„ 7.	Domy ludowe w Polsce w 1928 r.	131
„ 8.	Muzea i archiwa w Polsce	131
„ 9.	Ulgowe paszporty zagraniczne wydane w Polsce w celach naukowych w 1929 r.	131
„ 10.	Kinematografy w Polsce w latach 1923, 1928, 1929	132
„ 11.	Kinematografy w niektórych państwach w 1929 r.	132
„ 12.	Radjo w Polsce w latach 1927—1930	132
„ 13.	Liczba radjoabonentów w niektórych państwach w 1929 r.	132

Dział XVII. Statystyka polityczna

Tabl. 1.	Wybory do sejmu i senatu w latach 1922, 1928, 1930	133
----------	--	-----

XVI

		Str.
Tabl.	2. Głosy ważne i mandaty przy wyborach 1930 r. . .	134
„	3. Głosy ważne przy wyborach 1930 roku według grup województw.	135
„	4. Posłowie i senatorowie według klubów parlamentarnych w latach 1920, 1923, 1928 i 1931 . . .	136

Dział XVIII. Zdrowotność publiczna

Tabl.	1. Personel lekarski w Polsce w dn. 1. I 1931 r. . .	137
„	2. Lekarze w niektórych państwach w 1928 r. . .	137
„	3. Szpitale i łóżka w szpitalach w Polsce w latach 1926—1930	137
„	4. Łóżka w szpitalach w niektórych państwach w 1928 r.	138
„	5. Łóżka dla chorych na gruźlicę w szpitalach ogólnych i sanatorjach w Polsce w dn. 1. I 1930 r. . .	138
„	6. Zakłady dla umysłowo chorych w Polsce w dn. 1. I 1930 r.	138
„	7. Najważniejsze choroby zakaźne zarejestrowane w Polsce w latach 1924—1930	139
„	8. Fundusze państwowe zużyte na walkę z chorobami w latach 1926/27—1930/31	139
„	9. Zgony według przyczyn w miastach ponad 100 000 mieszkańców w Polsce w latach 1929, 1930 . . .	140
„	10. Zamachy samobójcze w Polsce w latach 1923—1929 . . .	140
„	11. Zgony według przyczyn w niektórych państwach w 1928 r.	141

Dział XIX. Sądownictwo, więziennictwo i przestępczość

Tabl.	1. Sądownictwo w Polsce	142
„	2. Więziennictwo w Polsce	142
„	3. Skazani prawomocnie, niewinnieni oraz zwolnieni na mocy amnestji w latach 1925—1927	143
„	4. Skazani prawomocnie według wymiaru kary zasadniczej w latach 1925—1927	143
„	5. Skazani prawomocnie według rodzajów przestępstw w latach 1925—1927	144
„	6. Skazani prawomocnie według wyznania i wykształcenia w latach 1925—1927	144
„	7. Skazani prawomocnie według grup wieku w latach 1925—1927	145
„	8. Recydywiści skazani prawomocnie w latach 1925—1927	145

Dział XX. Administracja wewnętrzna

Tabl.	1. Etaty funkcjonarjuszów państwowych w Polsce według budżetów w latach 1924 i 1930/31—1931/32 . . .	146
„	2. Policja państwowa w Polsce według stanu na 1. I 1930 r.	146
„	3. Osoby pobierające zaopatrzenie emerytalne ze skarbu państwa	146

Dział XXI. Skarbowość

Tabl.	1. Długi państwowe Polski w latach 1926—1930 . . .	147
„	2. Długi wewnętrzne Polski w dn. 31. XII 1930 r. . .	147
„	3. Długi zagraniczne Polski w dn. 31. XII 1930 r. . .	147
„	4. Długi państwowe niektórych państw	148
„	5. Majątek skarbowy w Polsce w dn. 1. I 1927 r. . .	148

	Str.
Tabl. 6. Dochody i wydatki budżetowe w latach 1926/27—1930/31	148
„ 7. Wydatki i dochody państwowe w Polsce w latach 1928/29—1930/31	149
„ 8. Dochody skarbowe z podatków, opłat i monopoli w Polsce w latach 1928/29—1930/31	150
„ 9. Podatek gruntowy i od nieruchomości miejskich i niektórych wiejskich w Polsce w latach 1926—1928	151
„ 10. Podatek przemysłowy od obrotu w Polsce w latach 1926—1929	151
„ 11. Dochód płatników podatku dochodowego w Polsce, ustalony przez władzę wymiarową w latach 1926—1929	151
„ 12. Płatnicy podatku dochodowego w Polsce w latach 1928, 1929	152
„ 13. Wydatki i dochody niektórych państw w roku 1928/29	152

Dział XXII. Samorząd terytorjalny

Tabl. 1. Wydatki samorządu terytorjalnego w Polsce w 1927/28 r.	153
„ 2. Wydatki samorządu terytorjalnego w Polsce w 1928/29 r.	154
„ 3. Dochody samorządu terytorjalnego w Polsce w latach 1927/28, 1928/29	155
„ 4. Długi samorządu terytorjalnego w Polsce w latach 1927/28—1929/30	156
„ 5. Przeznaczenie pożyczek zaciągniętych przez samorząd terytorjalny w ciągu 1929/30 r.	156
„ 6. Źródła kredytu samorządu terytorjalnego w Polsce w latach 1927/28—1929/30	157
„ 7. Porównanie niektórych rodzajów wydatków Państwa i samorządu w latach 1926/27—1928/29	157

RZECZPOSPOLITA POLSKA

GRUPY WOJEWÓDZTW

WOJEWÓDZTWA CENTRALNE: m. st. Warszawa, warszawskie, łódzkie, kieleckie, lubelskie, białostockie

WOJEWÓDZTWA WSCHODNIE: wileńskie, nowogródzkie, poleskie, wołyńskie

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIE: poznańskie, pomorskie, śląskie

WOJEWÓDZTWA POŁUDNIOWE: krakowskie, lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie

DZIAŁ I. METEOROLOGJA

TABL. 1. TEMPERATURA I OPADY

Stacje meteorologiczne	Rzędne stacyj meteorologicznych			Temperatura powietrza. Wartości średnie w °C		Opady. Sumy w mm		Liczba dni z opadem 1930	Zachmurzenie przeciętne w stopniach a 1930
	Wzniesienie nad poziom morza <i>m</i>	Szerokość północna	Długość wschodnia względem Greenwich	Średnie wieloletnie (1851 — 1900)	1930	Średnie wieloletnie (1891 — 1910)	1930		
Gdynia	5,0	54°31'	18°32'	.	8,2	.	645	175	6,6
Bydgoszcz	46,4	53°08'	18°01'	7,7	8,6	511	556	172	6,0
Poznań	79,0	52°25'	16°55'	8,2	9,2	502	695	157	6,5
Ciechocinek	44,8	52°53'	18°48'	.	8,5	487	358	123	6,5
Warszawa (stacja pomp)	89,9	52°13'	21°03'	7,6	8,7	540	633	156	6,9
Kalisz	109,0	51°46'	18°06'	8,1	8,9	498	731	170	5,9
Radom	169,1	51°24'	21°09'	7,8	8,4	513	671	150	6,1
Kraków	220,0	50°04'	19°58'	7,8	9,1	747	765	159	6,7
Tarnów	221,3	50°01'	21°00'	8,7	8,0	730	743	159	5,7
Cieszyn	300,0	49°45'	18°38'	7,9	9,1	1 019	1 097	181	6,4
Zakopane	846,4	49°18'	19°58'	4,8	5,3	1 101	1 056	186	6,7
Wilno	128,0	54°41'	25°15'	6,4	6,9	595	735	173	6,9
Bieniakonie	166,0	54°14'	25°22'	.	6,3	.	624	136	6,5
Białystok	133,2	53°08'	23°00'	6,8	7,5	578	647	157	6,8
Adamkowo (Brześć n/B.)	132,7	52°02'	23°42'	7,2	6,8	559	630	162	7,0
Białokrynica	225,0	50°09'	25°45'	.	8,0	556	664	130	6,2
Lwów	311,8	49°50'	24°01'	7,6	9,1	688	555	159	6,5
Kołomyja	290,0	48°31'	25°03'	.	7,8	670	614	151	6,1

a Stopnie od 0 do 10: 0 oznacza niebo bez chmur, 10 — całkowicie pokryte chmurami.

DZIAŁ II. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY, LUDNOŚĆ

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE POLSKI

Najdalsze wysunięcie granicy państwowej:

na północ 55° 51' szerokości północnej (w pow. brasławskim woj. wileńskiego)

na południe 47° 44' szerokości północnej (w pow. kosowskim woj. stanisławowskiego)

na zachód 15° 47' długości wschodniej od Greenwich (w pow. międzychodzkiem woj. poznańskiego)

na wschód 28° 22' długości wschodniej od Greenwich (w pow. dziśnieńskim woj. wileńskiego)

Rozciągłość z południa na północ wynosi 8° 07', co odpowiada 903 *km*.

Rozciągłość z zachodu na wschód wynosi 12° 35', co odpowiada 864 *km*, liczonym na równoleżniku 52°.

TABL. 2. GRANICE POLSKI

Nazwa odcinka granicy	Długość w <i>km</i>	W % % ogólnej długości granic
Ogólna długość granic Polski . . .	5 534	100,0
Granice lądowe	5 394	97,5
Granice morskie	140	2,5
w tem zatoka Pucka . . .	68	1,2
Odcinki granicy lądowej		
z Niemcami	1 912	34,5
w tem z Prusami Wschodn.	607	11,0
ze Związkiem Sowieckich Socjalistycznych Republik . . .	1 412	25,5
z Czechosłowacją	984	17,8
z Litwą	507	9,2
z Rumunją	349	6,3
z Wolnym miastem Gdańskiem	121	2,2
z Lotwą	109	2,0

Na 1 *km* granicy ogólnej przypada 70,2 *km*² powierzchni.

Na 1 *km* granicy morskiej przypada 2 774,2 *km*² powierzchni.

TABL. 3. GRANICE NIEKTÓRYCH PAŃSTW EUROPEJSKICH

Państwa	Po- wierzchnia w tysią- cach km ²	Długość granic			Na 1 km granic	
		ogółem km	w tem morskich		ogółem	morski.
			km	o/o		
Francja . . .	551	5 624	2 850	50,7	98	193
Hiszpanja . . .	505	4 808	3 144	65,4	105	161
Niemcy . . .	471	7 677	1 733	22,6	61	272
Szwecja . . .	448	9 817	7 624	77,7	46	59
P o l s k a . . .	388	5 534	140	2,5	70	2 774
Finlandja . . .	388	4 685	1 646	35,1	83	236
Włochy . . .	310	9 960	7 989	80,0	31	39
Czechosłowacja	140	4 013	—	—	35	—
Bulgaria . . .	103	2 158	311	14,4	48	331
Litwa . . .	56	1 258	91	7,2	44	612
Szwajcaria . . .	41	1 886	—	—	22	—
Belgia . . .	30	1 445	66	4,6	21	461

Źródło: Roczniki urzędowe poszczególnych państw, *Annuaire militaire* 1929—1930.

TABL. 4. POWIERZCHNIA I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POLSKI W DN. 1. IV 1931 R.

Grupy województw Województwa	Po- wierzchnia tys. km ²	Liczba		
		powia- tów	miast	gmin wiejsk. i obszar. dworsk.
Polska	388,4	283	634	14 747
Woj. centralne	137,7	94	228	1 301
M. st. Warszawa	0,1	4	1	—
Warszawskie	29,4	23	59	301
Łódzkie	19,0	14	46	232
Kieleckie	25,8	19	40	312
Lubelskie	31,1	20	33	277
Białostockie	32,3	14	49	179
Woj. wschodnie	124,5	37	60	373
Wileńskie	29,0	9	15	97
Nowogródzkie	23,0	8	9	87
Poleskie	36,8	9	14	83
Wołyńskie	35,7	11	22	106
Woj. zachodnie	47,1	69	169	7 025
Poznańskie	26,5	38	118	4 615
Pomorskie	16,4	20	34	2 010
Śląskie	4,2	11	17	400
Woj. południowe	79,1	83	177	6 048
Krakowskie	17,5	23	53	1 870
Lwowskie	26,9	28	60	2 186
Stanisławowskie	18,4	15	29	901
Tarnopolskie	16,3	17	35	1 091

1*

TABL. 5. POWIERZCHNIA NIEKTÓRYCH PAŃSTW
w tysiącach *km*²

Z.S.S.R.	21 176	Hiszpanja	505	Anglja <i>a</i>	245
Chiny	11 081	Niemcy	471	Czechosłowacja	140
Brazylja	8 511	Szwecja	448	Węgry	93
St. Zj. A.P. . .	7 841	P o l s k a	388	Austria	84
Argentyna . . .	2 797	Finlandja	388	Łotwa	66
Meksyk	1 969	Japonja	381	Litwa	56
Turcja	763	Norwegja	324	Estonja	48
Afganistan . . .	650	Włochy	310	Egipt <i>b</i>	35
Francja	551	Rumunja	295	Holandja	34
Sjam	518	Jugosławja	249	Belgia	30

a W. Brytanja z Północną Irlandją. *b* Tereny zamieszkałe (bez pustyni).

TABL. 6. LUDNOŚĆ POLSKI W LATACH 1921, 1931

Grupy województw	1. I 1931		30. IX 1921 ^a			
	Ogółem w milionach	Na 1 <i>km</i> ² powierzchni	Ogółem w milionach	Na 1 <i>km</i> ² powierzchni	Odsetek ludności	
					miejskiej	wiejskiej
Polska	31,1	30	27,2	70	<i>26</i>	<i>74</i>
Woj. centralne	13,1	95	11,3	83	32	68
„ wschodnie . .	5,3	43	4,2	34	13	87
„ zachodnie . .	4,4	94	4,1	87	30	70
„ południowe .	8,3	106	7,6	96	21	79

^a Dla terenów nie objętych spisem z 1921 r. uwzględnione są dane spisu z 1919 r.

TABL. 7. LUDNOŚĆ NIEKTÓRYCH PAŃSTW ^a
w milionach

Chiny	457,8	Hiszpanja	22,6	Węgry	8,7
Z.S.S.R.	147,0	Rumunja	17,7	Belgia	7,9
St. Zj. A.P. . . .	124,8	Meksyk	16,4	Holandja	7,7
Niemcy	64,9	Czechosłowacja	14,5	Austria	6,7
Japonja	62,1	Egipt	14,2	Szwecja	6,1
Anglja <i>b</i>	45,4	Turcja	13,7	Finlandja	3,6
Włochy	41,5	Jugosławja	13,3	Norwegja	2,8
Francja	41,1	Afganistan	12,0	Litwa	2,3
Brazylja	39,1	Sjam	11,5	Łotwa	1,9
P o l s k a	31,1	Argentyna	10,9	Estonja	1,1

^a Według ostatnich danych. *b* W. Brytanja z Północną Irlandją.

TABL. 8. GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA NIEKTÓRYCH PAŃSTW ^a na 1 km² powierzchni

Egipt <i>b</i>	404	Austria	80	Afganistan	18
Belgia	261	Francja	75	Turcja	18
Holandja	226	Rumunia	60	St. Zjedn. A. P.	16
Anglja <i>c</i>	186	Jugosławja	53	Szwecja	14
Japonja	163	Hiszpanja	45	Finlandja	9
Niemcy	138	Chiny	41	Norwegja	9
Włochy	134	Litwa	41	Meksyk	8
Czechosłowacja	104	Łotwa	29	Z.S.S.R.	7
Węgry	94	Estonja	23	Brazylja	5
Polska	80	Sjam	22	Argentyna	4

a Według ostatnich danych. *b* Na terenach zamieszkałych (bez pustyni). *c* W. Brytanja z Północną Irlandją.

TABL. 9. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ PAŃSTW POSIADAJĄCYCH KOLONJE, PROTEKTORATY, MANDATY I T. P.

Państwa	Powierzchnia		Ludność	
	ogółem	w tem posiadłości	ogółem	w tem w posiadłościach
	w tysiącach km ²		w milionach	
Anglja	34 639	34 394	454,7	409,3
St. Zjednoczone A. P.	9 685	1 843	139,2	14,4
Francja	11 602	11 051	101,2	60,1
Holandja	2 076	2 042	60,7	53,0
Japonja	680	299	86,9	24,8
Belgia	2 470	2 440	21,4	13,4
Portugalja	2 520	2 428	15,4	8,8
Włochy	2 422	2 112	43,7	2,2
Hiszpanja	532	27	22,8	0,2
Danja	235	192 ^a	3,6	0,1

a W tem część Grenlandji wolna od lodów.

TABL. 10. POSIADŁOŚCI PAŃSTW EUROPEJSKICH W INNYCH CZĘŚCIACH ŚWIATA

Państwa	Powierzchnia w tys. km ²	Ludność w milionach	Państwa	Powierzchnia w tys. km ²	Ludność w milionach
W Ameryce			W Afryce		
Anglja	10 554	12,1	Anglja	10 030	54,2
Danja	88 ^a	0,0	Belgia	2 440	13,4
Francja	93	0,5	Francja	9 984	36,3
Holandja	142	0,2	Hiszpanja	27	0,2
W Azji			W Oceanji		
Anglja	5 300	333,7	Portugalja	2 405	7,8
Francja	940	23,0	Włochy	2 109	2,1
Holandja	1 900	52,7	Anglja	8 509	8,9
Portugalja	23	1,0	Francja	35	0,3
Włochy	3	0,1			

a Część Grenlandji wolna od lodów.

**TABL. 11. LUDNOŚĆ WIĘKSZYCH MIAST W POLSCE
W LATACH 1900, 1910, 1921, 1926, 1930, 1931**

Data	Warszawa	Łódź	Poznań	Lwów	Kraków	Wilno	Katowice	Lublin	Bydgoszcz	Częstochowa	Sosnowiec	Białystok
	w tysiącach											
1900 ^a	594	310	117	160	91	139	32	46	52	41	.	62
1910	781	408	157	206	152	181	43	66	58	.	99	80
30. IX 1921	937	452	169	219	184	.	.	94	88	80	86	77
1. I 1926	1 015	554	220	235	189	.	113	109	106	86	102	88
1. I 1930	1 109	607	.	241	211	202	128	119	118	115	103	96
1. I 1931	1 115	606	248	242	212	209	131	122	118	114	102	100

^a Warszawa, Łódź, Wilno, Lublin, Częstochowa, Białystok r. 1897*

**TABL. 12. MIASTA LICZĄCE POWYŻEJ MILIONA
MIESZKAŃCÓW**

Miasta	Rok	Ludność w tysiącach	Miasta	Rok	Ludność w tysiącach
Europa			Afryka		
Londyn . . .	1929	7 917	Kair	1927	1 065
Berlin . . .	1930	4 342	Ameryka		
Paryż . . .	1926	2 871	Nowy York .	1930	6 982
Moskwa . . .	1928	2 127	Chicago . . .	1930	3 375
Wiedeń . . .	1929	1 847	Buenos Aires	1929	2 079
Leninrad . .	1928	1 688	Filadelfja . .	1930	1 964
Hamburg . . .	1930	1 146	Detroit . . .	1930	1 574
Warszawa . .	1931	1 115	Rio de Janeiro	1928	1 432
Glasgow . . .	1929	1 062	Los Angeles .	1930	1 234
Budapeszt . .	1930	1 005	Australja . .		
Azja			Sidney . . .	1929	1 127
Osaka . . .	1930	2 453	Melbourne . .	1929	1 000
Tokjo . . .	1930	2 070			
Hankou . . .	1927	1 584			
Szanghaj . . .	1927	1 500			
Kalkutta . . .	1921	1 328			
Bombaj . . .	1927	1 299			

TABL. 13. LICZBA WIĘKSZYCH MIAST ORAZ ICH LUDNOŚĆ W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1920 R.

Państwa	Liczba miast liczących			Ludność miast liczących powyżej 100 000 mieszkańców	
	od 100 000 do 500 000 mieszkańców	od 500 000 do 1 000 000 mieszkańców	powyżej 1 000 000 mieszkańców	w tysiącach	w odsetkach ogółu ludności
Anglja z Walją	42	3	1	14 838	39,2
Austrja	2	—	1	2 121	32,4
Belgja	3	1	—	1 388	18,6
Czechosłowacja	3	1	—	1 121	8,2
Francja	14	2	1	6 310	15,5
Holandja	2	2	—	1 658	24,2
Jugosławja	3	—	—	322	2,7
Niemcy	39	5	2	16 836	26,6
Polska	5	1	—	2 101	7,7
Rumunja	2	—	—	462	2,8
Włochy	14	4	—	5 490	14,2
Z.S.S.R. (cz. europ.)	21	1	2	7 982	7,0
St. Zjednoczone A.P.	56	9	3	27 430	25,9

a W 1931 roku: 10 miast od 100 000—500 000, 1 — od 500 000 — 1 000 000, 1 — powyżej 1 000 000. Ludność miast powyżej 100 000 wynosi 3 317 000 (10,6% ogółu ludności).

TABL. 14. LUDNOŚĆ POLSKI WEDŁUG WIEKU I PŁCI W LATACH 1921, 1929

Wyszczególnienie	Ludność w wieku lat							Razem	w tem w wieku lat	
	0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 i wyżej		7-13	15-49
	w odsetkach ogółu									
30.IX 1921										
Ogółem	21,6	26,1	16,8	11,4	9,3	7,6	7,2	100,0	18,7	49,7
Mężczyźni	22,5	26,4	16,1	10,9	9,2	7,7	7,2	100,0	19,5	48,1
Kobiety	20,7	25,8	17,4	11,9	9,4	7,6	7,2	100,0	18,0	51,2
1. I 1929^a										
Ogółem	24,9	19,7	20,1	11,7	8,9	7,3	7,4	100,0	12,4	52,3
Mężczyźni	25,9	20,2	19,9	11,0	8,4	7,2	7,4	100,0	12,8	51,2
Kobiety	24,1	19,2	20,3	12,3	9,2	7,5	7,4	100,0	12,1	53,1

a Szacunek przybliżony.

TABL. 15. LUDNOŚĆ NIĘKTÓRYCH PAŃSTW WEDŁUG GRUP WIEKU

Państwa	Rok	Ogółem	W wieku lat						
			0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 i wyżej
			w odsetkach ogółu ludności						
Anglja z Walją	1921	100,0	18,1	18,9	16,1	14,7	13,2	9,6	9,4
Austria	1923	100,0	15,4	19,3	17,6	14,6	13,0	9,9	10,2
Belgia	1920	100,0	15,6	19,3	17,4	14,8	13,0	9,8	10,1
Czechosłowacja	1921	100,0	17,8	22,3	17,6	13,0	11,1	8,9	9,3
Francja	1921	100,0	14,0	17,7	15,0	14,3	13,8	11,5	13,7
Holandja	1920	100,0	22,2	20,3	16,5	13,2	10,9	8,1	8,8
Niemcy	1925	100,0	15,8	20,4	18,4	14,2	12,4	9,6	9,2
P o l s k a	1921	100,0	21,6	26,1	16,8	11,4	9,3	7,6	7,2
Szwecja	1920	100,0	19,3	19,5	16,3	13,3	10,8	8,6	12,2
Włochy	1921	100,0	20,1	21,0	16,3	12,9	10,6	8,6	10,5
Z.S.S.Ř.	1926	100,0	25,5	23,2	17,6	11,9	8,8	6,3	6,7
St. Zjednoczone A.P.	1920	100,0	21,8	19,0	17,4	15,0	11,5	7,8	7,5

TABL. 16. LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W NIĘKTÓRYCH PAŃSTWACH

Państwa	Rok	Na 100 mężczyzn przypada kobiet							
		Ogółem	w tem wśród ludności liczącej lat						
			0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60 i wyżej
Anglja z Walją	1921	109,6	98,4	100,9	119,2	117,1	109,9	108,0	125,9
Austria	1923	107,6	98,5	99,3	109,1	117,2	111,7	107,0	118,6
Belgia	1920	103,2	98,6	99,6	103,1	102,7	101,8	104,5	120,3
Czechosłowacja	1921	107,5	98,3	100,3	109,7	116,1	111,6	109,6	122,5
Francja	1921	110,3	98,8	99,2	121,0	119,1	107,1	107,4	124,7
Holandja	1920	101,3	96,8	97,9	102,1	103,6	103,9	104,2	110,8
Niemcy	1925	106,7	96,9	98,7	107,1	122,0	108,8	104,5	120,1
P o l s k a	1921	106,9	98,4	104,5	114,9	117,0	109,2	106,2	106,7
Szwecja	1920	103,7	96,1	96,4	100,3	106,2	106,1	113,6	123,4
Włochy	1921	102,6	96,1	97,8	109,2	112,5	103,8	101,6	103,6
Z.S.S.Ř.	1926	107,0	99,0	103,1	111,8	111,3	104,6	118,6	126,9
St. Zjednoczone A.P.	1920	96,2	97,9	99,9	102,6	93,1	89,1	87,6	94,7

**TABL. 17. LUDNOŚĆ POLSKI WEDŁUG WYZNAŃ
W LATACH 1921, 1930 ^a**

D a t a	Lud- ność ogółem	Ludność wyznania					
		rzy- m- sko- kato- lickie- go	grec- ko- kato- lickie- go	pra- wo- sław- nego	ewan- gelic- kiego	moj- żesz- owego	in- nych
w odsetkach ogółu ludności							
30. IX 1921	100,0	63,8	11,2	10,5	3,7	10,5	0,3
1. I 1930 ^b	100,0	64,0	10,9	12,4	2,7	9,7	0,3

^a Obliczenie dla całej Polski łącznie z terenami, których nie objął spis 30. IX 1921 r. ^b Szacunek przybliżony.

**TABL. 18. LUDNOŚĆ NIEKTÓRYCH PAŃSTW WEDŁUG
JĘZYKA LUB NARODOWOŚCI W ODSETKACH**

Belgia		Polska ^c	
Język:		Narodowość:	
Flamandzki	43	Polska	69
Francuski	39	Ukraińska (rusińska)	14
Flamandzki i francuski	13	Żydowska	8
Inne	5	Białoruska	4
Czechosłowacja ^a		Inne	
Narodowość ^b :		1	
Czesko-słowacka	66	Szwajcaria	
Niemiecka	23	Język:	
Węgierska	6	Niemiecki	71
Inne	5	Francuski	21
Jugosławia		Włoski	
Język:		Inne	
Serbski i kroacki	74	2	
Słoweński	9	Węgry	
Niemiecki	4	Język:	
Węgierski	4	Węgierski	90
Albański	4	Niemiecki	7
Inne	5	Słowacki	2
Lotwa		Inne	
Narodowość:		1	
Łotewska	73	Z. S. S. R.	
Rosyjska	11	Narodowość:	
Żydowska	5	Rosyjska	53
Niemiecka	4	Ukraińska	21
Inne	7	Białoruska	3
		Żydowska	2
		Inne	21

^a Obywatele czeskosłowaccy.

^b W odsetkach ogółu obywateli czeskosłowackich. Ponadto było niepodzielonych według narodowości obywateli obcych państw 2% ogółu ludności.

^c Obliczenie dla całej Polski łącznie z terenami, których nie objął spis 30. IX 1921 r.

**TABL. 19. SKŁAD ZAWODOWY LUDNOŚCI POLSKI
WEDŁUG DANYCH 1921 R. ^a**

Wyszczególnienie	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, i rybactwo	Górnictwo i przemysł	Handel i ubezpieczenia	Komunikacja i transport	Inne zawody
		w odsetkach				
Zawodowo czynni i bierni	100,0	63,8	15,4	6,2	3,3	11,3
Zawodowo czynni. . .	400,0	72,3	10,3	3,7	1,8	11,9

^a Obliczenie dla całej Polski łącznie z terenami, których nie objął spis 30. IX 1921 r.

**TABL. 20—22. LUDNOŚĆ POSZCZEGÓLNYCH
ZAWODÓW W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
w odsetkach ogółu ludności zawodowo czynnej**

TABL. 20. LUDNOŚĆ ZATRUDNIONA W ROLNICTWIE, LEŚNICTWIE I RYBACTWIE

Bułgaria . . .	82,4	Węgry . . .	58,2	Niemcy . . .	30,5
Polska . . .	72,3	Czechosłowacja	40,4	Szwajcaria . . .	25,9
Finlandja . . .	68,9	Szwecja . . .	38,7	Holandja . . .	23,6
Estonja . . .	65,6	Norwegja . . .	36,8	Belgia . . .	19,2
		Danja . . .	35,2		

**TABL. 21. LUDNOŚĆ ZATRUDNIONA W PRZEMYSŁE I GÓR-
NICTWIE**

Belgia . . .	46,5	Czechosłowacja	37,0	Estonja . . .	13,4
Szwajcaria . . .	44,4	Szwecja . . .	29,5	Finlandja . . .	12,8
Niemcy . . .	41,4	Norwegja . . .	28,9	Polska . . .	10,3
Holandja . . .	37,8	Danja . . .	27,3	Bułgaria . . .	8,1
		Węgry . . .	19,7		

**TABL. 22. LUDNOŚĆ ZATRUDNIONA W HANDLU I UBEZ-
PIECZENIACH**

Holandja . . .	11,7	Danja . . .	10,9	Polska . . .	3,7
Niemcy . . .	11,7	Belgia . . .	10,7	Estonja . . .	3,4
Szwajcaria . . .	11,7	Szwecja . . .	8,0	Finlandja . . .	3,3
Norwegja . . .	11,1	Czechosłowacja	6,0	Bułgaria . . .	2,7
		Węgry . . .	5,0		

DZIAŁ III. RUCH LUDNOŚCI

TABL. 1. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W POLSCE W LATACH 1921—1930

Rok Grupy województw	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny
	w tysiącach				na 1000 mieszkańców			
Polska 1926	257	989	533	456	8,7	33,6	18,1	15,5
1927	258	958	525	433	8,7	32,1	17,6	14,5
1928	295	984	505	479	9,8	32,6	16,7	15,9
1929	301	988	520	468	9,8	32,3	17,0	15,3
1930	300	1016	490	526	9,7	32,8	15,8	17,0
Przec. rocznie								
1921—1925	286	985	526	459	10,2	35,0	18,7	16,3
1926—1930	282	987	515	472	9,3	32,7	17,0	15,7
Woj. centralne	120	409	211	198	9,4	32,3	16,6	15,7
„ wschod.	50	190	86	104	9,8	37,4	16,9	20,5
„ zachod.	35	126	64	62	8,1	29,5	15,0	14,5
„ połud.	77	262	154	108	9,5	32,1	18,8	13,3

TABL. 2. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI W NIKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1909—1912, 1929

Państwa ^a	Urodzenia żywe		Zgony		Przyrost naturalny	
	1909-1912	1929	1909-1912	1929	1909-1912	1929
	na 1000 mieszkańców					
Z.S.S.R. (część europ.)	43,3	43,6	27,7	20,0	15,6	23,6
Rumunia	41,5	35,9	25,1	20,3	16,4	15,6
Polska	37,4	32,3	21,0	17,0	16,4	15,3
Japonia	33,9	33,0	20,8	20,0	13,1	13,0
Holandja	28,4	22,8	13,5	10,7	14,9	12,1
Portugalia	34,2	28,7	20,4	17,0	13,8	11,7
Hiszpanja	32,3	28,9	22,8	18,0	9,5	10,9
Litwa		27,2		17,1		10,1
W. m. Gdańsk	32,4	22,3	19,8	12,9	12,6	9,4
Włochy	32,5	25,1	20,3	16,0	12,2	9,1
Czechosłowacja	31,1	22,4	21,1	15,5	10,0	6,9
Węgry	36,1	24,2	24,3	17,5	11,8	6,7
Norwegja	26,2	17,5	13,5	11,2	12,7	6,3
Niemcy	29,5	17,9	16,6	12,6	12,9	5,3
Irlandja	23,2	19,8	16,8	14,6	6,4	5,2
Szkocja	26,3	19,0	15,4	14,5	10,9	4,5
Szwajcaria	24,7	17,0	15,3	12,5	9,4	4,5
Belgia	23,4	18,1	15,7	14,4	7,7	3,7
Szwecja	24,5	15,2	13,9	12,2	10,6	3,0
Anglja z Walją	24,7	16,3	14,0	13,4	10,7	2,9
Austrja	23,1	16,7	17,8	14,5	5,3	2,2
Francja	19,4	17,7	18,7	18,0	0,7	-0,3

^a Państwa uszeregowano według malejącego przyrostu naturalnego w 1929 r.

TABL. 3. WYCHODZTWO, POWRÓT WYCHODZCÓW I RE-PATRJACJA W POLSCE W LATACH 1919—1930

Wyszczególnienie	1919 —	1925 —	1930
	— 1924 ^a	— 1929	
tysiące osób			
Wychodztwo ogółem	483,4	826,2^b	218,4
Do krajów europejskich	179,3	549,8 ^b	171,9
w tem: do Francji	.	234,9	86,5
do Niemiec	.	285,4 ^b	77,5
Do krajów pozaeuropejskich	304,1	276,4	46,5
w tem: do St. Zjednoczonych A. P.	.	44,6	6,9
do Kanady	.	90,8	16,9
do Ameryki Południowej	.	111,0	18,7
do Palestyny	.	23,6	2,4
Powrót wychodźców	.	379,8^b	101,1
Z krajów europejskich	.	350,2 ^b	93,5
w tem: z Francji	.	34,2	9,8
z Niemiec	.	253,4 ^b	75,5
Z krajów pozaeuropejskich	106,5	29,6	7,6
w tem: ze St. Zjednoczonych A. P.	.	9,9	1,1
z Kanady	.	3,4	1,8
z Ameryki Południowej	.	5,4	2,8
z Palestyny	.	5,7	0,2
Repatriacja c	1181,8	—	—

a Dane dotyczące wychodztwa i powrotu wychodźców są niekompletne. b Dane za 1925 r. są niekompletne. c Powrót osób, które opuścili Polskę w związku z wypadkami wielkiej wojny.

TABL. 4. WYCHODZTWO W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1920—1929

Państwa	Wychodztwo	Liczba wychodźców w tysiącach					
		przec. 1920— 1924	1925	1926	1927	1928	1929
Austria . . .	zamorskie	7,8	4,6	3,9	5,3	4,6	4,9
Belgia . . .	zamorskie	3,5	2,5	3,7	3,5	2,5	3,1
Czecho-słowacja	zamorskie	13,1	7,4	12,1	14,8	15,5	13,2
	kontynent.	28,4	14,5	11,6	7,4	10,0	14,9
Irlandja . . .	zamorskie	16,2	30,2	30,0	27,1	24,7	20,8
Jugosławia . .	zamorskie	10,3	15,0	15,7	19,5	19,5	15,7
Niemcy . . .	zamorskie	48,2	62,7	65,3	61,4	57,2	48,6
Polska . . .	zamorskie	59,6	38,4	49,9	58,2	64,6	65,3
	kontynent.	35,7	42,8	117,6	89,4	122,0	178,1
Portugalia . .	zamorskie	29,3	19,2	34,1	25,7	50,5	40,4
Rumunja . . .	zamorskie	.	3,5	21,6	8,3	11,4	12,7
W. Brytania . .	zamorskie	214,1	140,6	166,6	153,5	136,8	143,7
Włochy . . .	zamorskie	172,5	101,9	122,5	136,1	70,8	61,8
	kontynent.	182,6	178,2	141,3	92,0	79,8	88,1

Źródło: *Revue Internationale du Travail* 1930.

TABL. 5. POLSKA TABLICA WYMIERALNOŚCI 1927 R.

Wiek	Liczba żyjących <i>a</i>	Prawdopodobieństwo zgonu w ciągu roku	Przeciętne dalsze trwanie życia	Wiek	Liczba żyjących <i>a</i>	Prawdopodobieństwo zgonu w ciągu roku	Przeciętne dalsze trwanie życia
0	10 000	0,1756	45,9	25	6 866	0,0063	40,0
1	8 244	0,0416	54,6	30	6 644	0,0069	36,2
2	7 901	0,0215	55,9	35	6 410	0,0076	32,5
3	7 731	0,0143	56,1	40	6 161	0,0084	28,7
4	7 620	0,0097	55,9	45	5 828	0,0102	24,9
				50	5 490	0,0133	21,2
5	7 546	0,0077	55,5	55	5 157	0,0184	17,6
10	7 343	0,0033	52,0	60	4 630	0,0261	14,4
15	7 228	0,0038	47,7	65	3 951	0,0395	11,4
20	7 068	0,0053	43,8	70	3 102	0,0595	8,8

a Liczba osób dożywających wieku wskazanego z lewej strony z każdego 10 000 urodzonych.

TABL. 6. PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA W NIKTÓRYCH KRAJACH

Kraje	Okres	W wieku lat				
		0	15	30	50	60
Okolo 1870—1880 r.						
Galicja i Bukowina	1870—1880	27,8	37,4	27,2	14,8	10,0
Austria	1870—1880	32,4	41,2	31,0	18,1	12,3
Niemcy	1870—1880	37,0	43,3	32,3	18,7	12,4
Francja	1877—1881	42,1	45,0	34,7	20,7	14,1
Anglia z Walją	1871—1880	43,0	44,5	33,3	19,8	13,7
Szwecja	1871—1880	47,0	47,7	36,3	21,7	14,8
Bezpośrednio przed wojną						
Rosja europejska	1896—1897	32,3	44,9	34,0	20,1	14,2
Austria	1906—1910	41,7	45,2	34,2	19,6	13,1
Niemcy	1910—1911	49,1	48,6	36,3	20,6	13,7
Francja	1908—1913	50,4	47,1	35,7	20,9	14,2
Anglia z Walją	1910—1912	53,4	50,0	37,2	21,4	14,7
Szwecja	1911—1915	57,9	51,0	39,6	24,0	16,6
Po wojnie						
Z.S.S.R. (część europ.)	1926—1927	44,4	49,5	37,8	22,8	16,1
Polska ogółem	1927	45,9	47,7	36,2	21,2	14,4
Woj. zachodnie	1927	51,8	51,1	39,2	23,4	16,1
Francja	1920—1923	54,1	48,6	37,1	21,7	14,8
Niemcy	1924—1926	57,4	51,8	39,2	22,5	15,1
Anglia z Walją	1920—1922	57,6	51,6	38,9	22,6	15,3
Szwecja	1921—1925	61,8	53,2	41,2	24,7	17,1

U w a g a. Państwa w każdej grupie uszeregowano według rosnącego trwania życia w wieku 0.

DZIAŁ IV. WŁASNOŚĆ NIERUCHOMA

TABL. 1. GOSPODARSTWA WIEJSKIE W POLSCE WEDŁUG WIELKOŚCI I UŻYTKÓW

Spis z 30. IX 1921

Wyszczególnienie	Ogółem	Gospodarstwa, których powierzchnia ogólna wynosiła					
		do 2 ha	2-5 ha	5-20 ha	20-50 ha	50- 100 ha	powy- żej 100 ha
Liczba gospodarstw w tysiącach							
Polska	3 262	1 109	1 002	1 045	76	11	19
Woj. centralne . . .	1 224	271	364	550	29	3	7
„ wschodnie . . .	585	80	210	268	20	3	4
„ zachodnie . . .	279	123	41	85	22	4	4
„ południowe . . .	1 174	635	387	142	5	1	4
Liczba gospodarstw w odsetkach							
Polska	100,0	34,0	30,7	32,0	2,3	0,4	0,6
Woj. centralne . . .	100,0	22,1	29,7	44,9	2,5	0,2	0,6
„ wschodnie . . .	100,0	13,7	35,9	45,8	3,4	0,5	0,7
„ zachodnie . . .	100,0	44,1	14,7	30,5	7,9	1,4	1,4
„ południowe . . .	100,0	54,1	33,0	12,1	0,4	0,1	0,3
Powierzchnia gospodarstw w odsetkach							
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grunty orne	47,6	72,6	67,1	62,0	57,7	56,7	28,6
Łąki	10,2	8,1	12,3	12,6	11,6	10,8	8,0
Pastwiska	5,5	2,5	5,3	7,4	9,2	8,7	3,6
Sady i ogrody . . .	1,3	6,0	2,4	1,6	1,3	1,3	0,5
Lasy	24,8	1,3	3,0	4,5	7,0	9,8	49,8
Wody i torfowiska .	1,0	0,1	0,2	0,5	1,1	1,8	1,6
Pod zabudowaniami	2,3	7,6	4,3	3,0	2,1	1,7	0,9
Nie użytki	7,3	1,8	5,4	8,4	10,0	9,2	7,0

U w a g a. Spis nie objął Górnego Śląska i Wileńszczyzny. Ostatnie dane co do użytkowania gruntów obacz str. 19.

**TABL. 2. GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG WIELKOŚCI
W NIĘKTÓRYCH PAŃSTWACH**

Państwa	Ogółem	Gospodarstwa, których powierzchnia wynosi				
		do 5 ha	5-10 ha	10-20 ha	20- 100 ha	powy- żej 100 ha
Liczba gospodarstw w odsetkach ogólnej liczby gospodarstw						
Polska {	100,0	64,7	22,5	9,5	2,7	0,6
<i>b</i>	100,0	71,6	26,1		1,8	0,5
Czechosłowacja <i>c</i>	100,0	72,7	14,3	12,7		0,3
Finlandja <i>d</i>	100,0	56,3	21,4	21,9		0,4
Francja <i>e</i>	100,0	83,8		15,7		0,5
Holandja <i>f</i>	100,0	50,8	22,1	15,6	11,4	0,1
Niemcy <i>g</i>	100,0	77,0	18,7		3,9	0,4
St. Zjednoczone A.P. <i>h</i>	100,0		37,9		62,1	
Powierzchnia gospodarstw w odsetkach ogólnej powierzchni						
Polska {	100,0	14,9	17,0	13,8	9,5	44,8
<i>b</i>	100,0	24,9	37,6		10,3	27,2
Czechosłowacja <i>c</i>	100,0	23,4	18,3	44,8		13,5
Finlandja <i>d</i>	100,0	15,5	18,3	58,2		8,0
Francja <i>e</i>	100,0	29,1			70,9	
Holandja <i>f</i>	100,0	14,0	17,3	24,3	42,3	2,1
Niemcy <i>g</i>	100,0	17,6	35,8		26,4	20,2
St. Zjednoczone A.P. <i>h</i>	100,0		6,1		93,9	

a 1921 r. Klasyfikacja gospodarstw według powierzchni ogólnej.
b 1921 r. Klasyfikacja według powierzchni gruntów ornych, sadów i ogrodów, łąk i pastwisk; obacz uwagę do tabl. 1. *c* 1927 r. Dane szacunkowe. Klasyfikacja według powierzchni gruntów ornych, łąk, ogrodów, winnic i pastwisk. *d* 1920 r. Klasyfikacja według gruntów ornych.
e 1908 r. Klasyfikacja według powierzchni ogólnej z wyjątkiem nieużytków; ponadto do gospodarstw nie wliczono gruntów państwowych i nieużytków. *f* 1921 r. Klasyfikacja według powierzchni ogólnej z wyjątkiem bagnisk, torfowisk i innych nieuprawianych gruntów; do gospodarstw nie wliczono parceli poniżej 1 ha. *g* 1925 r. Klasyfikacja według gruntów ornych, ogrodów, winnic, łąk i dobrych pastwisk. *h* 1925 r. Klasyfikacja według powierzchni ogólnej; nie uwzględniono gospodarstw, których wartość rocznej produkcji wynosi mniej niż 250 dolarów.

TABL. 3. REFORMA ROLNA W POLSCE W LATACH 1919—1930

Rok Grupy województw	Prace parcelacyjne <i>a</i>		Prace scaleniowe		Likwidacja serwitutów		Obszar podzielo- nych wspólnot gromadzkich w tys. ha	Obszar zamie- nionych gruntów w tys. ha
	Liczba utworzo- nych kolonij w tysiącach	Obszar rozdyspono- wany na cele parcele- lacyjne w tys. ha	Liczba gospodarstw scalonych w tys. ha	Obszar scalony w tys. ha	Liczba gospodarstw regulowa- nych w tysiącach	Obszar otrzymany za serwituty w tys. ha		
1919	2,6	14,2	2,1	20,2	0,1	0,3	0,2	0,2
1920	15,1	74,3	1,7	14,9	0,2	0,5	0,2	0,0
1921	37,5	224,1	2,0	16,8	1,5	4,7	0,2	0,3
1922	33,4	221,7	3,5	28,8	1,1	4,7	0,1	0,4
1923	32,7	163,5	3,8	36,5	2,4	6,6	0,4	0,2
1924	30,8	132,6	3,8	32,3	4,0	12,9	1,4	0,2
1925	32,7	121,2	7,7	68,1	5,6	18,9	1,0	0,1
1926	58,8	217,4	17,5	145,5	12,4	42,9	2,8	0,5
1927	65,8	245,4	29,5	265,4	20,6	82,9	3,2	3,1
1928	70,6	222,5	41,1	325,1	49,7	108,9	1,0	5,8
1929	55,1	163,2	58,6	429,6	32,2	88,7	5,5	3,0
1930	48,4	122,3	70,8	509,7	38,6	103,2	8,5	2,1
Razem 1919—1930 . . .	483,5	1 922,4	242,1	1892,9	168,4	475,2	24,5	15,9
Woj. centralne	.	647,8	139,5	1060,6	88,8	295,9	22,1	13,2
„ wschodnie	.	815,5	98,5	820,1	79,6	179,3	1,6	2,7
„ zachodnie	.	176,4	0,1	1,4	—	—	—	—
„ południowe	.	282,7	4,0	10,8	—	—	0,8	—

a Dane tymczasowe.

Źródło: Dane Ministerstwa Reform Rolnych.

**TABL. 4. JEDNOSTKI GOSPODARCZE NOWOUTWORZONE I POWIĘKSZONE W WYNIKU PARCELACJI
W POLSCE W LATACH 1919—1930**

Rok	Obszar rozdysponowany na cele parcelacyjne				Liczba utworzonych kolonij				Liczba pracowników folwarcznych, którzy otrzymali działki przy parcelacji
	Ogółem	Kolonje samodzielne	Kolonje dodatkowe ^a	Inne kolonje oraz wyłączenia ^b	Ogółem	Kolonje samodzielne	Kolonje dodatkowe ^a	Inne kolonje oraz wyłączenia ^b	
	w tysiącach hektarów				w tysiącach				
1919	14,2	8,7	3,4	2,1	2,6	1,0	1,4	0,2	121
1920	74,3	38,2	24,8	11,3	15,1	4,5	9,5	1,1	571
1921	224,1	136,3	56,7	31,1	37,5	14,0	21,0	2,5	2 321
1922	221,7	143,2	50,7	27,8	33,4	11,5	19,5	2,4	1 605
1923	163,5	102,2	45,4	15,9	32,7	9,3	21,3	2,1	960
1924	132,6	73,2	44,4	15,0	30,8	6,8	20,3	3,7	1 007
1925	121,2	68,3	39,3	13,6	32,7	6,1	18,7	7,9	806
1926	217,4	108,1	85,5	23,8	58,8	12,3	42,0	4,5	1 837
1927	245,4	128,5	95,7	21,2	65,8	15,1	46,6	4,1	2 206
1928	222,5	100,0	105,9	16,6	70,6	12,1	52,3	6,2	1 972
1929	163,2	72,1	78,4	12,7	55,1	10,1	40,2	4,8	1 949
1930	122,3	47,4	65,4	9,5	48,3	5,8	36,1	6,4	1 056
Razem 1919-1930	1922,4	1 026,2	695,6	200,6	483,4	108,6	328,9	45,9	16 411

^a Obszar użyty na uzupełnienie istniejących jednostek gospodarczych.

^b Parcele robotnicze, urzędnicze, letniskowe, specjalne kolonje wzorowe oraz wyłączenia na rzecz instytucyj państwowych, komunalnych i społecznych.

TABL. 5. KAPITAŁ, KOSZTY PRODUKCJI I DOCHODY MNIEJSZYCH GOSPODARSTW ROLNYCH W 1928/29 R.
W złotych na *ha*

Wielkość gospodarstw w <i>ha</i>	Liczba gospodarstw wziętych do obliczeń	Kapitał czynny			Kapitał bierny <i>a</i>	Koszty produkcji <i>b</i>	Dochód	
		Ogółem	w tem				brutto	netto
			gruntowy	budowlany				
Polska								
2—50	855	3 875	2 317	852	283	436	585	149
2—3	20	6 510	3 359	2 034	179	834	949	115
3—5	92	5 543	3 281	1 368	257	655	832	177
5—10	259	4 441	2 770	922	296	481	639	158
10—15	198	3 665	2 211	771	336	400	560	160
15—30	230	2 802	1 606	604	249	331	449	118
30—50	56	2 719	1 563	562	253	294	455	161
Woj. centralne								
2—50	285	4 097	2 582	753	314	433	615	182
2—3	3	6 476	3 609	1 492	185	782	924	142
3—5	22	4 753	2 880	974	285	641	827	186
5—10	100	4 523	2 790	886	322	489	675	186
10—15	81	3 901	2 525	682	336	397	580	183
15—30	59	3 451	2 234	565	300	331	487	156
30—50	20	3 589	2 314	571	276	318	560	242
Woj. wschodnie								
2—50	173	1 728	980	377	148	235	308	73
2—3	—	—	—	—	—	—	—	—
3—5	7	3 223	1 430	972	296	638	713	75
5—10	26	1 771	898	491	126	299	337	38
10—15	41	2 065	1 249	441	199	264	370	106
15—30	83	1 487	858	289	124	182	250	68
30—50	16	1 395	858	219	119	159	223	64
Woj. zachodnie								
2—50	162	3 740	1 661	1 208	441	542	673	131
2—3	3	7 938	2 342	4 068	211	1 178	1 312	134
3—5	5	5 166	1 682	2 446	526	751	930	179
5—10	23	4 121	1 920	1 394	536	627	723	96
10—15	40	3 981	1 721	1 274	574	569	717	148
15—30	72	3 422	1 596	1 000	367	500	621	121
30—50	19	2 940	1 357	851	343	389	550	161
Woj. południowe								
2—50	235	5 278	3 434	1 077	235	515	692	177
2—3	14	6 211	3 524	1 714	171	772	877	105
3—5	58	6 154	3 794	1 472	218	654	839	185
5—10	110	5 066	3 373	959	263	485	659	174
10—15	36	4 606	3 146	786	228	373	555	182
15—30	16	4 444	3 219	598	178	343	563	220
30—50	1	2 313	1 735	344	211	189	264	75

a Długi. *b* Bez oprocentowania kapitału czynnego.

Źródło: Dane wydziału ekonomiki rolnej drobnych gospodarstw wiejskich w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach.

DZIAŁ V. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, HODOWLA, RYBOŁÓWSTWO

TABL. 1. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW w POLSCE W 1930 R.

Grupy województw	Powierz. ogółem	Grunty orne	Łąki	Państwiska	Sady i ogrody	Lasy	Inne grunty i nieużytki
W tysiącach hektarów							
Polska . . .	37712	18 449	3 790	2 713	536	8 358	3 866
Woj. centralne . . .	13422	7 492	1 044	860	147	2 585	1 294
„ wschodnie . . .	11744	4 256	1 727	1 047	198	2 774	1 742
„ zachodnie . . .	4 696	2 750	333	145	50	1 044	374
„ południowe . . .	7 850	3 951	686	661	141	1 955	456
W odsetkach ogólnej powierzchni							
Polska . . .	100,0	48,9	10,0	7,2	1,4	22,2	10,3
Woj. centralne . . .	100,0	55,8	7,8	6,4	1,1	19,3	9,6
„ wschodnie . . .	100,0	36,2	14,7	8,9	1,7	23,6	14,9
„ zachodnie . . .	100,0	58,6	7,1	3,1	1,1	22,2	7,9
„ południowe . . .	100,0	50,3	8,8	8,4	1,8	24,9	5,8

TABL. 2. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH

Grunty orne w %/o ogół. powierzch.		Lasy w %/o ogólnej powierzchni	
Dania . . . 60	Włochy . . . 44	Austria . . . 37	Polska . . . 22
Węgry . . . 60	Francja . . . 41	Czechosłow. 33	Francja . . . 19
Polska . . . 49	Jugosławia 28	Jugosławia 31	Włochy . . . 16
Niemcy . . . 44	Austria . . . 23	Niemcy . . . 27	Węgry . . . 12
Czechosłow. 44	Szwecja . . . 9	Rumunia . . 25	Holandja . . 7
Rumunia . . 44		Norwegia . . 24	

Źródło: *Annuaire International de Statistique Agricole.*

TABL. 3. ZASIEWY WAŻNIEJSZYCH ZIEMIOPŁODÓW W POLSCE - W LATACH 1909—1913, 1926—1930

Grupy województw	Lata	Pszemnica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemiaki	Buraki cukrowe
Powierzchnia zasiana w tys. hektarów							
Polska . . .	1909—13	1 353	5 087	1 265	2 749	2 404	168
	1926—30	1 407	5 697	1 176	2 074	2 529	209
	1930	1 646	5 895	1 234	2 187	2 672	185
Woj. centralne . . .	1909—13	497	2 245	498	1 186	1 085	72
	1926—30	497	2 652	398	764	1 075	75
	1930	575	2 746	420	805	1 124	57
„ wschodnie	1909—13	187	1 206	262	589	345	8
	1926—30	215	1 260	287	473	476	12
	1930	256	1 315	309	519	514	8
„ zachodnie	1909—13	131	936	164	277	452	82
	1926—30	180	977	172	244	437	103
	1930	215	974	172	239	447	104
„ południowe	1909—13	538	700	341	697	522	6
	1926—30	515	808	319	593	541	19
	1930	600	860	333	624	587	16

TABL. 4. ZBIORY WAŻNIEJSZYCH ZIEMIOPŁODÓW W POLSCE W LATACH 1909—1913, 1923—1930

Grupy województw	Lata	Pszemnica	Zyto	Jęczmień	Owies	Ziemiaki	Buraki cukrowe
Ogólne roczne zbiory w milionach kwintali							
Polska . . .	1909—13	16,8	57,1	14,9	28,1	247,9	41,1
	1926—30	17,5	62,3	14,3	23,8	276,9	43,9
	1923	14,9	61,7	12,8	22,1	224,6	25,7
	1924	10,2	37,6	9,5	15,4	226,2	32,1
	1925	17,4	67,4	13,0	20,9	247,3	36,9
	1926	14,3	51,8	12,1	19,4	213,8	37,2
	1927	16,6	58,9	12,8	21,4	267,7	36,2
	1928	16,1	61,1	15,3	25,0	276,6	49,0
	1929	17,9	70,1	16,6	29,5	317,5	49,7
	1930	22,4	69,6	14,6	23,5	309,0	47,2
Woj. centralne	1909—13	6,1	23,5	5,8	11,2	102,6	14,0
	1926—30	6,6	30,1	5,2	9,9	125,1	14,3
	1930	8,4	33,6	5,1	9,2	140,2	12,9
„ wschodnie	1909—13	1,8	9,8	2,1	4,6	23,3	1,2
	1926—30	2,4	11,0	2,8	4,3	42,7	1,7
	1930	3,1	12,9	3,1	5,1	44,6	1,4
„ zachodnie	1909—13	2,6	15,9	3,2	4,9	64,4	24,7
	1926—30	3,4	13,4	3,2	4,0	54,4	24,3
	1930	4,1	13,7	2,9	3,2	66,2	29,7
„ południowe	1909—13	6,3	7,9	3,8	7,4	57,6	1,2
	1926—30	5,1	7,8	3,1	5,6	54,7	3,6
	1930	6,8	9,4	3,5	6,0	58,0	3,2
Przeciętne zbiory z ha w kwintalach							
Polska . . .	1909—13	12,4	11,2	11,8	10,2	103	245
	1926—30	12,4	10,9	12,1	11,5	109	210
	1923	12,4	11,3	11,8	11,7	98	189
	1924	8,0	7,2	8,7	7,9	96	197
	1925	13,4	11,7	11,8	10,7	102	214
	1926	10,9	9,1	10,9	9,8	89	201
	1927	12,2	10,2	11,4	10,8	110	179
	1928	12,5	11,4	13,2	12,3	110	209
	1929	12,6	12,1	13,2	13,5	120	208
	1930	13,6	11,8	11,9	10,7	116	255
Woj. centralne	1909—13	12,3	10,5	11,6	9,5	95	196
	1926—30	13,2	11,3	13,1	13,0	116	190
	1930	14,6	12,2	12,2	11,4	125	226
„ wschodnie	1909—13	9,5	8,1	8,2	7,8	68	155
	1926—30	11,0	8,7	9,8	9,0	90	152
	1930	12,0	9,8	10,1	9,7	87	171
„ zachodnie	1909—13	19,9	16,9	19,2	17,8	142	300
	1926—30	18,8	13,8	18,3	16,3	124	235
	1930	19,3	14,0	17,1	13,4	148	284
„ południowe	1909—13	11,7	11,3	11,2	10,6	110	200
	1926—30	10,0	9,6	9,7	9,4	101	189
	1930	11,4	11,0	10,4	9,6	99	209

TABL. 5. ZASIEWY I ZBIORY NIEKTÓRYCH INNYCH ZIEMIOPŁODÓW W POLSCE W LATACH 1926—1930]

Ziemiopłody	Powierzchnia zasiana w tys. hektarów		Zbiór			
			ogólny w tys. kwintali		przeciętny z ha w kwint.	
	1926 - 1930	1930	1926 - 1930	1930	1926 - 1930	1930
Gryka	303,1	308,1	2 047,8	2 095,0	6,8	6,8
Groch	188,9	205,3	1 769,4	1 861,9	9,4	9,1
Len { nasienie	114,6	115,5	670,6	593,1	5,9	5,1
			włókno	545,0	441,3	4,8
Konopie { nasienie	30,7	32,0	207,1	220,7	6,7	6,9
			włókno	202,4	209,9	6,6

TABL. 6. OGÓLNE ZBIORY ŚWIATOWE NIEKTÓRYCH ZIEMIOPŁODÓW

Przeciętna 1925—1929

Pszenvca	Miljony kwintali	Owies	Miljony kwintali
Zbiór światowy	1 173	Zbiór światowy	688
w tem:		w tem:	
St. Zjednoczone A.P.	224	St. Zjednoczone A.P.	191
Z.S.S.R.	217	Z.S.S.R.	147
Kanada	117	Niemcy	65
Indje Brytyjskie	87	Kanada	60
Francja	78	Francja	51
Argentyna	63	Wielka Brytania	25
Włochy	62	P o l s k a	23
Hiszpanja	40	Czechosłowacja	14
Australja	37	Argentyna	10
Niemcy	33	Rumunja	10
Rumunja	29	Włochy	6
Węgry	22	Hiszpanja	6
Jugosławja	22		
P o l s k a	16	Jęczmień	Miljony kwintali
Wielka Brytania	14	Zbiór światowy	378
Czechosłowacja	13	w tem:	
Żyto	Miljony kwintali	St. Zjednoczone A.P.	58
Zbiór światowy	459	Z.S.S.R.	57
w tem:		Niemcy	29
Z.S.S.R.	220	Indje Brytyjskie	25
Niemcy	76	Kanada	23
P o l s k a	62	Hiszpanja	20
Czechosłowacja	16	Rumunja	16
St. Zjednoczone A.P.	12	P o l s k a	14
Francja	9	Czechosłowacja	13
Węgry	8	Wielka Brytania	11
Hiszpanja	6	Francja	11
		Węgry	6

(dok. str. 22).

**TABL. 6. OGÓLNE ZBIORY ŚWIATOWE NIEKTÓRYCH
ZIEMIOPLODÓW (dok.)**

Przeciętna 1925 — 1929

Ziemniaki	Miljony kwintali	Buraki cukrowe	Miljony kwintali
Zbiór światowy	1 832	Zbiór światowy	591
w tem:		w tem:	
Z.S.S.R.	435	Niemcy	108
Niemcy	381	Z.S.S.R.	88
P o l s k a	265	Czechosłowacja	72
Francja	143	St. Zjednoczone A.P.	67
St. Zjednoczone A.P.	103	Francja	55
Czechosłowacja	85	P o l s k a	42
Wielka Brytania	54	Włochy	23
Hiszpanja	38	Hiszpanja	16
Kanada	20	Węgry	15
Włochy	20	Wielka Brytania	13
Węgry	20	Rumunja	11
Rumunja	19	Jugosławja	8
Jugosławja	11		
Argentyna	8		
Len nasienie	Miljony kwintali	Konopie nasienie	Miljony kwintali
Zbiór światowy	37,1	Zbiór światowy	6,1
w tem:		w tem:	
Argentyna	18,2	Z.S.S.R.	5,7
Z.S.S.R.	5,6	Rumunja	0,9
St. Zjednoczone A.P.	5,3	Czechosłowacja	0,5
Indje Brytyjskie	4,0	P o l s k a	0,2
Kanada	1,2		
P o l s k a	0,7	Konopie włókno	Miljony kwintali
Francja	0,2	Zbiór światowy	5,6
Włochy	0,1	w tem:	
Czechosłowacja	0,1	Z.S.S.R.	3,3
Rumunja	0,1	Włochy	1,0
		Jugosławja	0,3
Len włókno	Miljony kwintali	P o l s k a	0,2
Zbiór światowy	5,8	Rumunja	0,2
w tem:		Węgry	0,1
Z.S.S.R.	3,5	Czechosłowacja	0,1
P o l s k a	0,6	Hiszpanja	0,1
Francja	0,2		
Czechosłowacja	0,1		
Jugosławja	0,1		

TABL. 7. ZBIORY Z ha W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH

Przeciętna 1925—1929

Pszenica	Kwintale	Owies	Kwintale
Wielka Brytanja	22,6	Wielka Brytanja	20,0
Niemcy	19,8	Niemcy	18,7
Czechosłowacja	17,1	Czechosłowacja	16,7
Francja	14,7	Francja	14,8
Węgry	14,0	Włochy	12,4
Włochy	12,8	Kanada	11,6
Kanada	12,6	P o l s k a	11,5
P o l s k a	12,3	Argentyna	11,3
Jugosławia	11,8	St. Zjednoczone A. P.	11,1
St. Zjednoczone A. P.	9,6	Rumunja	9,0
Hiszpanja	9,2	Z.S.S.R.	8,9
Rumunja	9,2	Hiszpanja	7,7
Argentyna	8,4		
Z.S.S.R.	7,4		
Australja	7,3		
Indje Brytyjskie	6,8		
		Ziemniaki	Kwintale
		Wielka Brytanja	167
		Niemcy	136
		Czechosłowacja	119
		Hiszpanja	115
		P o l s k a	107
		Rumunja	99
		Francja	97
		Kanada	91
		Z.S.S.R.	79
		St. Zjednoczone A. P.	76
		Węgry	75
		Argentyna	66
		Włochy	57
		Jugosławia	49
Żyto	Kwintale		
Czechosłowacja	16,3		
Niemcy	16,2		
Francja	11,5		
Węgry	11,4		
P o l s k a	10,9		
Hiszpanja	8,7		
St. Zjednoczone A. P.	8,0		
Z.S.S.R.	8,0		
		Buraki cukrowe	Kwintale
		Czechosłowacja	262
		Włochy	258
		Niemcy	251
		Hiszpanja	250
		St. Zjednoczone A. P.	245
		Francja	232
		Węgry	221
		P o l s k a	202
		Wielka Brytanja	198
		Jugosławia	168
		Rumunja	165
		Z.S.S.R.	136

(dok. str. 24)

TABL. 7. ZBIORY Z *ha* W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH (dok.)
Przeciętna 1925—1929

Len nasienie	Kwintale	Konopie nasienie	Kwintale
Argentyna	7,2	Polska	6,6
Polska	5,9	Z.S.S.R.	5,9
Francja	5,3	Czechosłowacja	5,0
Włochy	5,2	Rumunja	2,1
Kanada	5,1		
St. Zjednoczone A. P.	4,5		
Czechosłowacja	4,1	Konopie włókno	Kwintale
Rumunja	3,3	Hiszpanja	11,6
Z.S.S.R.	3,2	Włochy	10,5
Indje Brytyjskie	2,7	Jugosławja	8,9
Len włókno	Kwintale	Węgry	8,3
Francja	8,2	Czechosłowacja	7,0
Jugosławja	6,5	Polska	6,4
Czechosłowacja	5,2	Rumunja	4,2
Polska	5,0	Z.S.S.R.	3,4
Z.S.S.R.	2,0		

LASY W POLSCE W 1926 R.
TABL. 8. POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG RODZAJU WŁASNOŚCI

Grupy województw	Ogółem	Własność publiczna			Własność prywatna				
		razem	państwowa	kościelna	inna	razem	większa	mniejsza	grunty wspólne
W odsetkach ogólnej powierzchni lasów									
Polska	100,0	33,7	31,5	1,1	1,1	66,3	54,9	8,7	2,7
Woj. centralne	100,0	40,9	39,8	—	1,1	59,1	42,6	14,3	2,2
„ wschodn.	100,0	27,5	27,3	0,1	0,1	72,5	64,6	5,6	2,3
„ zachodn.	100,0	51,4	50,2	0,3	0,9	48,6	43,3	5,3	—
„ połudn.	100,0	23,8	16,6	4,5	2,7	76,2	62,7	7,8	5,7

TABL. 9. DRZEWOSTAN WEDŁUG RODZAJU DRZEW

Grupy województw	Ogółem	Iglaste			Liściaste		Normalny roczny przyrost drewna	
		Sosna	Świerk	Jodła	Dąb	Inne	Ogółem	Lasy państwowe
W odsetkach powierzchni zadrzewionej								
Polska	100,0	60	12	3	5	20	21,4	8,0
Woj. centralne	100,0	76	4	1	4	15	6,4	3,1
„ wschodn.	100,0	55	10	—	9	26	6,1	2,3
„ zachodn.	100,0	78	2	3	3	14	2,5	1,5
„ połudn.	100,0	23	22	12	8	35	6,4	1,1

TABL. 10. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE W POLSCE W LATACH 1929, 1930

Grupy województw	Stan na 30. VI	Konie		Bydło rogate		Trzoda chlewna		Owce		Kozy	
		Ogółem	w tem 4-letnie i starsze	Ogółem	w tem 3-letnie i starsze	Ogółem	w tem 6-mie- siężne i starsze	Ogółem	w tem roczne i starsze	Ogółem	w tem roczne i starsze
T y s i ą c e s z t u k											
Polska . . .	1929	4 047	3 189	9 057	5 519	4 829	2 528	.	.	.	.
	1930	4 103	3 266	9 399	5 838	6 047	2 892	2 491	1 474	227	153
Woj. centralne .	1929	1 561	1 210	3 251	2 048	1 604	877	.	.	.	.
	1930	1 587	1 238	3 378	2 138	2 179	1 068	587	354	24	16
„ wschodnie .	1929	1 019	812	1 927	1 202	1 129	738	.	.	.	.
	1930	1 034	825	2 014	1 265	1 267	754	1 238	703	6	4
„ zachodnie .	1929	484	375	1 348	762	1 131	465	.	.	.	.
	1930	487	387	1 368	786	1 399	544	331	201	154	105
„ południowe	1929	983	792	2 531	1 507	965	448	.	.	.	.
	1930	995	816	2 639	1 649	1 202	526	335	216	43	28

U w a g a. Bez inwentarza żywego znajdującego się w instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach wojskowych.

TABL. 11. ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH EUROPEJSKICH

Państwa	Tysiące sztuk	Na 100 ha powierzchni ogólnej	Państwa	Tysiące sztuk	Na 100 ha powierzchni ogólnej
Konie			Bydło rogate		
Z.S.S.R. a . . .	31 200	1,5	Z.S.S.R. a . . .	52 600	2,5
P o l s k a a . . .	4 103	10,6	Niemcy b . . .	18 008	38,3
Niemcy b . . .	3 611	7,7	Francja c . . .	15 005	27,4
Francja c . . .	2 936	5,3	P o l s k a a . . .	9 399	24,2
Anglja a . . .	1 205	5,0	Anglja a . . .	7 752	32,1
Włochy d . . .	1 050	3,4	Włochy d . . .	7 400	23,9
Węgry a . . .	860	9,2	Czechosłow. e . . .	4 691	33,5
Czechosłow. e . . .	740	5,3	Hiszpanja e . . .	3 794	7,5
Hiszpanja e . . .	698	1,4	Danja a . . .	3 101	72,2
Szwecja c . . .	628	1,4	Szwecja c . . .	2 898	6,5
Danja a . . .	516	12,0	Węgry a . . .	1 778	19,1
Trzoda chlewna			Owce		
Niemcy a . . .	23 363	49,6	Z.S.S.R. a . . .	89 900	4,2
Z.S.S.R. a . . .	12 200	0,6	Anglja a . . .	24 653	101,9
P o l s k a a . . .	6 047	15,6	Hiszpanja e . . .	20 067	39,7
Francja c . . .	6 017	11,0	Włochy d . . .	12 350	39,8
Hiszpanja e . . .	5 267	10,4	Francja c . . .	10 445	19,1
Danja a . . .	4 928	114,8	Niemcy b . . .	3 475	7,4
Włochy d . . .	2 850	9,2	P o l s k a a . . .	2 491	6,4
Anglja a . . .	2 664	11,0	Węgry a . . .	1 464	15,7
Czechosłow. e . . .	2 539	18,1	Czechosłow. e . . .	861	6,1
Węgry a . . .	2 362	25,4	Szwecja c . . .	806	1,8
Szwecja c . . .	1 369	3,1	Danja b . . .	191	4,4

Dane z lat: a 1930, b 1929, c 1928, d 1926, e 1925.

TABL. 12. RYBOLÓWSTWO MORSKIE W POLSCE

Wyszczególnienie	1926-1930 przeciętnie rocznie	1930	Wyszczególnienie	1926-1930	1930
				przeciętnie rocznie	tys. kwintali
Liczba rybaków tysięcy	1,3	1,5	Ogólny połów	23,7	31,2
Łodzi motorowych	106	132	Plastugi	8,0	9,2
Łodzi niemotorowych	816	885	Łososie	1,4	0,8
Sieci tysięcy sztuk	28	32	Pomuchle	1,7	1,5
Przeciętny roczny połów rybaka { tys.zł.	18	21	Śledzie	3,4	2,6
	2,2	2,4	Szprotki	6,5	14,5
			Węgorze	1,2	1,1
			Inne	1,5	1,5

DZIAŁ VI. ZRZESZENIA GOSPODARCZE

TABL. 1. STAN I RUCH KRAJOWYCH SPÓŁEK AKCYJNYCH
W POLSCE 1930 R. ^a

Grupy	Stan w dniu 31. XII 1929		Ruch w ciągu 1930 r.				
			Spółki nowoza- łożone		Powięk- szenie kapi- tału w milj. zł. ^b	Spółki zlikwido- wane	
	Licz- ba spół- łek	Kapitał w milj. zł.	Licz- ba spół- łek	Kapi- tał w milj. zł.		Licz- ba spół- łek	Kapi- tał w milj. zł.
Ogółem	1552	3 068,4	53	54,5	224,6	16	15,0
Rolnictwo i hodowla	16	9,1	1	0,2	—	—	—
Górnictwo	66	512,2	—	—	28,9	—	—
Przemysł mineralny	73	79,5	1	5,0	7,3	1	0,1
Hutnictwo	15	434,9	—	—	—	—	—
Przemysł metalowy	66	67,3	3	3,9	10,6	1	0,0
Przemysł maszyno- wy i elektrotechn.	104	178,6	2	0,9	28,9	1	0,1
Obróbka metali szlachetnych i wyro- by precyzyjne. . .	10	2,7	—	—	—	—	—
Przemysł:							
chemiczny	129	194,7	5	5,3	17,6	—	—
włókienniczy	140	411,4	5	4,7	55,7	1	0,1
papierniczy	29	72,4	1	0,2	17,9	1	12,5
skórzany	18	10,8	—	—	2,1	—	—
drzewny	107	47,5	4	1,6	1,1	1	0,4
spożywczy	205	287,4	6	2,7	10,8	1	0,0
odzieżowy i galan- teryjny	30	13,9	1	0,2	1,3	—	—
poligraficzny	43	25,8	3	2,2	1,7	—	—
budowlany	56	18,5	6	1,8	1,7	—	—
Gaz, woda, elek- tryczność	25	147,3	1	2,0	8,0	—	—
Kapiele, pralnie, ła- źnie	14	10,1	—	—	—	—	—
Handel towarowy	226	88,6	8	3,4	0,9	8	1,8
Handel pieniężny	64	209,7	1	10,0	25,2	—	—
Inne	116	246,0	5	10,4	4,9	1	0,0

^a Spółki, których zarząd znajduje się w Polsce.

^b Powiększenie kapitału zakładowego drogą subskrypcji, przelewów z kapitału zapasowego, rezerwowego, zasobowego, specjalnych rezerw, oraz zysków z lat ubiegłych i przewalutowań na złote w złocie w myśl rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22. III 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 352).

**TABL. 2. RUCH KRAJOWYCH SPÓŁEK AKCYJNYCH
W POLSCE W LATACH 1928—1930**

Rok	Spółki nowozałożone		Powiększenie kapitału <i>a</i> w milionach złotych	Spółki zlikwidowane	
	Liczba spółek	Kapitał w milionach złotych		Liczba spółek	Kapitał w milionach złotych
1928	78	109,4	216,1	9	2,6
1929	72	59,1	159,0	28	61,4
1930	53	54,5	152,9	16	15,0

a Powiększenie tylko drogą subskrypcji.

**TABL. 3. ZYSKI I STRATY KRAJOWYCH SPÓŁEK AKCYJNYCH, ROLNICZYCH, GÓRNICZYCH I PRZEMYSŁOWYCH
W POLSCE 1928 R.**

Grupy	Spółki, które wykazały zysk netto			Spółki, które wykazały straty		
	Liczba spółek	Zysk netto		Liczba spółek	Straty	
		w milj. złotych	w ^{0/0} kapit. własnego		w milj. złotych	w ^{0/0} kapit. własnego
Ogółem 1927	475	123	6,4	146	21	6,9
1928	494	151	5,6	159	36	6,7
Rolnictwo i hodowla	7	0	4,5	1	0	26,8
Górnictwo	15	14	3,7	19	5	2,0
Przemysł mineralny	39	14	12,3	9	1	7,1
Hutnictwo	14	29	4,4	1	0	0,1
Przemysł metalowy	35	7	12,3	11	4	11,9
Przemysł maszynowy i elektrotechniczny	48	11	6,6	18	8	15,1
Obróbka metali szlachetnych i wyroby precyzyjne	5	0	6,6	2	0	10,9
Przemysł chemiczny	52	20	10,8	16	2	6,4
„ włókienniczy	65	15	2,1	15	6	10,5
„ papierniczy	15	13	14,3	6	0	0,8
„ skórzany	6	0	1,8	5	2	17,9
„ drzewny	37	3	8,5	14	2	19,8
„ spożywczy	100	21	7,0	26	6	16,3
„ odzieżowy i galanteryjny	14	1	8,7	2	0	5,9
„ poligraficzny	15	0	7,3	8	0	8,0
„ budowlany	27	3	16,4	6	0	16,5

U w a g a. Dane zawarte w tablicy dotyczą tych spółek, które do dn. 25 maja 1930 r. nadesłały materiały statystyczne za 1928 r.

TABL. 4. UDZIAŁ KAPITAŁÓW ZAGRANICZNYCH W POLSKICH SPÓŁKACH AKCYJNYCH

Miljony złotych

31. XII 1929

Grupy	Spółki czynne w Polsce		Udział kapitałów zagranicznych		
	Liczba spółek	Kapitały <i>a</i>	Liczba spółek	Kapitały <i>a</i>	%
Ogółem	1 552	5 497	363	1 831	33,3
Górnictwo	66	890	38	462	51,9
Hutnictwo	15	801	9	524	65,4
Przemysł maszyn. i elektrotechn.	104	299	28	72	24,3
Przemysł chemiczny	129	297	40	120	40,6
Przemysł włókienniczy	140	873	36	139	15,9
Gaz, woda, elektryczność	25	215	14	163	75,6
Banki prywatne	64	272	25	76	28,0
Komunikacja i telefon	44	332	14	98	29,3
Inne	965	1518	159	177	11,7

a Kapitały zakładowe i rezerwowe.TABL. 5. SPÓŁKI AKCYJNE ZAGRANICZNE DZIAŁAJĄCE W POLSCE WEDŁUG SIEDZIBY ZARZĄDU *a*

31. XII 1929

Grupy	Liczba spółek	Kraj siedziby zarządu					
		Ogółem	Austrja	Belgja	Francja	Niemcy	Inne
		Kapitał dla Polski w milionach złotych					
Ogółem	67	236,1	8,3	29,8	88,4	100,2	9,4
Górnictwo	9	37,9	0,2	1,6	28,4	7,1	0,6
Hutnictwo	2	99,0	—	—	15,0	84,0	—
Przemysł	27	48,9	4,5	10,5	28,7	4,2	1,0
w tem włókienniczy	7	28,3	0,3	4,0	24,0	—	—
Gaz, woda i elektryczność	2	16,7	3,0	—	13,7	—	—
Handel pieniężny	6	10,9	—	—	2,5	4,4	4,0
Inne	21	22,7	0,6	17,7	0,1	0,5	3,8

a Spółki, których zarząd znajduje się poza terenem Rzplitej Polskiej.

TABL. 6. EMISJE KAPITAŁÓW AKCYJNYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928—1930

Państwa	1928	1929	1930
	w milionach złotych		
St. Zjednoczone A. P.	72 278	90 780	62 762
W. Brytanja	15 721	10 984	10 255
Francja	3 672	5 277	7 679
Włochy	2 534	3 418	2 894
Belgja	3 040	3 710	1 327
Niemcy	2 803	2 044	1 187
Polska <i>a</i>	328	224	214
Czechosłowacja	190	174	121
Austrja	181	129	72

a Łącznie ze spółkami zagranicznymi działającymi w Polsce.

TABL. 7. SPÓŁDZIELNIE W POLSCE W LATACH 1929, 1930

Wyszczególnienie	Polska	M. st. Warszawa	Województwa				
			centralne bez m. Warszawy	wschodnie	poznafskie i pomorskie	śląskie	południowe
	Stan w dniu 31. XII						
1929	15 533	701	4794	2155	1374	404	6105
1930	16 801	793	5146	2428	1456	401	6579
Spółdzielnie:							
Spożywcze	6 128	104	1637	785	177	64	3361
Budowl.-mieszkan.	864	321	195	78	104	74	92
Kredytowe	6 169	173	2036	963	656	171	2170
Rolniczo-handlowe	598	7	197	118	157	13	106
Inne handlowe	221	13	29	34	29	12	104
Surowcowo-warsztatowe	286	49	85	30	36	5	81
Mleczarskie, jajczarskie i hodowlane	1 806	—	836	339	166	6	459
Inne rolnicze	41	2	8	2	14	10	5
Rolniczo-przemysł.	71	—	7	6	49	—	9
Inne przemysłowe	130	14	41	11	23	14	27
Księgarsko - wydawnicze	114	35	26	9	9	—	35
Inne i nieokreślone	373	75	49	51	36	32	130
	Nowopowstałe w ciągu roku						
1929	1 719	86	564	356	78	38	597
1930	1 435	92	414	288	94	16	531
Spółdzielnie:							
Spożywcze	390	5	69	137	19	—	160
Budowlano - mieszkaniowe	91	29	23	15	11	1	12
Kredytowe	575	27	187	60	27	8	266
Rolniczo-handlowe	64	—	29	11	19	2	3
Inne handlowe	19	—	3	6	3	—	7
Surowcowo - warsztatowe	39	3	12	4	1	1	18
Mleczarskie, jajczarskie i hodowlane	148	—	63	34	9	1	41
Inne rolnicze	4	—	2	—	—	—	2
Rolniczo-przemysł.	4	—	—	2	—	—	2
Inne przemysłowe	28	6	14	1	1	2	4
Księgarsko - wydawnicze	11	4	1	1	2	—	3
Inne i nieokreślone	62	18	11	17	2	1	13
	Spółdzielnie nowopowstałe w ciągu roku 1929 według narodowości członków założycieli						
1929	1 719		1 011		115		593
Polska	880		655		98		127
Polska i ukraińska	8		6		—		2
Ukraińska (rusińska)	553		169		—		384
Niemiecka	22		3		16		3
Żydowska	233		163		1		69
Nieznaną	23		15		—		8

TABL. 8. CZŁONKOWIE SPÓŁDZIELNI SPOŻYWCZYCH, NALEŻĄCYCH DO ZWIĄZKÓW REWIZYJNYCH W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1928 R.

Państwa	Liczba członków		Państwa	Liczba członków	
	w ty- siącach	w % ogółu mie- szkań- ców		w ty- siącach	w % ogółu mie- szkań- ców
Z. S. S. R. (cz. eur.)	15 991	15,7	Francja . . .	1 750	4,3
W. Brytania . . .	5 579	12,3	Austria . . .	254	3,8
Finlandja . . .	411	11,7	Norwegja . . .	100	3,6
Węgry	838	9,9	Łotwa	61	3,3
Dania	332	9,2	P o l s k a	769	2,6
Szwajcaria . . .	347	8,8	Holandja . . .	178	2,4
Szwecja	366	6,0	Litwa	54	2,4
Estonia	55	5,0	Rumunja . . .	192	1,1
Niemcy	2 910	4,6	Bułgarja . . .	47	0,9
Czechosłow. . . .	616	4,3	Hiszpanja . . .	27	0,1
Belgia	338	4,3			

TABL. 9. UPADŁOŚCI W POLSCE OGŁOSZONE W LATACH 1929, 1930

Grupy województw Rodzaj firmy	1929	1930
Polska	516	817
Województwa:		
centralne	302	473
wschodnie	4	4
poznańskie i pomorskie	120	164
śląskie	17	43
południowe	73	133
Firmy:		
przemysłowe	133	225
handlowe	372	566
kredytowe	3	8
inne	8	18

TABL. 10. LICZBA UPADŁOŚCI W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1925—1930

Państwa	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Austria	684	636	624	588	576	696
Czechosłowacja	2 472	3 012	2 928	2 664	3 516	5 184
Francja	7 908		8 268	8 208	8 712	9 072
Niemcy	11 376	12 036	5 700	7 980	9 852	11 340
P o l s k a	519	303	204	288	516	817
St. Zjedn. A.P.	18 864	20 028	20 268	20 376	19 704	24 204
Szwajcaria	600	636	672	624	624	624
W. Brytania	4 956	4 440	4 572	4 380	4 236	4 428
Włochy	7 932	8 580	11 424	12 348	12 912	15 792

DZIAŁ VII. GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ

TABL. 1. ZAPASY KOPALIN W POLSCE

Produkty	w milionach tonn	Produkty	w milionach tonn
Węgiel kamienny ^a . . .	61 781	Sole potasowe	250
Węgiel brunatny ^a . . .	131	Ruda żelazna	165
Ropa naftowa	160	Rudy cynkowe i oło- wiane	33
Sól kamienna i warzona	5 900		

^a Do głębokości 1000 metrów.

Źródło: Dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

TABL. 2. SZACUNKI ZAPASÓW WĘGLA KAMIENNEGO W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH

	w miliardach tonn		w miliardach tonn
St. Zjedn. A. P.	1 900—3 200	Niemcy	115
Kanada	280—1 200	Z.S.S.R. (część europ.)	56
Chiny	200—1 000	Francja	24
Anglja	182	Czechosłowacja	9—24
Polska	62—170	Belgia	11

Źródło: Dane Państwowego Instytutu Geologicznego i wydawnictwa zagraniczne.

TABL. 3. SIŁY WODNE POLSKI

Zasoby do wyzyskania	milionów K. M.	
Zasoby sił wodnych ogółem	3,7	
w tem: najlepsza kategoria	2,2	
Siły wyzyskane	liczba zakładów	moc w tys. K. M.
Ogółem	9 049	129
Drobne zakłady przemysłowe	9 000	100
Zakłady z mocą instalowaną powyżej 100 K. M.	49	29

Źródło: Dane Ministerstwa Robót Publicznych.

TABL. 4. SIŁY WODNE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH Zasoby sił w milionach K. M.

	istniejące w 1926 r.	wyzyskane w 1926 r.		istniejące w 1926 r.	wyzyskane w 1926 r.
Norwegja	9,5	1,9	Polska	3,7	0,1
Z.S.S.R. (część europ.)	8,4	0,3	Jugosławja	3,0	0,2
Szwecja	8,0	1,4	Szwajcarja	2,5	1,9
Francja	5,4	2,0	Niemcy	2,0	1,1
Hiszpanja	4,0	1,0	Austrja	1,7	0,3
Włochy	3,8	2,3	Czechosłowacja	1,0	0,2
			Anglja	0,9	0,3

Źródło: *Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich.*

TABL. 5. ELEKTROWNIE W POLSCE
Większe zakłady elektryczne (moc zainstalowana powyżej 5 000 kW)

Grupy województw Rodzaje elektrowni	Liczba zakładów	Moc ogólna w tys. kW	Produkcja energii elektrycznej w milionach kWh						
			1930	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Woj. centralne	20	303	242	263	327	415	550	574	
„ zachodnie w tem śląskie .	27	537	934	1 042	1 247	1 326	1 594	1 407	
„ południowe . . .	25	503	916	1 020	1 219	1 284	1 555	1 367	
„ . . .	9	117	121	136	168	184	211	185	
Ogółem . . .	56	957	1 297	1 441	1 742	1 925	2 355	2 166	
Przy zakładach przemysł. . .	39	554	766	826	974	1 083	1 507	1 488	
Miejskie . . .	9	227	450	530	658	550	359	365	
Okręgowe . . .	8	176	81	85	110	292	489	313	

TABL. 6. PRODUKCJA ENERGII ELEKTRYCZNEJ W NIETÓRZYCH PAŃSTWACH W LATACH 1927, 1928

Państwa	1927 1928		Państwa	1927 1928	
	w milj. kWh			w milj. kWh	
St. Zjedn. A. P. . .	102 760	113 000	Z. S. S. R. . .	3 904	4 500
Niemcy	25 135	30 661	Szwecja	4 385	4 410
Wielka Brytania . .	13 828	14 960	Belgia	3 243	3 725
Francja	11 875	13 100	P o l s k a	2 320	2 593
Włochy	8 970	10 000	Austria	2 385	2 400
Norwegja	8 000	8 400	Holandja	1 323	1 502
Szwajcaria	4 434	5 300	Rumunja	500	530

Źródło: *Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich.*

TABL. 7. LICZBA ZAKŁADÓW ORAZ ROBOTNIKÓW W GÓRNICTWIE I HUTNICTWIE W POLSCE W LATACH 1913, 1925, 1930

Produkty	Zakłady			Robotnicy ^a		
	1913	1925	1930	1913	1925	1930
				w tysiącach		
Węgiel kamienny	90	91	91	123	110	118
Ropa naftowa	444	501	644	9	9	10
Sól kamienna i warzona	12	15	15	4	4	3
Sole potasowe	1	2	3			
Ruda żelazna	37	14	21	4	2	3
Ruda cynkowa i ołowiana	18	9	8	13	10	6
Surowiec żelaza i stal . .	11	11	12	48	33	42
Cynk - metal	29	14	14	15	11	10
Ołów - metal	2	2	2	0,6	0,6	0,8

^a Stan na 31. XII.

**TABL. 8. PRODUKCJA GÓRNICZO-HUTNICZA W POLSCE
W LATACH 1913, 1925—1930**

Produkty	1913	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w tysiącach tonn						
Węgiel kamienny . . .	40 972	29 081	35 747	38 084	40 616	40 236	37 520
Ropa naftowa	1 071	812	796	723	743	675	663
Sól kam. i warzonka	189	430	458	498	548	569	388
Sole potasowe	2	179	208	276	342	359	298
Ruda żelazna	474	214	317	546	690	659	477
Ruda cynkowa	509	375	406	347	321	377	412
Ruda ołowiana	54	21	18	18	17	17	17
Surowiec żelaza . . .	1 055	315	327	618	684	704	478
Stal	1 619	782	788	1 244	1 438	1 377	1 238
Cynk - metal	192	114	124	150	162	169	174
Ółów - metal	42	29	28	30	37	37	40

**TABL. 9. PRODUKCJA WĘGLA KAMIENNEGO W POLSCE
WEDŁUG ZAGŁĘBI W LATACH 1913, 1925—1930**

Zagłębia	1913	1925- -1930	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w % %		w milionach tonn					
Ogółem	100	100	29,1	35,7	38,1	40,6	46,2	37,5
Śląskie	78	74	21,7	26,2	28,0	30,5	34,4	28,4
Dąbrowskie	17	19	5,7	7,2	7,7	7,6	8,9	6,9
Krakowskie	5	7	1,7	2,3	2,4	2,5	2,9	2,2

**TABL. 10. PRODUKCJA WĘGLA W NIEKTÓRYCH PAŃ-
STWACH W 1929 R.**

Węgiel kamienny w milj. tonn			Węgiel brunatny w milj. tonn		
St. Zjedn. A. P.	546	Czechosłowacja . . .	17	Niemcy	175
W. Brytanja	261	Chiny	16	Czechosłowacja . . .	23
Niemcy	163	Afryka	14	Węgry	7
Francja	67	Australja i Nowa		Jugosławja	5
P o l s k a	46	Zelandja	13	Kanada	4
Z.S.S.R.	40	Kanada	12	Austrja	4
Japonja	32	Holandja	12	Australja i Nowa	
Belgja	27	Hiszpanja	7	Zelandja	3
Indje Brytyjskie	24			P o l s k a	0,1

**TABL. 11. PRODUKCJA ROPY NAFTOWEJ W POLSCE
W LATACH 1913, 1924—1930**

Okręgi górnicze	1913	Przec. 1925- -1930	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w tysiącach tonn								
Polska	1 114	735	771	812	796	723	743	675	663
Drohobycz	1 004	615	673	697	679	609	624	556	529
Jasło	67	74	57	65	70	73	76	74	85
Stanisławów	43	46	41	50	47	41	43	45	49

TABL. 12. PRODUKCJA ŚWIATOWA ROPY NAFTOWEJ
W LATACH 1928, 1929

	1928	1929		1928	1929
	w milj. tonn			w milj. tonn	
Produkcja światowa	188,7	212,2			
w tem:			Kolumbia	2,9	2,9
St. Zjedn. A. P.	128,8	143,7	Peru	1,7	1,9
Wenezuela	15,1	19,6	Antylle Brytyjskie	1,1	1,3
Z.S.S.R.	12,0	14,7	Argentyna	1,3	1,3
Persja	6,2	6,5	Indje Brytyjskie	1,2	1,2
Meksyk	7,2	6,4	Borneo Brytyjskie	0,8	0,8
Indje Holenderskie	4,3	5,1	P o l s k a	0,7	0,7
Rumunja	4,3	4,9	Japonja	0,3	0,3

TABL. 13. PRODUKCJA SOLI W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
W 1928 R.

	w tys. tonn		w tys. tonn
St. Zjedn. A. P.	4 217	Hiszpanja	983
Niemcy	2 983	Włochy	904
Z.S.S.R.	2 365	Japonja	638
Chiny	2 032	Francja	610
Wielka Brytanja	1 978	P o l s k a	548
Indje Brytyjskie	1 540	Rumunja	340

TABL. 14. PRODUKCJA SOLI POTASOWYCH W NIEKTÓRYCH
PAŃSTWACH W LATACH 1928, 1929

	1928	1929		1928	1929
	w tys. tonn			w tys. tonn	
Niemcy	12 489	13 316	Hiszpanja	243	.
Francja	2 580	3 133	St. Zjedn. A. P.	95	98
P o l s k a	342	359	Japonja	6	.

TABL. 15. WYTWÓRCZOŚĆ HUT ŻELAZA I STALI ORAZ
WALCOWNI W POLSCE W LATACH 1925—1930

Rok	Wytwórczość w hutach		Wytwórczość w walcowniach		
	Surowiec żelaza	Stal	Półwytwory przeznaczone do sprzedaży	Wyroby gotowe	Wyroby daleko posuniętej obróbki
w t y s i ą c a c h t o n n					
1925	315	782	82	586	136
1926	327	788	108	562	158
1927	618	1 244	314	920	248
1928	684	1 438	178	1 048	278
1929	704	1 377	167	962	291
1930	478	1 238	.	904	.

**TABL. 16. PRODUKCJA ŚWIATOWA SUROWCA ŻELAZA
W LATACH 1928, 1929**

	1928	1929		1928	1929
	w milionach tonn			w milionach tonn	
Produkcja światowa	88,7	98,7	Luksemburg	2,8	2,9
w tem:			Czechosłowacja	1,6	1,6
St. Zjednocz. A.P.	38,8	43,3	Indje Brytyjskie	1,4	1,1
Niemcy	11,8	13,4	Kanada	1,1	1,2
Francja	11,9	12,5	P o l s k a	0,7	0,7
W. Brytania	6,7	7,7	Włochy	0,5	0,7
Z. S. S. R.	3,3	4,0	Hiszpanja	0,6	0,6
Belgia	3,9	4,1			

**TABL. 17. PRODUKCJA STALI W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
W LATACH 1928, 1929**

	1928	1929		1928	1929
	w milionach tonn			w milionach tonn	
St. Zjednocz. A.P.	52,4	57,3	Luksemburg	2,6	2,7
Niemcy	14,3	16,2	Włochy	2,0	2,1
Francja	11,6	11,9	Czechosłowacja	2,0	2,3
W. Brytania	8,7	9,8	Kanada	1,3	1,4
Z. S. S. R.	4,2	4,7	P o l s k a	1,4	1,4
Belgia	3,9	4,1			

**TABL. 18. PRODUKCJA ŚWIATOWA CYNKU W LATACH
1928, 1929**

	1928	1929		1928	1929
	w tysiącach tonn			w tysiącach tonn	
Produkcja świat.	1414	1472	W. Brytania	56	59
w tem:			Australia	51	53
St. Zjedn. A.P.	547	569	Holandja	27	26
Belgia	206	200	Japonja	19	22
P o l s k a	162	169	Włochy	11	16
Niemcy	105		Hiszpanja	14	12
Francja	97	95	Czechosłowacja	8	
Kanada	74	93			

**TABL. 19. PRODUKCJA ŚWIATOWA OŁOWIU W LATACH
1928, 1929**

	1928	1929		1928	1929
	w tysiącach tonn			w tysiącach tonn	
Produkcja świat.	1657	1745	Indje Brytyjskie	80	82
w tem:			Belgia	86	
St. Zjedn. A.P.	709	703	P o l s k a	36	36
Meksyk	221		Włochy	21	23
Australia	158	176	Francja	23	18
Hiszpanja	131	137	Jugosławja	10	10
Kanada	148	138	Austrja	8	7
Niemcy	114				

**TABL. 20. WYTWÓRCZOŚĆ PRODUKTÓW DYSTYLACJI
ROPY W POLSCE W LATACH 1925—1930**

Wyszczególnienie	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Liczba rafinerji	27	29	26	26	30	30
Liczba robotników 31. XII	5 399	5 731	4 974	4 698	4 461	3 849
opa przerob. - tys. tonn	715	781	682	723	656	633
ytwórczość - tys. tonn	648	710	618	664	595	581
w tem:						
Benzyna	97	93	90	97	102	122
Nafta	203	234	203	217	188	173
Olej gazowy	117	155	116	126	122	105
Smary i wazelina	130	106	97	111	102	94
Parafina i świece.	35	40	37	40	36	33
Asfalt, koks	23	28	27	30	32	29
Półprodukty	43	54	48	43	13	25

TABL. 21. ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE OD I DO VII KATEGORJI ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH W POLSCE

Stan na 31. XII 1927 r.

Wyszczególnienie	Liczba zakładów		Moc silników w 1000 K. M.	Robotnicy	
	Ogółem	Posiadających silniki		Ogółem w tysiącach	Przeciętna na zakład
Ogółem	25 756	16 868	3 589	849,5	33
I. Górnictwo	609	506	1 220	143,6	249
II. Hutnictwo	46	44	395	61,8	1 404
III. Przemysł przetwórczy	25 101	16 318	1 974	644,1	26
1. Mineralny	1 730	811	118	67,3	40
w tem: cegielnie	1 042	524	39	29,0	28
cementownie	15	15	62	5,9	395
wapienniki	90	26	6	3,7	48
huty szkła	71	39	3	14,4	222
zakł. ceramiczne	26	22	2	4,8	184
2. Metale, maszynowy, elektrotechniczny	2 448	1 655	105	101,3	42
w tem: metale i maszynowy	2 186	1 543	100	31,3	14
elektrotechniczny	88	69	3	4,7	54
instalacyjny	174	43	2	2,8	16
3. Chemiczny	982	494	178	41,4	43
w tem: organiczny	354	145	48	16,1	47
przetwórczy	552	282	34	17,0	31
nieorganiczny	76	67	96	8,2	109
4. Fabryki zapalek	13	10	1	2,2	222
5. Włókienniczy	2 399	1 477	258	182,1	77
w tem: przędzalnie	113	100	34	22,7	209
tkalnie	1 584	835	26	40,1	25
zakłady wielowydziałowe	195	175	172	.	.
6. Papierniczy	265	194	53	14,2	54
w tem: papiernie	44	41	51	8,5	193
7. Skórzany	577	249	15	8,5	15
w tem: garbarnie	383	196	14	6,3	17
8. Drzewny	2 875	2 278	120	71,1	25
w tem: tartaki	1 536	1 450	95	44,5	29
meble gięte	23	15	3	5,5	239
9. Spożywczy	9 949	7 990	362	83,9	8
w tem: młyny	6 331	5 423	175	20,0	3
piekarnie	481	168	1	3,9	8
fabr. przetworów ziemniacz.	96	84	11	1,4	16
10. Odzieżowy	1 799	214	4	17,8	9
w tem: fabr. mechanicz. obuwia	28	27	1	1,8	68
zakł. konfekcji	131	34	1	2,1	16
11. Budowlany	1 092	421	7	30,0	28
12. Poligraficzny	694	564	10	14,8	21
13. Elektrownie i wodociągi	278	261	743	9,5	34

TABL. 22. LICZBA PRZEPRACOWANYCH ROBOTNIKO-GODZIN W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM^a W POLSCE W LATACH 1925—1930

Przemysły	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w m i l j o n a c h					
Ogółem	875,2	821,2	1 039,7	1 190,5	1 165,0	945,8
Mineralny	80,8	80,6	111,3	139,1	137,0	103,0
Metalowy	133,6	126,6	162,8	200,7	201,7	153,1
Chemiczny	66,5	65,0	71,3	77,2	80,2	78,0
Włókienniczy	236,6	233,1	332,3	345,0	316,2	246,8
Papierniczy	20,8	20,7	23,4	27,0	27,0	26,3
Skórzany	9,7	8,1	10,4	11,8	10,4	9,8
Drzewny	102,8	94,4	110,4	117,7	113,7	95,7
Spożywczy	132,1	115,1	120,0	129,6	135,9	125,6
Odzieżowy	17,6	13,9	20,7	30,4	32,4	27,5
Budowlany	55,3	43,3	56,9	89,0	86,4	56,7
Poligraficzny	19,4	17,4	20,2	23,0	24,1	23,3

^a W zakładach zatrudniających 20 i więcej robotników.

TABL. 23. PRODUKCJA PRZEMYSŁU MINERALNEGO W LATACH 1927—1929

Wytwory	Jednostka	I l o ś ć			Wartość w milj. zł.
		1927	1928	1929	
Cegła zwykła	milj. sztuk	1 283	1 857	1 592	102,7
Dachówka zwykła	„ „	84	73	65	9,0
Cegła ogniotrwała	tys. sztuk	.	4 376	5 822	1,8
Cegła szamotowa	tys. tonn	.	95	82	11,8
Cement portlandzki	„ „	.	1 102	1 008	76,5
Wapno	„ „	664	856	896	29,7
Porcelana	„ „	.	4	4	10,3
Fajans	„ „	.	11	11	12,1
Wyroby kamionk.	„ „	.	11	9	4,5
Szkło tafłowe	„ „	.	21	26	17,1
Naczynie szklane	„ „	88	90	101	61,7

TABL. 24. PRODUKCJA PRZEMYSŁU METALOWEGO
W POLSCE W 1929 R.

Wytwory	Ilość	Wartość w mil- jonach złotych	Wytwory	Ilość	Wartość w mil- jonach złotych
	<i>tys. tonn</i>			<i>tys. sztuk</i>	
Półwytwory wal- cowane	1 688	441,3	Maszyny i narzę- dzia dla przem. spożywczego	1,1	6,6
Wytwory walco- wane gotowe	848	368,5	Fortepiany i pia- nina	2,5	4,7
Stal specjalna	34	20,6	Płyty gramofon..		4,5
Wyroby kute i prasowane	67	64,1	Całkowite samo- chody	95	2,6
Rury żelazne i sta- lowe spawane i ciągnięte	160	128,4	Podwozia z silni- kami	344	6,7
Odlewy stalowe	35	34,8	Karoserje	2 565	11,1
„ żeliwne	123	72,2	Armatura parowa i wodna		10,4
Rury odlewane	36	20,5		<i>tys. tonn</i>	
Odlewane wyroby sanitarne	36	30,6	Gąski, bloki, płyty i t. p. miedziane i mosiężne	2,0	7,9
Drut	102	52,5	Blacha miedziana i mosiężna	4,5	20,4
Gwoździe	28	22,4	Rury miedziane i mosiężne	0,6	2,8
Liny, łańcuchy	5	12,1	Drut miedziany i mosiężny	1,9	9,0
Śruby, nity	32	31,6	Urządzenia i nar- zędzia wiert- nicze	1,7	3,7
Kotły parowe	3,7	10,8	Urządzenia trans- portowe w gór- nictwie	3,2	6,2
Paleniska	4,5	12,5	Wyroby platero- wane		8,5
Kotły do centraln. ogrzewania	3,1	4,0	Wyroby srebrne		3,7
Zbiorniki	4,3	6,4	Wyroby blachar- skie		7,9
Mosty i inne kon- strukcje żelazne	61,7	73,8	Wyroby blaszane w tem emaljow. Zamki, kłódki i t.p	2,7	5,5
Maszyny i narzę- dzia rolnicze	44,9	50,5	Meble żelazne		7,7
Pompy i kompre- sory	1,0	3,8	Sprzęt szpitalny		1,8
Maszyny młyńskie	0,6	2,1	Narzędzia obrób- cze i sprawdzia- ny		6,7
Silniki spalinowe	1,0	4,8	Wyroby nożowni- cze		4,2
Walce drogowe parowe i spali- nowe	0,9	3,4	Artykuły przeciw- pożarncze		3,2
	<i>tys. sztuk</i>				
Obrabiarki do me- tali	0,6	4,0			
Obrabiarki inne	3,7	2,5			
Dźwigniki	4,0	5,5			
Parowozy	0,2	65,8			
Wagony osobowe	0,4	40,3			
„ towar.	3,5	36,9			
„ tramwaj.	0,1	5,8			
Maszyny włókienn- nicze	2,4	8,8			
Wagi		5,4			

(dok. str. 40).

**TABL. 24. PRODUKCJA PRZEMYSŁU METALOWEGO
W POLSCE W 1929 R. (dok.)**

Wytwory	Ilość	War- tość w mil- jonach złot- ych	Wytwory	Ilość	War- tość w mil- jonach złot- ych
	<i>tys. sztuk</i>			<i>tonn</i>	
Maszyny elek- tryczne	11,7	10,7	Transformatory .	591	4,0
Aparaty telefo- niczne	34,2	6,5	Akumulatory, ogniwa i części .		10,3
Radjoaparaty lampowe	10,4	2,2	Urządzenia roz- dzielcze	670	4,2
Lampy radjowe .	154,5	2,1	Łącznice telefo- niczne i sprzęt pomocniczy . . .		5,3
Żarówki		12,4	Przewodniki . . .		40,6

**TABL. 25. PRODUKCJA PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO a]
W POLSCE W 1929 R.**

Wytwory	War- tość w milj. zł.	Wytwory	War- tość w milj. zł.
Produkty suchej dysty- lacji węgla	.	Artykuły farmaceutyczne	26,5
w tem:		Wyroby kosmetyczne .	19,7
gaz świetlny	70,2	Artykuły tłuszczowe . .	.
koks	68,1	w tem:	
benzol oczyszczony . .	10,8	mydła zwykłe i techniczne	52,1
smoła węglowa dystyl.	6,1	mydła toaletowe	10,4
Produkty suchej dysty- lacji drzewa	.	Wyroby gumowe	95,7
w tem:		w tem:	
terpentyna oczyszczona	2,1	obuwie gumowe	25,1
kalafonja	1,2	śniegowce	24,8
Barwniki	7,9	kalosze	14,3
Nawozy sztuczne	126,2	Farby malarskie, emalje, lakiery, atramenty i t. p.	36,8
w tem:		w tem:	
azotniak	49,2	pasty do obuwia	10,2
superfosfat mineralny	42,8	lakiery	7,3
siarczan amonowy . . .	17,4	Inne wytwory	23,6
Farby mineralne	18,1	w tem:	
Gazy techniczne	8,2	ekstrakty garbarskie .	4,0
Produkty nieorganiczne inne	.		
w tem:			
kwas siarkowy	19,9		
soda kalcynew. amonjak.	19,1		
soda żrąca	10,7		

a Produkcja przeznaczona na zbytn.

**TABL. 26. FABRYKI ZAPALEK W POLSCE W LATACH
1928, 1929**

	1928	1929
Zakłady czynne	10	10
Robotnicy	2 324	2 685
Produkcja w milionach pudełek <i>a</i>	904	1 007

a Pudełka po 50 sztuk.

**TABL. 27. WYTWÓRCZOŚĆ FABRYK GAZOLINY W POLSCE
W LATACH 1925—1930**

Rok	Liczba fabryk	Liczba robotników 31. XII	Wydobycie	Przerobiono	Otrzymano gazoliny tys. tonn
			gazu ziemnego	na gazolinę gazu ziem- nego	
			w milionach m ³		
1925	12	130	535	116	10
1926	16	153	481	186	18
1927	18	178	454	248	28
1928	19	185	459	259	32
1929	20	239	467	277	35
1930	20	252	489	286	39

**TABL. 28. PRZĘDZALNIE I TKALNIE W POLSCE WEDŁUG
RODZAJÓW PRODUKCJI ORAZ ZAINSTALOWANYCH WRZE-
CION I KROSIEN W 1929 R.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Działy produkcji					
		bawełn- niane	węln- niane	lnia- niane	jutowy	ko- nop- ny	jed- wab- ny
Oddziały przędzalnicze							
Liczba wrze- cion w tys.	2782,4	1 834,0	897,5	18,1	29,4	3,4	—
Produkcja przę- dzy w tys. kg	131 963	66 896	29 782	1 748	29 503	1 380	2 654
Oddziały tkackie							
Liczba krosien w tys.	70,3	47,6	17,7	0,6	1,8	0,1	2,5
Produkcja tka- nin w tys. kg	91 244	44 375	19 060	1 255	24 894	243	1 417

TABL. 29. LICZBA WRZECION W PRZEMYSŁE BAWELNIANYM W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1928, 1929

	miljonów wrzecion		miljonów wrzecion		
	1928	1929	1928	1929	
Anglja	57,1	55,9	Hiszpanja	1,9	1,9
St. Zjedn. A.P.	35,5	34,8	Polska	1,8	1,8
Niemcy	11,2	11,3	Szwajcaria	1,5	1,5
Francja	9,8	9,9	Holandja	1,1	1,2
Z.S.S.R.	7,3	7,5	Austria	1,0	1,0
Japonja	6,3	6,5	Szwecja	0,6	0,6
Włochy	5,2	5,2	Portugalja	0,5	0,5
Czechosłowacja	3,7	3,7	Finlandja	0,3	0,3
Belgja	2,1	2,2	Danja	0,1	0,1

TABL. 30. PRODUKCJA PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO W LATACH 1927—1929

Wytwory	I l o ś ć				Wartość w milj. zł.
	Jed- nostka	1927	1928	1929	
Przędza ogółem	tys. q	.	1 417	1 319	917,9
w tem:					
bawelniana	"	821	788	669	435,5
wełniana	"	346	318	298	347,7
jutowa	"	.	267	295	68,5
jedwabiu sztucznego	"	.	24	27	49,9
Tkaniny ogółem	"	.	1 005	912	1 111,7
w tem:					
bawelnicze i od- padk.-baweln.	"	544	514	444	534,5
wełniane i półwełn.	"	259	239	191	409,8
jutowe i worki ju- towe	"	.	223	249	71,8
jedwabne i półjedwab- ne	"	.	12	14	78,5
Wyroby dziane	tys. kg	} 2 365	2 440	1 163	32,3
Bielizna trykotażowa	"				
Pończochy i skarpetki	tys. tuz.	2 677	2 736	2 569	53,0
Artykuły pasmant. i szmuklerskie	tys. kg	.	.	771	23,8
Stożki do wyrobu ka- peluszy	"	.	555	516	22,3
Dywany, kilimy i go- beliny	"	.	.	734	14,1
Artykuły powroźnicz., pasy, chodn. it. p.	"	.	} 4 504	3 667	20,4
Koronki i firanki	"	.			
Nici	"	531	559	540	12,7
Wata	"	1 215	1 522	1 721	4,8
Watolina	tys. m.	830	968	1 298	4,1

TABL. 31. PRODUKCJA PRZEMYSŁU PAPIERNICZEGO
W LATACH 1927—1929

Wytwory	Ilość w tys. tonn			Wartość w milj. zł.
	1927	1928	1929	
Papier	99	122	128	125,2
Tektura	22	34	37	20,6
Celuloza	53	59	64	30,8
Masa drzewna	32	38	45	11,0

TABL. 32. PRODUKCJA SKÓR ORAZ SZCZECINY W LATACH
1927 — 1929

Wytwory	Jednostka	Ilość			Wart. w mil.zł.
		1927	1928	1929	
Skóry podeszwiane	tonny	13 460	15 484	11 563	92,3
Faleдры i juchty	„	1 062	1 217	948	10,2
Bukaty	tys.stóp.ang.	4 744	4 681	5 270	10,6
Ssaki	„	10 398	10 968	7 822	20,1
Skóry baranie	„	4 197	5 389	3 588	3,2
Szczecina	tonny	.	.	214	2,7

TABL. 33. PRODUKCJA PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
W LATACH 1927—1929

Wytwory	Jednostka	Ilość			Wart. w mil.zł.
		1927	1928	1929	
Bale	tys. m ³	1 125	992	696	65,0
Deski	„	2 964	2 789	2 663	260,1
Kantówka	„	340	463	346	34,0
Fryzy	„	28	33	52	11,7
Dykty	„	57	80	96	44,9
Forniry	tys. m ²	3 680	6 403	5 151	4,8
Wełna drzewna	tys. kg	6 315	7 162	7 972	1,6
Mebłe gięte	tys. szt.	.	2 314	2 508	31,3
Wyroby koszykarskie	„	.	.	.	3,6

TABL. 34. PRODUKCJA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO
W LATACH 1927—1929

Wytwory	Jednostka	Ilość			Wart. w mil.zł.
		1927	1928	1929	
Piwo	tys. hl	2 097	2 511	2 786	172,3
Mączka ziemniaczana i krochmal mokry	tys. q	238	348	292	13,3
Syrop ziemniaczany	„	94	119	139	10,7
Konserwy	„	104	119	164	22,7
Wina owocowe	tys. hl	.	.	34	7,1
Miody do picia	„	.	.	13	2,1
Spirytus <i>a</i>	„	663	729	878	.
Cukier <i>b</i>	tys. tonn	65,8	745,4	915,9	.

a Rok budżetowy. *b* Kampanje w latach 1927/28, 1928/29, 1929/30.

**TABL. 35. CUKROWNIE I PRODUKCJA CUKRU W POLSCE
W LATACH 1913/14, 1925/26—1929/30**

Kampanje Grupy województw	Liczba czyn- nych cukrow- ni	Przero- biono bura- ków	Wyprodukowano cukru			
			ogółem w war- tości cu- kru su- rowego	w tem		
				rafi- nady	krysz- tału	cukru żółtego w prze- liczeniu na kryształ
tysiące kwintali						
Polska 1913/14	86	44 688	6 348	1 367	583	3 764
1925/26	72	35 918	5 790	726	3 222	1 264
1926/27	71	33 597	5 747	680	3 187	1 306
1927/28	72	35 328	5 658	644	3 295	1 123
1928/29	71	43 903	7 454	824	4 118	1 767
1929/30	70	50 942	9 159	770	5 635	1 838
Woj. centralne	39	18 763	3 399	312	2 696	51
„ wschodnie	4	1 852	326	—	291	3
„ zachodnie	24	27 110	4 887	115	2 501	1 782
„ południowe	3	3 217	547	343	147	2

TABL. 36. PRODUKCJA ŚWIATOWA CUKRU

A. Cukier trzcinowy w wartości cukru surowego			B. Cukier buraczany w war- tości cukru surowego		
	1928/29	1929/30		1928/29	1929/30
	w tysiącach tonn			w tysiącach tonn	
Produkcja światowa	18 175	17 679	Produkcja światowa	9 543	9 535
w tem:			w tem:		
Kuba	5 156	4 629	Niemcy	1 864	1 980
Jawa	2 948	2 905	Z.S.S.R.	1 425	1 200
Indje Bryt.	2 735	2 766	Czechosłowa- cja	1 057	1 030
Japonja i For- moza	890	895	St.Zjedn.A.P.	1 043	1 002
Wyspy Hawajskie	826	815	P o l s k a	745	916
Filipiny	741	750	Francja	892	900
Brazylja	738	685	Włochy	380	431
Portoriko	530	680	Anglja	242	328
Zw.Australijski	529	492	Holandja	317	263
San Domingo	367	389	Belgia	277	250
Peru	362	370	Hiszpanja	239	247
Argentyna	375	341	Węgry	220	247
Maurytanja	248	230	Danja	170	134
Meksyk	179	180	Jugosławja	129	132
St.Zjedn. A.P.	122	172	Szwecja	161	121
Kolonje Franc.	94	119	Australja	107	120
Egipt	98	90	Rumunja	134	77

TABL. 37. GORZELNIE W POLSCE W LATACH 1909/10, 1925/26—1929/30

Kampanja Grupy województw	Ogółem	Gorzelnie rolnicze	Gorzelnie przemysłowe					
			razem	mela- sowe	pejsa- chowe	owo- cove	droż- dżowe	
Liczba czynnych gorzelnii								
Polska	1909/10	2 466	2 433	33	.	.	.	.
	1925/26	1 351	1 307	44	18	.	11	15
	1926/27	1 282	1 246	36	15	.	8	13
	1927/28	1 402	1 362	40	12	5	10	13
	1928/29	1 424	1 392	32	9	4	8	11
	1929/30	1 471	1 445	26	3	1	11	11
Woj. centralne.		335	327	8	2	1	—	5
„ wschodnie		67	65	2	—	—	—	2
„ zachodnie		670	664	6	—	—	5	1
„ południowe		399	389	10	1	—	6	3
Produkcja spirytusu w tys. litrów 100⁰								
Polska	1909/10	259 554	253 563	5 991	.	.	.	.
	1925/26	62 600	58 187	4 413	2 752	.	45	1 616
	1926/27	57 881	51 028	6 853	5 118	.	15	1 720
	1927/28	66 280	59 061	7 219	5 346	209	49	1 615
	1928/29	72 850	67 177	5 673	4 203	132	71	1 267
	1929/30	87 804	82 952	4 852	3 916	11	29	896
Woj. centralne.		26 265	23 221	3 044	2 804	10	—	230
„ wschodnie		4 021	3 976	45	—	—	—	45
„ zachodnie		39 171	38 739	432	—	1	19	412
„ południowe		18 347	17 016	1 331	1 112	—	10	209

TABL. 38. PRODUKCJA SPIRYTUSU W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W TYSIĄCACH HEKTOLITRÓW SPIRYTUSU 100⁰

	1927	1928		1927	1928
Niemcy	1 871	2 806	Włochy	505	459
Francja	1 698	2 153	Węgry	354	417
Anglja	772	.	Holandja	317	.
Polska	579	663	Austria	244	252

TABL. 39. FABRYKI CYGAR, PAPIEROSÓW I TYTONIU W POLSCE W LATACH 1928/29, 1929/30

Kampanje Grupy województw	Za- kła- dy czyn- ne	Robot- nicy	Zużycie surowca		Produkcja				
			zagra- nicz- nego	krajo- wego	Cy- ga- ra	Cy- ga- ret- ki	Papie- rosy	Tytoń kg	
			tonn		miljonów sztuk				
	1928/29	18	12 063	19 369	2 047	54	20	10 324	13 997
	1929/30	17	11 829	17 976	3 414	60	17	10 658	13 722
Woj. centralne		6	4 272	7 610	1 508	—	—	4 800	6 062
„ wschodn.		2	418	1 181	277	—	—	370	1 247
„ zachodn.		6	4 665	5 475	470	59	17	3 758	2 854
„ połudn.		3	2 474	3 710	1 159	1	—	1 730	3 559

TABL. 40. PRODUKCJA OBUWIA MECHANICZNEGO

Wytwory	Ilość w tysiącach par			Wartość w milj. zł.
	1927	1928	1929	
Obuwie mechaniczne	1 352	1 738	1 735	42,0

TABL. 41. RZEMIEŚLNICZY W POLSCE W 1930 R.

Grupy zawodowe Rzemiosła	Liczba wydanych kart rzemieślniczych					
	1929	Ogółem	1930			
			Województwa			
			cen- tralne	wschod- nie	zachod- nie	połu- dniowe
Ogółem . . .	197 802	239 725	118 241	31 260	49 433	40 791
Budowlana . . .	41 308	16 205	7 603	2 889	3 377	2 336
w tem:						
Zduństwo . . .	876	1 095	580	125	229	161
Mularstwo . . .	3 876	6 217	3 168	1 365	1 057	627
Rzeźbiarstwo . . .	117	204	78	22	58	46
Szklarstwo . . .	1 149	1 512	588	427	211	286
Malarstwo . . .	3 335	4 557	2 289	522	1 076	670
Drzewna . . .	26 491	32 144	15 711	3 791	7 734	4 908
w tem:						
Stolarstwo . . .	15 785	18 902	9 277	2 609	3 897	3 119
Bednarstwo . . .	1 371	1 450	746	105	297	302
Ciesielstwo . . .	2 682	3 828	2 298	699	450	381
Koszykarstwo . . .	447	521	232	24	196	69
Włókiennicza . . .	39 587	48 366	26 202	6 740	8 612	6 812
w tem:						
Krawiectwo . . .	31 768	39 660	21 030	5 553	8 015	5 062
Czapnictwo . . .	2 065	2 428	1 491	638	30	269
Kusnierstwo . . .	1 817	2 056	1 059	163	88	746
Tapicerstwo . . .	991	1 241	688	113	239	201
Metalowa . . .	31 497	36 830	16 385	5 194	7 805	7 446
w tem:						
Ślusarstwo . . .	5 391	6 828	3 103	834	1 704	1 187
Blacharstwo . . .	3 791	4 348	2 025	609	435	1 279
Kowalstwo . . .	16 838	19 724	7 976	3 071	4 932	3 745
Zegarmistrz. . .	2 934	3 377	1 701	415	568	693
Spożywcza . . .	34 604	40 300	18 257	4 252	8 580	9 211
w tem:						
Rzeźnictwo . . .	14 919	17 415	7 351	1 651	3 647	4 766
Cukiernictwo . . .	1 545	1 724	1 015	176	238	295
Piekarstwo . . .	11 640	13 308	6 338	1 649	3 473	1 848
Wędliniarstwo . . .	5 626	7 177	3 355	613	1 166	2 043
Skórzana . . .	46 463	56 121	29 446	6 933	11 387	8 355
w tem:						
Szewstwo . . .	36 254	44 446	22 198	4 881	10 014	7 353
Rękawicznic. . .	208	192	115	54	2	21
Rymarstwo . . .	2 506	3 228	2 102	509	224	393
Introligator. . .	997	1 033	562	115	116	240
Usług osobistych . . .	7 852	9 759	4 637	1 461	1 938	1 723
w tem:						
Fotograf. . .	1 020	1 282	575	289	211	207
Fryzjerstwo . . .	6 496	8 184	4 001	1 169	1 703	1 311
Golarstwo . . .	233	183	13	.	24	146

**TABL. 42. PRYWATNY RUCH BUDOWLANY W MIASTACH
LICZĄCYCH PONAD 25 000 MIESZKAŃCÓW
W LATACH 1925—1930**

Rok Miasta	Liczba rozpoczętych budowli		Liczba zakończonych budowli		Liczba izb mieszkalnych w zakończonych budowlach <i>a</i>
	ogółem	w tem mieszkalne	ogółem	w tem mieszkalne	
1925	3 640	2 136	2 420	1 220	6 114
1926	3 959	2 555	2 757	1 635	8 094
1927	4 148	2 373	3 326	1 836	16 106
1928	4 673	2 961	3 235	1 919	14 293
1929	4 672	3 172	3 998	2 680	20 317
1930	6 244	4 248	5 113	3 317	27 470
w tem miasta:					
Katowice	196	68	78	36	723
Kraków	108	93	106	101	2 117
Lublin	154	125	168	126	620
Lwów	133	87	159	146	2 267
Łódź	407	201	142	67	1 887
Poznań	293	199	217	121	1 989
Sosnowiec	140	113	95	65	509
Warszawa	562	315	506	273	4 579
Wilno	275	153	201	146	777
Ogółem 1925—1930 .	27 336	17 445	20 849	12 607	92 394
w tem miasta:					
Katowice	625	202	435	155	2 760
Kraków	536	494	535	485	8 265
Lublin	792	606	754	561	2 940
Lwów	1 306	947	737	580	7 539
Łódź	2 186	1 378	1 374	812	8 366
Poznań	1 148	580	1 002	429	7 224
Sosnowiec	653	446	464	271	1 575
Warszawa	2 143	1 235	1 744	927	15 805
Wilno	990	569	795	483	1 618

a Dane częściowo niekompletne.

U w a g a. Zestawieniem nie są objęte nadbudowy i przebudowy.

DZIAŁ VIII. KOMUNIKACJA

TABL. 1—4. KOLEJE NORMALNOTOROWE W POLSCE

TABL. 1. DŁUGOŚĆ LINIJ I TABOR W LATACH 1923—1930

Rok	Długość linij w km	Tabor kolejowy		
		Parowozy	Wagony osobowe	Wagony towarowe
1923	16 583	5 030	11 710	118 471
1924	16 687	5 079	11 661	126 469
1925	16 847	5 123	11 781	130 932
1926	16 987	5 200	11 635	126 087
1927	17 146	5 223	11 653	136 846
1928	17 208	5 215	11 941	144 652
1929	17 239	5 269	11 913	150 929
1930	17 352	5 330	12 127	153 381

TABL. 2. PRZEBIEG PAROWOZÓW, WAGONÓW I POCIĄGÓW W LATACH 1923—1930

Rok	Przebieg parowozów w milionach parowozo-km	Przebieg wagonów w milionach osio-km	Przebieg pociągów		
			ogółem	ruchu osobowego	ruchu towarowego
			w milionach pociągo-km		
1923	129	4 471	89	52	37
1924	122	4 144	84	50	34
1925	128	4 682	92	54	38
1926	133	5 782	101	55	46
1927	147	6 813	111	57	54
1928	157	7 482	119	60	59
1929	164	7 737	124	63	61
1930	140	6 804	115	64	51

TABL. 3. PRZEWÓZ PASAŻERÓW I TOWARÓW W LATACH 1923—1929

Rok	Przewóz pasażerów		Przewóz towarów	
	milionów osób	milionów pasażero-km	milionów tonn	milionów tonno-km
1923	169	9 551	75,6	10 583
1924	177	6 897	60,1	10 025
1925	163	6 366	58,5	12 634
1926	146	5 965	64,6	16 368
1927	159	6 307	73,7	19 238
1928	174	7 077	81,1	21 968
1929	167	7 073	86,1	23 548

TABL. 4. ŚREDNI DZIENNY NAŁADUNEK NA KOLEJACH NORMALNOTOROWYCH W LATACH 1926—1930

Wyszczególnienie	1926	1927	1928	1929	1930
	Wagony 15-tonnowe				
Ogółem	14 081	16 198	17 413	17 990	14 924
I. Naładowano na P.K.P.	12 515	13 987	15 180	15 755	13 098
a) Do przewozu w kraju	8 843	10 652	11 804	12 203	9 911
Węgiel, koks i brykiety	2 511	3 217	3 423	3 923	2 866
Ropa i produkty naftowe	173	171	180	176	179
Sól kuchenna	65	71	78	84	76
Drzewo	815	1 004	1 036	950	670
w tem { opalowe	263	279	253	274	174
kopalniane	94	141	125	123	87
obrobione	181	232	276	232	193
nieobrobione	277	352	382	321	216
Materiały budowlane (bez drzewa)	196	399	565	475	186
Nawozy sztuczne	171	167	211	241	184
Buraki cukrowe	391	374	494	533	540
Ładunki aprowizacyjne	745	819	906	878	797
w tem { zboże w ziarnie	253	270	270	288	256
cukier	69	69	77	82	76
ziemniaki	133	133	102	83	76
Drobnica	1 153	1 286	1 327	1 346	1 319
Inwentarz żywy	169	129	147	178	129
Ptactwo domowe żywe	7	6	6	7	4
b) Do wywozu zagranicę	3 672	3 335	3 376	3 552	3 187
Węgiel, koks i brykiety	2 483	1 969	2 271	2 557	2 350
w tem / Gdańsk	542	753	954	977	1 012
przez \ Gdynię	76	154	317	429	543
Ropa i produkty naftowe	81	52	48	45	33
Drzewo	788	987	730	589	424
w tem przez Gdańsk	271	295	131	115	132
Zboże	85	29	26	63	79
w tem przez Gdańsk	39	12	11	30	42
Cukier	17	18	17	32	38
Inwentarz żywy	.	23	34	29	28
II. Naładowano w obrębie W. m. Gdańska	250	413	459	456	280
III. Przyjęto od kolei zagranicznych	461	693	643	604	441
IV. Tranzyt przez Polskę	855	1 105	1 131	1 175	1 105

TABL. 5. KOLEJE WĄSKOTOROWE W POLSCE W LATACH 1923—1930

Rok	Długość linii w km	Tabor kolejowy		
		Parowozy	Wagony osobowe	Wagony towarowe
1923	2 724	397	314	7 847
1924	2 631	389	319	7 929
1925	2 434	430	336	8 108
1926	2 273	418	341	8 551
1927	2 231	368	335	8 102
1928	2 288	365	341	8 023
1929	2 294	369	351	8 236
1930	2 249	329	347	8 063

TABL. 6. KOLEJE W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1928 R.

Państwa	Długość eksploatacyjna linii w tys. km	Długość linii na 100 km ² powierzchni	Wagony			
			osobowe		towarowe	
			liczba w tys.	na 1 km linji	liczba w tys.	na 1 km linji
St. Zjedn. A.P.	401	5,1	53 ^a	0,1	2 328 ^a	6,0
Z.S.S.R.	77	0,4	26	0,3	468	6,1
Kanada	66	0,7	6	0,1	217	3,3
Niemcy	56	12,4	65	1,2	694	12,4
Francja	44	7,9	35	0,8	535	12,2
Australia	43	0,5	8	0,2	86	2,0
Anglja	33	13,5	52	1,6	706	21,4
Włochy	22	7,1	9	0,4	160	7,3
Japonja	20	5,2	14	0,7	145	3,8
Polska	19	5,0	12	0,6	75	7,3
Szwecja	16	3,7	4	0,3	58	3,6
Czechosłowacja	14	9,8	9	0,6	110	7,8
Rumunja	11	3,8	3	0,3	52	4,7
Belgia	10	33,3	12	1,2	143	14,3
Węgry	9	9,6	3	0,3	32	3,5
Austrja	7	8,3	6	0,9	31	4,4

^a Tylko koleje I klasy.

TABL. 7. PRZEWOZY TOWARÓW NA KOLEJACH W NIKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1927, 1928

Państwa	1927	1928	Państwa	1927	1928
	Miljony tonn			Miliardy tonno-km	
St.Zjedn.A.P.	2 277,0	2 272,0	St.Zjedn.A.P.	630,7	636,7
Niemcy . . .	483,0	476,0	Z.S.S.R. . . .	81,6	88,1
Anglja . . .	350,0	333,0	Niemcy . . .	71,9	72,5
Francja . . .	305,8	324,7	Kanada . . .	57,4	67,7
Z.S.S.R. . . .	135,9	150,6	Francja . . .	40,5	42,9
Kanada . . .	114,4	125,4	Indje Bryt. . .	35,8	37,4
Belgja . . .	104,1	120,6	Anglja . . .	30,8	29,0
Czechosłowacja	95,1	104,2	P o l s k a . . .	19,3	22,0
P o l s k a . . .	78,1	85,8	Włochy . . .	11,7	12,2
Włochy . . .	61,8	64,5	Belgja a . . .	7,8	7,8
Argentyna . . .	53,7	51,4	Rumunja . . .	4,7	4,3
Węgry . . .	40,1	40,1	Austrja . . .	4,3	4,2
Szwecja . . .	43,2	35,1	Węgry . . .	3,4	3,4
Szwajcarja . . .	24,6	25,6	Szwecja . . .	4,0	3,2
Holandja . . .	20,4	22,0	Szwajcarja a . . .	2,0	2,2
Rumunja . . .	23,6	21,8			

a Tylko na kolejach państwowych.

TABL. 8. DROGI BITE a W POLSCE W LATACH 1925—1930

Wyszczególnienie	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1929/30
	w tysiącach km				
Drogi bite	40,8	44,7	45,5	46,8	46,1
w tem:					
Państwowe b	13,1	13,2	13,4	13,5	13,7

a Utrzymywane z budżetu państwowego lub budżetów samorządu (bez dróg gminnych). b Bez woj. śląskiego.

Źródło: Dane Min. Robót Publicznych.

TABL. 9. SAMOCHODY ^a W POLSCE W LATACH 1926—1931

R o k	Ogółem pojazdy mecha- niczne	Samochody			Moto- cykle	Inne pojazdy mecha- niczne
		ogółem	osobowe	ciężaro- we		
		w tysiącach				
1. I 1926	17,2	14,6	11,8	2,8	2,5	0,1
„ 1927	19,7	16,6	13,6	3,0	3,0	0,1
„ 1928	25,7	21,8	18,3	3,5	3,8	0,1
„ 1929	34,3	29,4	24,5	4,9	4,6	0,3
„ 1930	43,3	37,0	30,3	6,7	5,9	0,4
„ 1931	47,3	38,8	31,4	7,4	7,9	0,6

^a Bez samochodów wojskowych.

TABL. 10. SAMOCHODY W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH
WEDŁUG STANU NA 1. I 1929, 1930 R.

Państwa	1929	1930	Państwa	1929	1930
	Ogólna liczba samochodów w tys.			Liczba samochodów na 1 000 mieszkańców	
St. Zjedn. A. P.	24 630	23 127	St. Zjedn. A. P.	206,5	195,0
Anglja . . .	1 148	1 425	Kanada . . .	85,6	117,6
Francja . . .	1 098	1 294	Australja . . .	82,9	93,0
Kanada . . .	820	1 126	Argentyna . . .	20,9	34,0
Niemcy . . .	531	636	Francja . . .	26,8	31,6
Australja . . .	517	580	Anglja . . .	25,2	31,2
Argentyna . . .	223	362	Danja . . .	28,3	28,9
Włochy . . .	138	181	Szwecja . . .	17,6	22,3
Belgia . . .	113	143	Belgia . . .	14,3	19,1
Indje Bryt. . .	125	142	Zw. Pol. Afr. . .	9,9	18,2
Zw. Pol. Afr. . .	77	141	Szwajcaria . . .	17,0	14,6
Szwecja . . .	99	136	Norwegja . . .	13,3	13,0
Hiszpanja . . .	112	128	Holandja . . .	9,1	10,7
Danja . . .	99	101	Niemcy . . .	8,4	10,1
Japonja . . .	74	83	Algier . . .	6,4	7,4
Holandja . . .	69	82	Hiszpanja . . .	5,0	5,7
Meksyk . . .	52	72	Meksyk . . .	3,5	4,8
Szwajcaria . . .	66	58	Włochy . . .	3,4	4,3
Algier . . .	39	45	Egipt . . .	1,7	1,9
P o l s k a . . .	29	37	Japonja . . .	1,2	1,3
Norwegja . . .	37	36	P o l s k a . . .	1,0	1,2
Egipt . . .	25	28	Indje Bryt. . .	0,4	0,4

TABL. 11. PASAŻERSKA MIĘDZYMIASTOWA KOMUNIKACJA
AUTOBUSOWA W POLSCE W LATACH 1927—1930

Rok	Liczba			Długość szlaków autobu- sowych w km	Liczba autobu- so-kilo- metrów w tys. na dobę	Prze- ciętna liczba miejsc w auto- busie
	linij	przedsię- biorstw	auto- busów			
1927	984	777	1 067	14 050	140	16,8
1928	2 041	1 717	2 121	20 281	286	15,7
1929	1 607	2 009	3 224	25 710	431	16,7
1930	1 545	2 112	3 223	26 870	449	16,3

**TABL. 12. RUCH STATKÓW W PORTACH MORSKICH
GDAŃSKA I GDYNI W LATACH 1913, 1925—1930**

Rok	Weszło			Wyszło			
	Liczba statków	Pojemn. w tys. reg. tonn netto	Ładunek w tys. tonn	Liczba statków	Pojemn. w tys. reg. tonn netto	Ładunek w tys. tonn	w tem węgla w tys. tonn
Ogółem							
1913	2 910	925	1 234	2 855	937	878	—
1925	4 071	1 945	693	4 030	1 935	2 082	655
1926	6 265	3 637	641	6 206	3 604	6 074	3 806
1927	7 480	4 323	1 524	7 461	4 349	7 269	4 981
1928	7 306	5 030	2 022	7 276	5 001	8 550	7 110
1929	6 937	5 337	2 117	6 984	5 376	9 265	7 774
1930	8 316	6 174	1 597	8 305	6 158	10 244	8 313
Gdańsk							
1913	2 910	925	1 234	2 855	937	878	—
1925	3 986	1 870	691	3 958	1 864	2 032	618
1926	5 967	3 432	641	5 903	3 396	5 660	3 404
1927	6 950	3 900	1 517	6 942	3 933	6 380	4 103
1928	6 198	4 045	1 832	6 183	4 027	6 783	5 369
1929	5 396	3 892	1 793	5 432	3 918	6 767	5 322
1930	6 078	4 143	1 091	6 086	4 143	7 122	5 348
Gdynia							
1913	—	—	—	—	—	—	—
1925	85	75	2	72	71	50	37
1926	298	205	0	303	208	414	402
1927	530	423	7	519	416	889	878
1928	1 108	985	190	1 093	974	1 767	1 741
1929	1 541	1 445	324	1 552	1 458	2 498	2 452
1930	2 238	2 031	506	2 219	2 015	3 122	2 965

**TABL. 13. OBRÓT STATKÓW (WESZŁO I WYSZŁO)
W GDAŃSKU I GDYNI WEDŁUG BANDERY W LATACH
1925, 1930**

Bandera	G d a ń s k				G d y n i a			
	1925		1930		1925		1930	
	w tys. reg. tonn netto		w odsetkach ogólnego obrotu		w tys. reg. tonn netto		w odsetkach ogólnego obrotu	
Ogółem	3 734	8 286	100,0	100,0	146 4 046	100,0	100,0	
Niemcy	1 237	2 052	33,1	24,7	8 537	5,4	13,3	
Dania	617	1 605	16,5	19,4	6 386	4,1	9,6	
Szwecja	371	1 494	10,0	18,0	8 1 025	5,4	25,3	
Lotwa	63	623	1,7	7,5	7 240	4,8	5,9	
Polska	49	604	1,3	7,3	4 721	2,7	17,8	
Anglia	588	432	15,7	5,2	—	113	—	
Norwegja	215	419	5,8	5,0	5 259	3,4	6,4	
Francja	122	82	3,3	1,0	94 290	64,0	7,2	
Inne	472	975	12,6	11,9	14 475	10,2	11,7	

TABL. 14. RUCH STATKÓW HANDLOWYCH W NIEKTÓRYCH PORTACH ŚWIATOWYCH W LATACH 1913, 1928—1930

Porty	1913	1928	1929	1930
	Tonnaż statków przy wejściu w milionach reg. tonn netto			
Nowy York	15,4	23,5	24,0	24,5
London	13,7	21,3	21,9	22,6
Hamburg	14,2	21,5	21,4	22,4
Rotterdam	13,0	20,9	21,5	20,4
Antwerpja	12,0	20,1	20,7	19,5
Szanghaj	9,7	17,3	17,9	18,5
Buenos Aires	9,7	15,3	16,2	.
Liverpool	13,9	13,5	14,7	14,3
Stambul	7,2	10,6	14,0	.
Marsylja	8,6	11,6	12,5	13,6
Southampton	6,7	10,6	11,0	11,4
Genua	7,1	10,0	10,2	10,6
Neapol	9,4	9,6	9,9	10,1
Brema	2,1	6,1	6,1	6,1
Kopenhaga	7,3	4,1	4,3	4,7
Gdańsk	0,9	4,0	3,9	4,1

TABL. 15. RUCH STATKÓW HANDLOWYCH W PORTACH BAŁTYCKICH W LATACH 1913, 1928—1930

Porty	1913	1928	1929	1930
	Tonnaż statków przy wejściu w tysiącach reg. tonn netto			
Stockholm ^a	2 986	4 381	4 766	4 972
Gdańsk	925	4 045	3 892	4 143
Malmö	2 578	2 872	3 119	.
Szczecin	2 012	2 307	2 359	2 525
Rostok	1 553	1 895	1 857	2 086
Gdynia	—	985	1 445	2 031
Ryga	2 033	1 336	1 183	1 328
Tallin	.	765	866	872
Lubeka	1 003	966	924	823
Królewiec	646	701	693	770
Lipawa	1 071	388	365	340
Kłajpeda	308	467	503	.

^a Łącznie z obrotem wewnętrznym.

TABL. 16. POLSKA FLOTA HANDLOWA MORSKA I RZECZNA W LATACH 1927—1931

Rok	Flota handlowa morska ^a		Flota handlowa rzeczna		
	Liczba statków	Pojemność w tys. reg. tonn brutto	Liczba statków ogółem	Z własnym napędem	Bez własnego napędu
1. I 1927	6	11,2	.	.	.
1. I 1928	10	14,7	1 509	1 367	142
1. I 1929	18	22,2	1 838	1 684	154
1. I 1930	26	38,3	2 048	1 882	166
1. I 1931	29	58,7	.	.	.

^a Ponad 100 reg. tonn brutto.

TABL. 17. ŚWIATOWA FLOTA HANDLOWA MORSKA
W LATACH 1914, 1929, 1930

Państwa	1914	1929	1930	1914	1929	1930
	w tysiącach reg. tonn brutto			w odsetkach		
Ogółem	49 090	68 074	69 607	100,0	100,0	100,0
w tem:						
Anglja	21 045	23 116	23 381	42,9	31,0	33,6
St. Zjedn. A.P.	5 368	14 482	14 045	10,9	21,3	20,2
Japonja	1 708	4 187	4 317	3,5	6,2	6,2
Niemcy	5 459	4 093	4 229	11,1	6,0	6,1
Francja	2 319	3 379	3 531	4,7	5,0	5,1
Włochy	1 668	3 285	3 331	3,4	4,8	4,8
Holandja	1 496	2 939	3 086	3,0	4,3	4,4
Norwegja	3 668	3 224	2 505	7,5	4,7	3,6
Szwecja	1 118	1 510	1 623	2,3	2,2	2,3
Danja	820	1 055	1 088	1,7	1,5	1,6

TABL. 18. DROGI WODNE W POLSCE

Dorzecza	Ogółem	Rzeki żeg- lowne	Rzeki sławnne	Kanały	Długość kanału w km
	kilometrów				
Ogółem	14 178	6 685	7 493	Ogółem	185,0
Wisła	5 288	2 780	2 508		
Warta	814	621	193	Bydgoski . .	24,7
Dniestr	944	360	584	Augustowski .	34,0
Pрут	224	—	224	Królewski . .	73,0
Prypeć	3 561	2 044	1 517	Ogińskiego .	53,3
Niemen	2 800	728	2 072		
Dźwina	547	152	395		

TABL. 19. DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE W NIEKTÓRYCH
PAŃSTWACH

A. Długość dróg w tys. km   B. Przewóz towarów w milj. tonn

Państwa	Rzeki żeglo- wne	Kana- ły	Państwa	1927	1928	1929
Z.S.S.R.	86,0	4,0	St. Zjedn. A.P.	198,7	206,2	.
St. Zjedn. A.P.	49,6	2,8	Niemcy	113,0	109,1	111,8
Niemcy	10,0	2,2	Francja	41,9	48,1	49,8
Francja	6,8	5,3	Holandja	50,6	47,3	50,1
P o l s k a	6,7	0,2	Z.S.S.R.	35,2	39,0	46,9
Holandja	1,6	3,6	Belgja	34,1	.	.
Belgja	0,9	0,8	Czechosłowacja	5,5	5,2	.
Austrja	0,9	0,9	Finlandja	4,3	4,2	.
Czechosłowacja	0,7	—	Austrja	1,9	2,4	.

TABL. 20. LOTNICTWO NA LINJACH PASAŻERSKICH
W POLSCE W LATACH 1926—1930

Rok	Linje		Przyloty i odloty razem				
	Liczba	Długość w km	Liczba lotów	Prze- byta droga w tys. km	Liczba pasa- żerów	Ła- dunki	Poczta
1926	9	2 582	2 883	918	6 427	169	1
1927	12	3 601	3 729	1 133	7 469	288	14
1928	9	2 717	3 921	1 189	6 789	248	36
1929	16	4 171	6 122	1 552	15 056	439	54
1930	16	4 499	5 762	1 518	12 507	413	76

TABL. 21. LOTNICTWO NA LINJACH PASAŻERSKICH
W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W LATACH 1927—1929

Państwa	Przebyta droga w tys. km			Przewieziono pasażerów w tys.		
	1927	1928	1929	1927	1928	1929
Kanada . . .	1 263	4 157	9 577	35,7	149,5	268,9
Niemcy . . .	9 970	11 450	10 419	107,6	120,7	96,8
Francja . . .	5 987	.	9 161	15,8	19,5	25,3
Włochy . . .	.	.	3 009	.	.	25,0
Japonja . . .	762	878	1 106	14,8	18,0	17,5
Z.S.S.R. . . .	2 126	.	.	16,4	.	.
Austrja . . .	1 576	2 013	1 926	15,7	18,3	17,4
P o l s k a . . .	1 133	1 189	1 552	7,5	6,8	15,1

TABL. 22. INSTYTUCJE POCZTOWO-TELEGRAFICZNE
W POLSCE W DN. 1. I 1931 R.

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwa			
		cen- tralne	wschod- nie	zachod- nie	połu- dniowe
Ogólna liczba instytucyj					
Instytucje pocztowe	3 646	1 082	580	1 025	959
Stacje telegraficzne .	3 845	1 007	554	1 589	695
Telefony międzymiast.	3 826	1 002	553	1 589	682
Liczba instytucyj na 100 000 mieszkańców					
Instytucje pocztowe	11,9	8,4	11,1	23,5	11,6
Stacje telegraficzne .	12,5	7,8	10,6	36,4	8,4
Telefony międzymiast.	12,4	7,8	10,6	36,4	8,3
Liczba instytucyj na 1 000 km²					
Instytucje pocztowe	9,4	7,9	4,7	21,7	12,1
Stacje telegraficzne .	9,9	7,3	4,5	33,7	8,8
Telefony międzymiast.	9,9	7,3	4,4	33,7	8,6

**TABL. 23. RUCH POCZ-
TOWO-TELEGRAFICZNY
W POLSCE
W LATACH 1925—1929**

Rok	Listy	Prze-ka- zy	Tele- gramy
	w milionach sztuk		
1925	672	11	15
1926	736	14	14
1927	833	16	15
1928	934	16	14
1929	999	17	13

**TABL. 24. TELEGRAF
W POLSCE W LATACH
1925—1929**

Rok	Długość linij w km	Liczba stacyj telegraficzn.
	1925	33 899
1926	30 681	3 876
1927	26 458	4 032
1928	27 012	4 214
1929	24 505	4 616

TABL. 25. TELEFONY W POLSCE W LATACH 1925—1929

Rok	Liczba sieci miejsco- wych	Długość przewodów w tys. km	Cen- tralne telefo- niczne	Publicz- ne roz- mów- nice	Abon- nenci w tysią- cach	Rozmo- wy w miljo- nach
1926	1 967	229,1	2 006	3 340	102	578
1927	2 113	246,3	2 142	3 548	112	616
1928	2 397	263,9	2 466	3 767	126	672
1929	2 571	269,7	2 794	4 005	137	723

**TABL. 26. PRZESYŁKI POCZTOWE W NIEKTÓRYCH PAŃ-
STWACH W 1928 R.**

Państwa	Liczba przesyłek na 1 mieszkańca			Państwa	Liczba przesyłek na 1 mieszkańca		
	ogó- łem	w obrocie			ogó- łem	w obrocie	
		kra- jo- wym	zagra- nicz- nym			kra- jo- wym	zagra- nicz- nym
Francja . . .	154,2	145,1	9,1	Czechosłow.	66,7	54,0	12,7
Belgja . . .	150,0	128,4	21,6	Włochy . . .	55,2	51,5	3,7
Austria . . .	145,9	98,2	47,7	Zw.Pol.Afr.	48,3	41,8	6,5
Szwajcaria .	144,1	119,3	24,8	Węgry . . .	38,7	33,1	5,6
Anglja . . .	143,9	131,5	12,4	Jugosławja	32,0	27,6	4,4
Holandja . .	125,6	107,3	18,3	Brazylja . .	31,9	27,9	4,0
Niemcy . . .	121,8	111,9	9,9	P o l s k a . .	30,7	25,0	5,7
Japonja . . .	78,9	74,5	4,4	Rumunja . .	23,6	20,8	2,8
Szwecja . . .	74,6	65,4	9,2	Z.S.S.R. . . .	5,2	4,9	0,3

TABL. 27. OBRÓT TELEGRAMÓW W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1928 R.

Państwa	Liczba telegramów na 1 000 mieszk.			Państwa	Liczba telegramów na 1 000 mieszk.		
	ogółem	w obrocie			ogółem	w obrocie	
		krajowym	zagranicznym			krajowym	zagranicznym
Australja . . .	2853	2621	232	Austrja . . .	784	267	517
Anglja . . .	1465	963	502	Niemcy . . .	645	404	241
Belgja . . .	1314	782	529	Czechosłow. . .	544	289	255
Japonja . . .	1261	1213	48	Węgry . . .	541	338	203
Szwajcarja . . .	1244	273	971	Rumunja . . .	447	372	75
Francja . . .	1151	860	291	Jugosławja . . .	396	330	66
Holandja . . .	1047	301	746	Polska . . .	254	195	59
Szwecja . . .	896	460	436	Z.S.S.R . . .	181	175	6
Włochy . . .	854	730	124				

TABL. 28. TELEFONY W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH NA 1. I 1928, 1929
A. Ogólna liczba aparatów telefonicznych w tys.
B. Liczba aparatów na 100 mieszkańców

Państwa	1928	1929
St. Zjedn. A.P.	18 523	19 341
Niemcy . . .	2 815	2 950
Anglja . . .	1 634	1 760
Kanada . . .	1 260	1 335
Francja . . .	883	966
Japonja . . .	751	811
Szwecja . . .	467	486
Australja . . .	442	477
Włochy . . .	293	333
Danja . . .	324	331
Holandja . . .	239	255
Szwajcarja . . .	224	244
Argentyna . . .	232	240
Austrja . . .	165	209
Norwegja . . .	179	185
Polska . . .	157	174
Czechosłowacja . . .	134	144

Państwa	1928	1929
St. Zjedn. A.P.	15,8	16,3
Kanada . . .	13,2	13,7
Danja . . .	9,3	9,4
Szwecja . . .	7,7	7,9
Australja . . .	7,2	7,6
Norwegja . . .	6,4	6,6
Szwajcarja . . .	5,6	6,1
Niemcy . . .	4,4	4,6
Anglja . . .	3,6	3,8
Holandja . . .	3,1	3,3
Austrja . . .	2,4	3,1
Francja . . .	2,2	2,3
Argentyna . . .	2,2	2,3
Japonja . . .	1,2	1,3
Czechosłowacja . . .	0,9	1,0
Włochy . . .	0,7	0,8
Polska . . .	0,5	0,5

DZIAŁ IX. HANDEL ZAGRANICZNY

**TABL. 1. BILANS HANDLU ZAGRANICZNEGO POLSKI
W LATACH 1923—1930**

Wyszczególnienie	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w milionach złotych							
Przywóz . . .	1 920	2 542	2 755	1 539	2 892	3 362	3 111	2 246
Wywóz . . .	2 056	2 177	2 188	2 246	2 515	2 508	2 813	2 433
Saldo . . .	+ 136	- 365	- 567	+ 707	- 377	- 854	- 298	+ 187

U w a g a. Obszar celny Polski obejmuje W. m. Gdańsk.

**TABL. 2. PRZEGLĄD OGÓLNY HANDLU ZAGRANICZNEGO
POLSKI WEDŁUG GRUP KLASYFIKACJI MIĘDZYNARODO-
WEJ^a W LATACH 1925—1930**

Grupy towarów	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w a r t o ść					
Przywóz w milionach złotych						
Ogółem^b	2 755	1 539	2 892	3 362	3 111	2 246
I. Zwierzęta żywe	2	1	6	3	5	3
II. Art. spoż. i napoje	698	219	616	594	380	287
III. Surowce i półfabryk.	847	753	1 140	1 282	1 300	923
IV. Wyroby gotowe	1 208	566	1 130	1 483	1 426	1 033
V. Złoto i srebro (kru- szec i monety)	2	3	4	307	20	27
W odsetkach ogólnej wartości przywozu						
Ogółem^b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I. Zwierzęta żywe	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
II. Art. spoż. i napoje	25,3	14,2	21,3	17,7	12,2	12,8
III. Surowce i półfabryk.	30,7	48,9	39,4	38,1	41,8	41,1
IV. Wyroby gotowe	43,9	36,8	39,1	44,1	45,8	46,0
Wywóz w milionach złotych						
Ogółem^b	2 188	2 246	2 515	2 508	2 813	2 433
I. Zwierzęta żywe	174	115	191	232	225	188
II. Art. spoż. i napoje	512	595	519	526	715	692
III. Surowce i półfabryk.	1 001	1 226	1 454	1 386	1 321	1 028
IV. Wyroby gotowe	501	310	351	364	552	525
V. Złoto i srebro (kru- szec i monety)	0,0	0,1	1	0,2	1	43
W odsetkach ogólnej wartości wywozu						
Ogółem^b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
I. Zwierzęta żywe	8,0	5,1	7,6	9,3	8,0	7,7
II. Art. spoż. i napoje	23,4	26,5	20,6	21,0	25,4	28,4
III. Surowce i półfabryk.	45,7	54,6	57,8	55,2	47,0	42,3
IV. Wyroby gotowe	22,9	13,8	14,0	14,5	19,6	21,6

^a Konwencja Międzynarodowa w Brukseli z dn. 31. XII 1913 r.

^b Bez złota i srebra.

**TABL. 3. HANDEL POLSKI Z UWZGLĘDNIENIEM HANDLU
PRZEZ GDAŃSK I GDYNIĘ W LATACH 1928—1930**
A. Przywóz

Grupy towarów	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Waga w tysiącach tonn			Wartość w milionach złotych		
Ogółem	5 165	5 088	3 571	3 362	3 111	2 246
w tem: przez Gdańsk	1 610	1 562	778	888	793	512
przez Gdynię	115	218	343	34	64	84
Produkty spożywcze . .	807	445	369	651	451	357
przez Gdańsk	329	192	152	317	222	168
przez Gdynię	42	46	51	26	29	36
Produkty zwierzęce . .	42	32	32	278	237	199
przez Gdańsk	9	6	7	53	41	34
przez Gdynię	0,1	0,1	0,0	0,2	0,3	2
Materiały budowlane i wy- roby ceramiczne . . .	1 368	1 257	1 023	48	46	33
przez Gdańsk	49	36	17	3	3	1
przez Gdynię	6	2	2	0,4	0,2	0,2
Minerały i wyroby z nich	855	1 057	680	101	121	84
przez Gdańsk	238	386	202	17	25	14
przez Gdynię	0,1	15	23	0,0	1	1
Gumelastyka	7	7	6	65	50	40
przez Gdańsk	3	3	3	23	21	19
Materiały i przetwory che- miczne nieorganiczne	664	790	428	115	137	74
przez Gdańsk	313	372	210	61	61	32
przez Gdynię	67	115	40	7	15	7
Materiały i przetwory che- miczne organiczne . .	93	107	95	138	153	139
przez Gdańsk	38	41	40	55	62	53
przez Gdynię	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Metale i wyroby z metali	612	632	418	245	266	173
przez Gdańsk	513	406	71	116	107	39
przez Gdynię	0,1	39	224	0,1	7	29
Maszyny i aparaty . . .	71	64	32	320	300	171
przez Gdańsk	13	10	5	67	55	30
przez Gdynię	0,2	0,2	0,3	0,1	1	2
Przyrządy, przewodniki i inne mat. elektrotech.	15	12	8	93	97	71
przez Gdańsk	1	1	1	12	16	10
przez Gdynię	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5
Środki komunikacji . .	17	17	10	114	113	68
przez Gdańsk	6	8	4	37	48	24
przez Gdynię	0,0	0,0	0,1	0,2	9	4
Papier i wyroby z papieru	90	77	74	84	73	58
przez Gdańsk	12	11	10	10	8	7
przez Gdynię	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Materiały i wyroby włók- niste	138	130	111	841	788	569
przez Gdańsk	5	6	5	57	64	43
przez Gdynię	0,0	0,3	0,3	0,0	1	1

(dok. str. 61)

TABL. 3. HANDEL POLSKI Z UWZGLĘDNIENIEM HANDLU PRZEZ GDAŃSK I GDYNIĘ W LATACH 1928—1930 (dok.)

B. Wywóz

Grupy towarów	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Waga w tysiącach tonn			Wartość w milionach złotych		
Ogółem	20424	21037	18922	2 508	2 813	2 433
w tem: przez Gdańsk	6748	6865	7475	588	699	651
przez Gdynię	1593	2402	2932	45	71	147
Produkty spożywcze . . .	846	1 515	1 907	594	788	739
przez Gdańsk	296	673	838	170	310	267
przez Gdynię	1	33	110	0,2	12	71
Zwierzęta żywe w tys.szt.	3 015	2 950	2 759	232	225	188
przez Gdańsk	15	24	31	7	9	10
„ „						
Produkty zwierzęce . . .	20	19	23	54	57	59
przez Gdańsk	5	3	6	14	12	10
Materiały i wyroby drzew- ne	4 889	3 746	2 803	590	482	348
przez Gdańsk	936	608	753	173	133	129
przez Gdynię	2	0,1	0,5	0,1	0,2	0,3
Rośliny i ich części . . .	76	111	81	63	81	54
przez Gdańsk	15	30	21	26	31	19
Materiały budowlane i wy- roby ceramiczne	601	522	250	14	12	11
przez Gdańsk	91	73	65	7	6	5
Paliwo, asfalt, ropa i po- chodne	13280	14333	12867	454	467	400
przez Gdańsk	5351	5410	5699	170	157	162
przez Gdynię	1589	2367	2817	44	57	72
Materiały i przetwory che- miczne nieorganiczne . .	128	109	171	25	28	38
przez Gdańsk	34	45	58	6	9	10
Materiały i przetwory che- miczne organiczne . . .	34	37	30	18	20	17
przez Gdańsk	7	7	5	3	4	3
Metale i wyroby z metali	336	422	611	269	324	317
przez Gdańsk	9	6	13	4	5	8
Maszyny i aparaty . . .	3	5	3	8	16	11
Papier i wyroby z papieru	17	17	20	7	9	10
przez Gdańsk	1	3	8	1	2	4
przez Gdynię	0,0	1	1	0,0	1	1
Materiały i wyroby włók- niste	37	42	30	149	240	186
przez Gdańsk	1	1	1	3	4	8
Odzież i konfekcja . . .	0,4	1	0,3	7	13	10
przez Gdańsk	0,0	0,1	0,1	0,0	2	2

TABL. 4. HANDEL POLSKI. PRZYWÓZ I WYWÓZ NAJWAŻNIEJSZYCH TOWARÓW W LATACH 1928—1930

Towary	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Waga w tysiącach tonn			Wartość w miljonach złotych		
A. Przywóz						
Bawelna	76	66	61	326	271	198
Włna	17	20	19	181	198	124
Tkaniny	6	5	4	125	127	108
Przędza	7	6	5	157	140	104
Rudy	835	1026	650	85	105	72
Tłuszcze techniczne	39	51	47	63	78	66
Skóry wyprawione	4	4	3	101	86	63
Tytoń	10	16	19	34	52	61
Papier i wyroby	90	77	74	84	73	58
Tłuszcze jadalne	41	42	29	96	87	56
Śledzie	81	100	89	50	57	52
Skóry surowe	22	15	21	74	42	47
Samochody	12	12	7	83	71	43
Zelastwo (szmelc)	532	516	334	75	76	43
Owoce i jagody	29	38	45	29	33	34
Futra surowe	3	3	3	26	36	30
Kawa	7	8	8	34	37	26
Futra wyprawione	0,4	0,3	0,2	38	35	26
Miedź i wyroby	12	11	8	37	44	26
Ryż	101	56	53	62	30	26
Maszyny włókiennicze	12	8	3	68	50	22
Kotły, aparaty i części do ogrzewania	7	8	4	30	37	22
B. Wywóz						
Węgiel	12863	13934	12407	363	384	335
Drewno napółobrobione	1 723	1 311	1 311	317	254	211
Trzoda chlewna tys. szt.	1 279	960	721	208	185	139
Cukier	186	298	395	102	134	138
Jaja	55	53	55	145	143	135
Mięso	28	29	44	68	88	110
Cynk	133	140	140	144	152	105
Drewno surowe	3 094	2 358	1 428	226	169	91
Przędza	3	6	7	46	88	85
Szyny, żelazo i stal	58	108	273	18	36	84
Tkaniny	8	11	7	65	112	83
Zyto	7	200	383	3	59	71
Masło	11	15	12	66	88	59
Jęczmień	111	244	217	46	82	50
Pasza	208	296	293	50	65	44
Wyroby z drzewa	70	75	63	45	57	44
Rury	58	67	54	35	45	41
Blacha żelazna i stalowa	36	50	90	22	26	37
Nasiona roślin pastewnych i traw	44	64	52	39	46	30
Nawozy sztuczne	77	71	131	14	16	28
Skóry surowe	7	5	10	22	18	27
Bydło rogate tys. szt.	3	29	40	4	16	22

TABL. 5. HANDEL POLSKI WYTWORAMI ROLNICZEMI I WYROBAMI PRZEMYSŁU ROLNEGO STREFY UMIARKOWANEJ W LATACH 1928/29—1929/30 a

Grupy towarów	Przywóz		Wywóz	
	1928/29	1929/30	1928/29	1929/30
	wartość w milionach złotych			
Ogółem	550	429	1 040	1 181
I. Produkcja roślinna	170	121	277	326
II. Produkcja zwierzęca	337	278	583	602
Zwierzęta żywe	3	5	219	203
Produkty zwierzęce	334	273	364	399
III. Produkty przemysłu rolnego	43	30	180	253

a Lata gospodarcze, t. j. od r. VIII do 3r. VII.

TABL. 6. HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI WEDŁUG ZASADNICZYCH DZIEDZIN PRZEMYSŁU W LATACH 1928—1930

Grupy towarów	1928	1929	1930	1928	1929	1930
	Przywóz			Wywóz		
	Wartość w milionach złotych					
Przemysł hutniczy	885	912	578	283	352	341
surowce i półfabrykaty	209	237	146	163	176	125
wyroby gotowe	676	675	432	120	176	216
Przemysł mineralny	72	72	54	15	14	13
surowce i półfabrykaty	25	25	20	10	10	8
wyroby gotowe	47	47	34	5	4	5
Przemysł chemiczny	312	340	252	132	130	112
surowce i półfabrykaty	204	235	162	31	35	43
wyroby gotowe	108	105	90	101	95	69
Przemysł skórzany	263	222	189	34	34	40
surowce i półfabrykaty	100	78	76	29	28	35
wyroby gotowe	163	144	113	5	6	5
Przemysł włókienniczy	840	788	569	149	240	186
surowce i półfabrykaty	715	661	461	84	127	103
wyroby gotowe	125	127	108	65	113	83
Przemysł papierniczy	102	93	75	11	14	14
surowce	46	42	33	4	5	6
wyroby gotowe	56	51	42	7	9	8
Przemysł drzewny	21	26	18	590	482	348
surowce i półfabrykaty	9	12	9	544	423	303
wyroby gotowe	12	14	9	46	59	45
Wielki przemysł rolny	17	19	10	115	151	169
w tem produkty:						
młynarstwa	8	4	2	1	4	17
krochmalnictwa	3	3	3	6	3	5
cukrownictwa	0	4	2	102	134	138
browarnictwa	5	6	2	0	0	1
gorzelnictwa	0	0	0	1	6	4

TABL. 7. HANDEL POLSKI Z POSZCZEGÓLNYMI KRAJAMI W LATACH 1924 i 1930

Części świata Państwa	1924		1930		1924		1930	
	Przy- wóz	Wy- wóz	Przy- wóz	Wy- wóz	Przy- wóz	Wy- wóz	Przy- wóz	Wy- wóz
	wartość w milj. złotych				wartość w %/0/0			
Ogółem . . .	2 542	2 177	2 246	2 433	100,0	100,0	100,0	100,0
Europa . . .	2 081	2 128	1 740	2 310	81,9	97,7	77,5	94,9
w tem:								
Anglja . . .	190	229	178	294	7,5	10,5	7,9	12,1
Austria . . .	298	220	127	227	11,7	10,1	5,7	9,3
Belgja . . .	52	38	55	62	2,0	1,7	2,5	2,5
Czechosłow. . .	146	171	170	216	5,7	7,9	7,5	8,9
Francja . . .	125	91	151	75	4,9	4,2	6,7	3,1
Holandia . . .	43	68	78	83	1,7	3,1	3,5	3,4
Łotwa . . .	12	45	6	67	0,5	2,1	0,3	2,8
Niemcy . . .	877	940	606	627	34,5	43,2	27,0	25,7
Rumunja . . .	35	135	22	51	1,4	6,2	1,0	2,1
Szwajcaria . . .	40	10	85	52	1,6	0,5	3,8	2,1
Szwecja . . .	21	23	41	111	0,8	1,1	1,8	4,6
Węgry . . .	24	41	22	36	0,9	1,9	1,0	1,5
Włochy . . .	128	11	70	31	5,0	0,5	3,1	1,3
Z.S.S.R. . . .	8	20	46	129	0,3	0,9	2,0	5,3
Azja . . .	42	19	80	44	1,6	0,9	3,6	1,8
Ameryka . . .	381	15	351	41	15,0	0,7	15,6	1,7
w tem:								
St. Zj. A.P. . . .	316	12	271	22	12,4	0,6	12,0	0,9
Afryka . . .	15	3	31	12	0,6	0,1	1,4	0,5
Australja . . .	19	0	44	0	0,7	0,0	1,9	0,0
Z nieokreślone- go kierunku	4	—	0	—	0,2	—	0,0	—
Transporty dyspozycyjne	—	12	—	14	—	0,6	—	0,6
Zaopatrywanie statków mor- skich	—	—	—	12	—	—	—	0,5

TABL. 8. OBRÓT HANDLU ZAGRANICZNEGO NIEKTÓRYCH PAŃSTW NA GŁOWĘ LUDNOŚCI W 1929 R.

	złotych		złotych		złotych
Nowa Zelandja	2 990	Norwegja . . .	1 517	St.Zjedn. A.P.	696
Kanada	2 237	Argentyna . . .	1 417	Zw. Połudn. Afr.	691
Danja	2 217	Szwecja	1 397	Łotwa	573
Holandja	2 172	Austria	1 007	Estonja	511
Szwajcaria . . .	2 075	Francja	917	Włochy	408
Belgja	2 007	Niemcy	860	Węgry	377
Australja	1 774	Finlandja . . .	828	Hiszpanja . . .	360
Anglja	1 649	Czechosłowacja	728	Pol ska	190

TABL. 9. HANDEL ZAGRANICZNY NIEKTÓRYCH PAŃSTW
W LATACH 1925—1930

Państwa	Przeciętna roczna 1925—1929			1930		
	Przy- wóz	Wy- wóz	Saldo	Przy- wóz	Wywóz	Saldo
	wartość w miliardach złotych					
Anglja	50,8	32,9	-17,9	44,2	27,0	-17,2
Austria	3,8	2,5	-1,3	3,4	2,3	-1,1
Belgia	7,6	6,8	-0,8	7,7	6,5	-1,2
Czechosłowacja	4,7	5,2	+0,5	4,1	4,6	+0,5
Danja	3,7	3,5	-0,2	3,9	3,6	-0,3
Francja	18,7	18,4	-0,3	18,3	15,0	-3,3
Hiszpanja	4,3	3,3	-1,0	4,2	4,0	-0,2
Holandja	9,2	6,7	-2,5	8,7	6,2	-2,5
Indje Bryt.	7,8	11,0	+3,2	6,4	8,0	+1,6
Japonja	9,1	8,2	-0,9	6,6	6,3	-0,3
Kanada	9,9	11,4	+1,5	8,9	8,0	-0,9
Niemcy	27,0	22,6	-4,4	22,1	24,1	+2,0
P o l s k a	2,7	2,5	-0,2	2,2	2,4	+0,2
St.Zjedn. A.P.	37,7	43,7	+6,0	27,3	34,2	+6,9
Szwecja	3,8	3,7	-0,1	3,9	3,7	-0,2
Włochy	9,6	6,8	-2,8	8,2	5,7	-2,5

TABL. 10. STRUKTURA HANDLU ZAGRANICZNEGO NIE-
KTÓRYCH PAŃSTW W 1927 R.

Państwa	Ogó- łem	Zwie- rzęta żywe	Artyku- ły spo- żywcze i napoje	Surowce i półfa- brykaty	Wyroby gotowe	Złoto, srebro (kruszec i monety)
Przywóz — w % ogólnej wartości						
Anglja	100,0	1,6	42,0	33,7	19,2	3,5
Belgia	100,0	0,3	24,7	52,1	22,7	0,2
Czechosłowacja	100,0	4,0	20,9	47,5	27,5	0,1
Danja	100,0	0,2	24,2	38,0	37,5	0,1
Holandja	100,0	0,1	25,1	36,3	37,4	1,1
Niemcy	100,0	1,2	29,9	49,7	17,5	1,7
P o l s k a	100,0	0,2	21,3	39,4	39,0	0,1
St.Zjedn. A.P.	100,0	0,6	21,7	48,2	23,6	5,9
Wywóz — w % ogólnej wartości						
Anglja	100,0	0,3	5,9	15,3	73,6	4,9
Belgia	100,0	0,6	8,0	33,6	57,5	0,3
Czechosłowacja	100,0	0,2	14,3	19,6	65,8	0,1
Danja	100,0	6,4	76,5	6,2	10,9	0,0
Holandja	100,0	1,1	40,7	20,3	35,7	2,2
Niemcy	100,0	0,1	4,1	21,9	73,7	0,2
P o l s k a	100,0	7,6	20,6	57,8	14,0	0,0
St.Zjedn. A.P.	100,0	0,1	16,8	40,5	37,4	5,2

**DZIAŁ X. HANDEL WEWNĘTRZNY
I SPOŻYCIE**

TABL. 1. LICZBA I OBROTY PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

A. Według kategorii świadectw przemysłowych w latach 1925-1929

Rok	Ogółem	Przedsiębiorstwa wykupujące świadectwa przemysłowe			
		I kat.	II kat.	III kat.	IV kat.
Liczba przedsiębiorstw w tysiącach					
1925	381,3	1,5	33,1	190,9	155,8
1926	395,5	1,0	29,3	191,4	173,8
1927	428,2	1,0	30,5	203,1	193,6
1928	446,2	1,1	35,5	219,0	190,6
1929	446,4	1,1	38,9	229,5	176,9
Suma obrotu rocznego w milj. złotych					
1925	11 289	1 749	4 370	4 050	1 120
1926	9 214	1 354	3 370	3 420	1 070
1927	12 482	1 881	4 842	4 326	1 433
1928	15 080	2 350	6 179	4 942	1 609
1929	15 059	2 073	6 524	4 951	1 511
Obrót na 1 przedsiębiorstwo w tys. złotych					
1925	30	1 169	132	21	7
1926	23	1 331	115	18	6
1927	29	1 851	159	21	7
1928	34	2 184	174	23	8
1929	34	1 885	168	22	9

B. Według grup województw w latach 1927-1929

Wyszczególnienie	Ogółem	Województwa				
		centralne		wschod- nie	zachod- nie	połud- niowe
		ogółem	m. st. Warszawa			
Liczba przedsiębiorstw w tysiącach						
1927	428,2	193,4	29,8	54,9	66,2	113,7
1928	446,2	198,0	29,8	57,9	70,1	120,2
1929	446,4	197,4	30,0	56,7	71,7	120,6
Kateg. I	1,1	0,6	0,5	0,0	0,3	0,2
„ II	38,9	15,9	5,0	4,4	11,4	7,2
„ III	220,5	97,8	13,0	34,3	39,7	57,7
„ IV	176,9	83,1	11,5	18,0	20,3	55,5
Na 1 przedsiębiorstwo przypadło w 1929 r.						
Mieszkańców	68	65	36	91	60	68
Kilometrów ²	0,87	0,70	.	2,19	0,66	0,66
Obrót przedsiębiorstw w 1929 r.						
Ogółem milj. zł.	15 059	7 277	3 142	1 213	3 719	2 850
Na 1 przedsiębiorst. tys. zł.	34	37	105	21	52	24
Na 1 mieszk. złotych	495	570	2 893	236	861	348

TABL. 1. LICZBA I OBROTY PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH (dok.)

C. Według poszczególnych branż w latach 1928, 1929

Branże	Liczba przedsiębiorstw w tysiącach		Obroty			
			ogółem w milj. złotych		na 1 przedsiębiorstwo tys. złotych	
	1928	1929	1928	1929	1928	1929
Ogółem	446,2	446,4	15 080	15 059	34	34
Skup zawodowy	34,4	33,8	1 595	1 549	46	46
Artykuły spoż.-kolonj.	167,9	189,2	3 842	4 425	23	23
Zakłady gastronom.	33,1	36,5	668	752	20	21
Wina i wódki	4,5	5,4	161	222	35	41
Manufaktura	25,1	24,7	1 463	1 270	58	51
Konfekcja i galanterja	25,3	26,5	644	657	25	24
Ubrania	8,4	9,2	219	243	26	27
Skóry i obuwie	17,0	17,9	443	446	26	25
Maszyny, narzędzia i art. techniczne	2,4	1,6	574	393	239	249
Artykuły budowlane i opałowe	11,1	11,9	744	766	66	64
Żelazo i wyroby żel.	6,4	6,8	503	542	78	79
Porcelana, szkło, fajans	5,5	4,8	154	156	28	32
Instrumenty <i>a</i>	1,4	1,3	195	201	135	150
Apteki i składy apt.	4,0	4,5	246	299	61	66
Hotele, pensjonaty	3,3	3,5	60	58	18	17
Księgarnie i mat.piśm.	4,6	4,7	219	248	48	53
Syndykaty i spółdzielnie rolnicze	2,4	3,2	229	385	95	122
Banki i spółdz. kred.	1,6	1,2	293	311	183	263
Towarzystwa ubez.	0,2	0,1	75	77	375	1149
Przedsiębiorstwa spedycyjne i przewozowe	3,3	5,6	157	219	48	39
Teatry i widowiska	0,6	0,8	52	61	87	81
Przedsięb. inne	83,7	53,2	2 544	1 779	30	33

a Chirurgiczne, optyczne, fotograficzne, muzyczne, elektrotechniczne i radjotechniczne.

Źródło: Dane Ministerstwa Skarbu.

TABL. 2. ZBYT WĘGLA KAMIENNEGO Z KOPALŃ POLSKI WEWNĄTRZ KRAJU W LATACH 1924—1930

Grupy odbiorców	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930
	w odsetkach ogólnego zbytu w kraju						
Razem 1—4	71,6	73,8	75,3	74,5	76,7	75,3	75,9
1. Przemysł	43,5	45,5	53,4	52,7	54,5	51,7	54,8
2. Żegluga	1,1	1,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1
3. Pośrednicy	18,6	17,2	11,6	11,2	11,4	12,3	10,9
4. Opał domowy	8,4	9,8	10,1	10,5	10,7	11,3	10,1
Razem 5—7	28,4	26,2	24,3	25,5	23,3	24,7	24,1
5. Koleje żelazne	19,4	19,0	17,8	19,3	17,5	18,6	18,1
6. Inne inst. państw.	2,3	1,4	1,4	1,6	1,4	1,9	2,0
7. Instyt. miejskie	6,7	5,8	5,1	4,6	4,4	4,2	4,0

**TABL. 3. ZBYT ŻELAZA WALCOWANEGO
W LATACH 1927—1930**

Rok	Ogółem	Handel	Przemysł		Rząd	Samo- rządy
			ogółem	w tem huty syndy- katowe		
W tysiącach tonn						
1927	528,8	189,6	210,1	32,8	127,9	1,2
1928	712,6	245,0	291,8	16,7	173,5	2,3
1929	508,3	178,0	229,8	5,8	97,1	3,4
1930	369,9	147,9	149,3	3,6	72,0	0,7
W odsetkach						
1927	100,0	35,9	39,7	6,2	24,2	0,2
1928	100,0	34,4	41,0	2,4	24,3	0,3
1929	100,0	35,0	45,2	1,1	19,1	0,7
1930	100,0	40,0	40,4	1,0	19,4	0,2

Źródło: Dane Syndykatu Polskich Hut Żelaznych.

**TABL. 4. SPRZEDAŻ WYROBÓW PAŃSTWOWEGO MONO-
POLU TYTONIOWEGO W LATACH 1925—1930**

Grupy województw	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Ogólna wartość sprzedanych wyrobów w milionach złotych						
Polska	371	475	559	647	705	704
Woj. centralne	149	192	227	253	267	271
„ wschodnie	32	41	49	60	63	62
„ zachodnie	78	99	122	149	168	169
„ południowe	112	143	161	185	207	202
Przeciętna wartość sprzedanych wyrobów na 1 mieszka. w złotych						
Polska	12,6	15,9	18,5	21,4	23,1	22,9
Woj. centralne	12,1	15,4	18,0	20,0	20,8	21,0
„ wschodnie	6,6	9,3	9,8	11,7	12,2	11,8
„ zachodnie	17,7	20,8	27,3	34,7	38,7	38,8
„ południowe	14,1	17,8	19,9	22,7	25,2	24,4

**TABL. 5. SPRZEDAŻ WYROBÓW PAŃSTWOWEGO MONO-
POLU SPIRYTUSOWEGO W LATACH 1925—1930**

Grupy województw	1925	1926	1927	1928	1929	1930
Ogólna ilość sprzedanych wyrobów w tysiącach hektolitrów						
Polska	499	554	501	596	613	530
Woj. centralne	221	230	235	288	299	280
„ wschodnie	58	81	67	78	79	58
„ zachodnie	116	119	94	107	118	99
„ południowe	104	124	105	123	117	93
Przeciętna ilość sprzedanych wyrobów na 1 mieszkańca w litrach						
Polska	1,7	1,9	1,7	1,9	2,0	1,7
Woj. centralne	1,8	1,9	1,9	2,3	2,3	2,2
„ wschodnie	1,2	1,6	1,3	1,5	1,5	1,1
„ zachodnie	2,7	2,8	2,2	2,5	2,7	2,3
„ południowe	1,3	1,5	1,3	1,5	1,4	1,1

TABL. 6. SPRZEDAŻ SOLI PRZEZ PAŃSTWOWY MONOPOL SOLNY W LATACH 1925—1930

Rok	Polska	Województwa			
		centralne	wschodnie	zachodnie	południowe
Ogólna ilość sprzedanej soli jadalnej w tysiącach tonn					
1925	280,8	120,9	49,2	32,4	78,3
1926	289,3	123,0	49,9	36,1	80,3
1927	307,5	130,8	53,8	38,2	84,7
1928	285,4	122,1	48,5	35,6	79,2
1929	301,8	128,1	53,0	36,8	83,9
1930	301,9	129,0	54,0	37,7	81,2
Przeciętna ilość sprzedanej soli jadalnej na 1 mieszkańca w kilogramach					
1925	9,7	9,9	10,2	7,9	9,9
1926	9,8	10,0	10,1	8,6	10,0
1927	10,3	10,5	10,8	9,0	10,5
1928	9,4	9,6	9,5	8,3	9,7
1929	9,9	10,0	10,2	8,5	10,2
1930	9,8	10,0	10,4	8,6	9,8
Ogólna ilość sprzedanej soli wydłycznej i przemysłowej w tysiącach tonn					
1925	22,7	18,7	0,2	8,8	5,0
1926	31,0	11,2	0,2	13,9	5,7
1927	41,2	15,8	1,0	17,4	7,0
1928	50,6	17,7	1,2	19,1	12,6
1929	52,5	20,9	1,6	21,0	9,0
1930	47,0	20,3	2,1	16,4	8,2

TABL. 7. SPRZEDAŻ CUKRU W POLSCE W LATACH 1927—29

Grupy województw	1927	1928	1929	1927	1928	1929
	Ogólna ilość sprzedanego cukru w tysiącach tonn			Przeciętna ilość na 1 mieszkańca w kg		
Polska	317,8	351,0	361,0	10,6	11,5	11,9
Woj. centralne . . .	154,3	166,7	171,0	12,3	13,1	13,3
„ wschodnie . . .	26,8	31,1	30,6	5,3	6,1	5,9
„ zachodnie . . .	66,9	76,6	79,1	15,7	17,7	18,2
„ południowe . . .	69,8	76,6	80,3	8,6	9,5	9,8

Źródło: Dane Banku Cukrownictwa S. A.

TABL. 8. ZBYT KRAJOWYCH NAWOZÓW SZTUCZNYCH W LATACH 1928—1930

Rok gospodarczy Sezon (wiosna 1. X—15.V) (jesień 16.V—30.IX)	Polska		Województwa			
	ogółem	na 1 000 ha ziemi ornej	cen- tralne	wscho- dnie	za- chodnie	połu- dniowe
w tonnach						
Azotniak						
1928/29 wiosna . . .	90 077	5,1	21 991	2 343	59 572	6 171
jesień . . .	46 803	2,6	16 997	1 042	25 167	3 597
1929/30 wiosna . . .	53 012	3,0	10 861	1 537	38 815	1 799
jesień . . .	32 466	1,8	12 805	677	16 949	2 035
Superfosfat						
1928/29 wiosna . . .	119 626	6,6	38 224	6 163	50 511	24 728
jesień . . .	165 842	9,2	79 056	11 561	39 316	35 879
1929/30 wiosna . . .	57 863	3,2	17 024	2 905	29 420	8 514
jesień . . .	119 120	6,6	58 631	8 743	31 334	20 412
Sylwinit						
1928/29 wiosna . . .	51 240	2,8	13 716	370	27 227	9 927
jesień . . .	50 362	2,8	15 455	1 694	25 111	8 102
1929/30 wiosna . . .	73 605	4,1	15 889	2 162	49 978	5 576
jesień . . .	34 580	1,9	10 052	1 173	19 014	4 341
Kainit						
1928/29 wiosna . . .	76 197	4,2	27 177	1 261	37 911	9 848
jesień . . .	50 582	2,8	18 665	1 707	24 324	5 886
1929/30 wiosna . . .	61 406	3,4	15 696	1 349	38 514	5 847
jesień . . .	39 894	2,2	12 749	1 397	22 453	3 295

TABL. 9. ZBYT NIEKTÓRYCH TOWARÓW NA 1 MIESZKAŃCA W LATACH 1929, 1930

Towary	Rok	Polska ogółem	Województwa			
			centr.	wschodn.	zachodn.	połudn.
W liczbach bezwzględnych						
Tytoń (w zł.) . . .	1929	23,1	20,8	12,2	38,7	25,2
	1930	22,9	21,0	11,8	38,8	24,4
Spirytus a (w litr.)	1929	1,57	1,85	1,39	1,89	1,07
	1930	1,21	1,48	1,01	1,48	0,79
Cukier (w kg) . . .	1929	11,9	13,3	5,9	18,2	9,8
	1930	11,3				
Sól jadalna (w kg)	1929	9,9	10,0	10,2	8,5	10,2
	1930	9,8	10,0	10,4	8,6	9,8
Nafta (w kg) . . .	1929	4,37	4,49	3,46	4,53	4,67
	1930	4,16	4,24	3,34	4,00	4,62
Węgiel b (w kg) . . .	1929	726	618	63	2 482	395
	1930	540	426	44	1 975	274
Żelazo walcowane c (w kg)	1929	12,5	13,5	2,4	28,8	8,7
	1930	9,3	11,0	2,4	16,4	7,1
Cement (w kg) . . .	1929	29,9	27,5	11,0	62,8	28,1
	1930	24,7	23,1	9,5	49,9	23,4
Wskaźniki (Polska = 100,0)						
Tytoń	1930	100,0	91,7	51,5	169,4	106,6
Spirytus a	1930	100,0	120,3	83,5	122,3	65,3
Cukier	1929	100,0	112,7	50,0	154,2	83,1
Sól jadalna	1930	100,0	102,0	106,1	87,8	100,0
Nafta	1930	100,0	101,9	80,2	96,2	111,1
Węgiel b	1930	100,0	78,9	8,1	365,7	50,1
Żelazo walcowane c	1930	100,0	118,3	25,8	176,3	76,3
Cement	1930	100,0	93,6	38,3	202,0	94,8

a Na cele spożywcze, b Bez zużycia kolei, kopalń i na deputaty.
c Żelazo handlowe, szyny, kształtowniki i t. p.

**TABL. 10. POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA
W 1929 R.**
Wystawcy z dziedziny przemysłu, rzemiosła, handlu i finansów
A. Według poszczególnych grup
B. Według województw

Wystawcy	Liczba wystawców	Powierzchn. zajęta w m ²
Ogółem	3 276	54 668
Przemysł:		
górniczohutniczy	56	2 038
metalowy	327	13 386
i maszynowy	116	2 000
włókienniczy	122	2 174
chemiczny	495	5 066
spożywczy		
przetworów		
zwierzęcych	35	514
elektrotechniczny	67	2 063
drzewny	36	1 650
naftowy	25	268
pozostałe	1 771	22 760
Rzemiosło	180	776
Handel	9	783
Inni	37	1 190

Województwa i W. m. Gdańsk	Liczba wystawców	Powierzchn. zajęta w m ²
Ogółem	3 276	54 668
Warszawskie <i>a</i>	806	21 000
Łódzkie	311	3 102
Kieleckie	204	2 166
Lubelskie	108	1 349
Białostockie	82	185
Wileńskie	41	292
Nowogródzkie	18	113
Poleskie	31	83
Wołyńskie	38	82
Poznańskie	652	13 110
Pomorskie	180	1 460
Śląskie	238	5 515
Krakowskie	210	2 535
Lwowskie	223	2 079
Stanisławowsk.	64	362
Tarnopolskie	57	156
W. m. Gdańsk	13	1 079

a Łącznie z m. st. Warszawą.

TABL. 11. WYSTAWCY NA MIĘDZYNARODOWYCH TARGACH WSCHODNICH I POZNAŃSKICH W LATACH 1925—1930

Rok	Ogółem	Wystawcy krajowi				Wystawcy zagraniczni
		Razem	Z województw			
			centralnych i wschodnich	zachodnich	południowych	
Targi Wschodnie						
1925	1 410	1 053	286	204	563	357
1926	1 508	1 262	331	184	747	246
1927	1 515	1 117	296	156	665	398
1928	1 602	1 132	245	116	771	470
1929	1 435	955	147	93	715	480
1930	1,483	1 182	235	124	823	301
Targi Poznańskie <i>a</i>						
1925	920	711	175	452	84	209
1926	1 400	1 086	342	665	79	314
1927	1 065	792	232	501	59	273
1928	1 620	1 161	362	656	143	459
1929 <i>b</i>	—	—	—	—	—	—
1930	833	598	209	345	44	235

a Wystawcy z W. m. Gdańska włączeni są do grupy woj. zachodnich.

b Z powodu Powszechnej Wystawy Krajowej normalne Targi Poznańskie nie odbyły się w 1929r.

TABL. 12. TARGI ZWIERZĘCE W POLSCE W 1928 R.

Grupy województw	Ogólna liczba miejscowości, w których odbywają się		Na 1 miejscowość z targami małymi		Na 1 miejscowość z targami wielkimi		Ogólna liczba dni targowych	
	targi małe	targi wielkie	km ²	ludności w tys.	km ²	ludności w tys.	targi małe	targi wielkie
Polska	1 030	655	377	29,3	593	46,1	54 265	4 854
Woj.:								
centralne	438	224	315	28,7	615	56,1	23 374	1 911
wschodnie	187	84	665	27,0	480	60,2	9 017	732
zachodnie	154	253	306	29,1	186	17,7	10 746	1 427
południowe	251	94	315	32,3	841	86,2	11 128	784

TABL. 13. PRZECIĘTNE SPOŻYCIE WAŻNIEJSZYCH ARTYKUŁÓW W POLSCE W LATACH 1924—1930 a
Na głowę ludności w kilogramach

Produkty	Przeciętne pięcioletnie			1930
	1924— —1928	1925— —1929	1926— —1930	
Produkty spożywcze				
Pszenica	46,4	46,8	47,1	47,8
Żyto	149,3	147,3	163,7	179,9
Jęczmień	30,7	31,2	34,6	37,7
Owies	53,5	56,0	63,8	79,7
Ryż	2,1	2,1	2,0	1,5
Herbata	0,07	0,07	0,07	0,07
Kawa	0,22	0,24	0,24	0,25
Kakao	0,17	0,17	0,18	0,20
Cukier	9,2	10,6	11,2	11,8
Surowce, półfabrykaty i wytwory				
Węgiel	790,9	856,9	874,5	793,0
Koks	41,4	47,0	49,9	48,1
Sól	14,8	15,8	15,2	11,4
Ropa naftowa	25,4	24,6	23,4	21,3
Benzyna i gazolina	1,4	2,1	2,6	4,1
Surowiec żelaza	16,2	17,5	18,3	15,4
Cynk	1,3	1,0	0,9	1,3
Bawełna	2,1	2,2	2,2	1,9
Tkaniny bawełniane	1,8	2,0	2,0	1,7

a Na polskim obszarze celnym łącznie z W. m. Gdańskiem.

TABL. 14. SPOŻYCIE^a WAŻNIEJSZYCH ARTYKUŁÓW W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1929 R.
Na głowę ludności w *kg*!

Pszenica		Żyto	
Belgia	200	Polska	160
Francja	200	Niemcy	114
Włochy	171	Czechosłowacja	110
Węgry	167	Z.S.S.R.	95 ^b
Anglja	162	Austrja	83
Jugosławja	141	Szwecja	80
Stany Zjednoczone A. P.	134	Belgia	72
Hiszpanja	127	Węgry	69
Szwecja	116	Francja	18
Niemcy	84	Stany Zjednoczone A. P.	7
Polska	46	Włochy	4
Ryż		Cukier	
Włochy	11,1	Danja	56,9
Hiszpanja	11,1	Holandja	48,4
Holandja	9,5	Stany Zjednoczone A. P.	48,3
Stany Zjednoczone A. P.	6,2	Anglja	47,3
Belgia	4,8	Czechosłowacja	35,5
Austrja	4,3	Szwecja	33,5
Francja	4,1	Austrja	32,7
Czechosłowacja	3,3	Belgia	29,9
Niemcy	2,9	Francja	27,6
Anglja	2,4	Niemcy	26,2
Danja	2,2	Polska	11,9
Polska	1,7	Hiszpanja	10,0
Norwegja	1,2	Włochy	9,9
Szwecja	0,9	Z.S.S.R.	7,7
Kawa		Herbata	
Danja	7,2	Anglja	4,61
Szwecja	6,7	Irlandja	3,64
Stany Zjednoczone A. P.	5,5	Holandja	1,68
Norwegja	5,5	Stany Zjednoczone A. P.	0,33
Finlandja	4,9	Danja	0,16
Belgia	4,8	Niemcy	0,09
Holandja	4,4	Polska	0,06
Francja	4,1	Norwegja	0,06
Niemcy	2,3	Szwecja	0,06
Włochy	1,1	Finlandja	0,04
Anglja	0,4	Francja	0,04
Polska	0,3	Belgia	0,04

(dok. str. 74)

^a Przy obliczaniu spożycia uwzględniono produkcję [łącznie z przywozem i zapasami po potrąceniu wywozu, względnie wysiewu (dla zbóż)]. Spożycie Polski łącznie z W. m. Gdańskiem.

^b Bez obrotu zagranicznego. |

TABL. 14. SPOŻYCIE^a WAŻNIEJSZYCH ARTYKUŁÓW W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH W 1929 R. (dok.)

Na głowę ludności w ^h			
Kakao		Węgiel	
Holandja	6,4	Belgia	4 586
Stany Zjednoczone A. P.	1,9	Stany Zjednoczone A. P.	4 341
Anglja	1,5	Anglja	3 882
Niemcy	1,2	Kanada	3 093
Belgia	1,0	Niemcy	2 665
Francja	0,9	Francja	2 223
Norwegja	0,8	Australja	2 051
Danja	0,8	Czechosłowacja	1 926
Szwecja	0,6	Holandja	1 811
Czechosłowacja	0,6	Zw. Pol. Afr.	1 403
Hiszpanja	0,4	Austrja	1 344
Polska	0,2	Szwecja	1 147
Włochy	0,2	Polska	1 040
		Węgry	581
		Japonja	529
		Z.S.S.R.	221
Bawełna		Surowiec żelaza	
Anglja	14,4	Belgia i Luksemburg	866
Stany Zjednoczone A. P.	11,9	Stany Zjednoczone A. P.	322
Belgia	10,8	Francja	230
Francja	8,6	Niemcy	182
Holandja	6,0	Anglja	139
Włochy	5,9	Czechosłowacja	108
Niemcy	4,9	Szwecja	68
Austrja	4,3	Austrja	68
Szwecja	3,5	Węgry	38
Z.S.S.R.	2,5	Polska	22
Polska	2,1	Włochy	17
Danja	1,5	Holandja	14
Norwegja	0,7		

^a Przy obliczaniu spożycia^a uwzględniono produkcję łącznie z przywozem i zapasami po potrąceniu wywozu, względnie wysiewu (dla zbóż). Spożycie Polski łącznie z W. m. Gdańskiem.

Źródła: *Annuaire International de Statistique Agricole, Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich.*

TABL. 15. UBÓJ ZWIERZĄT GOSPODARSKICH W POLSCE W LATACH 1928—1930

Rok	Bydło rogate		Trzoda chlewna	Owce i kozy	Konie	
	ogółem	w tem cielęta				
1928	tysięcy sztuk	3 256	2 056	3 982	758	19
	żywa waga tysięcy tonn	400	77	449	21	5
1929	tysięcy sztuk	3 366	2 034	3 761	702	19
	żywa waga tysięcy tonn	437	79	431	21	5
1930	tysięcy sztuk	3 477	2 237	3 706	687	19
	żywa waga tysięcy tonn	422	90	444	20	5

DZIAŁ XI. KREDYT

TABL. 1. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW BANKU POLSKIEGO W LATACH 1926—1930
Stan w dniu 31. XII

Pozycje bilansów	1926	1927	1928	1929	1930
	w milionach złotych				
Stan czynny					
Złoto	138	517	621	701	562
Pieniądze i należności zagraniczne	166	895	749	526	413
z tego zaliczono do pokrycia	165	688	527	419	288
Dyskonto weksli	321	456	641	704	672
Pożyczki na zastaw papierów wartościowych	9	41	91	77	86
Dług Skarbu Państwa	25	25	25	25	—
Suma bilansowa	907 2 038 2 263 2 256 1 969				
Stan bierny					
Kapitał zakładowy	100	150	150	150	150
Fundusz zapasowy	3	94	100	110	114
Natychmiast płatne zobowiązania	143	660	524	468	210
w tem: a) kasy państwowe	9	237	268	269	27
b) inne r-ki żyrowe	125	184	182	177	162
c) państwowy fundusz kredytowy	—	124	19	2	0
Obieg biletów bankowych	593 1 003 1 295 1 340 1 328				
Rachunek specjalny Skarbu Państwa	—	75	75	75	—
Czysty zysk	14	24	36	48	33
Podział czystego zysku:					
Na dywidendę	8	8	12	12	12
Na superdywidendy	2	6	9	13	8
Dla Skarbu Państwa	2	10	15	23	13

TABL. 2. GŁÓWNE POZYCJE BILANSÓW W BANKACH EMISYJNYCH NIEKTÓRYCH PAŃSTW
Stan w końcu 1930 r.

Państwa	Kruszec	Waluty i dewizy	Dyskonto	Obieg banknotów
	w milionach złotych			
Anglja	6 396	.	.	15 979
Austrja	269	899	186	1 369
Belgja	1 710	1 209	1 116	4 092
Czechosłowacja	409	648	95	2 070
Francja	18 782	9 192	2 939	23 355
Niemcy	4 710	997	5 028	10 156
Polska	562	443	672	1 328
Z.S.S.R.	2 220	253	7 157	9 642
St. Zjednoczone A.P.	26 670	.	6 313	15 348
Szwajcaria	1 234	597	164	1 838
Szwecja	577	804	551	1 422
Włochy	3 309	2 022	1 844	7 328